

Mission och kommunikation i Kongo

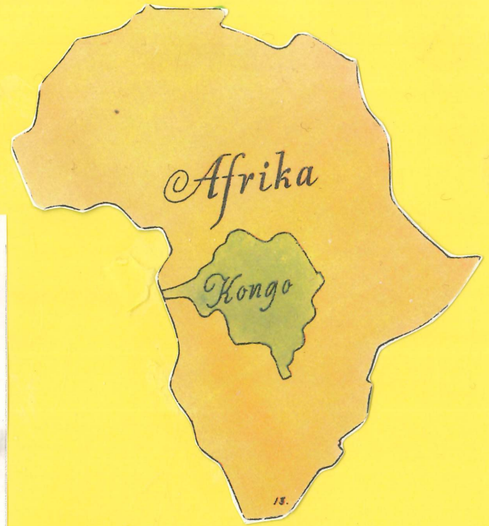
- med Svenska Missionsförbundets söndagsskola

När den religiösa väckelsen drog fram över Sverige i slutet av 1800-talet var det flera som fångades vilket ledde till att hela deras liv kom att förändras. Svenska Missionsförbundet (SMF) blev en frikyrka som uppkom i protest mot överhetens statskyrka i Sverige. De nya församlingarna var demokratiskt uppbyggda och gemenskapen stärktes när medlemmarna tillsammans började bygga egna missionshus på landsbygden och i städerna.

Missionsverksamhet till människor i andra länder blev en viktig del i arbetet. Kongo, Kina och Östturkestan var nya länder och människorna därifrån kom närmare när missionärer var hemma i Sverige på viloperiod och reste runt och visade skioptikonbilder i missionshusen. Även söndagsskolorna i missionshusen fick del av missionärernas besök och barnen fick tidigt känna delaktighet genom att lära sig namn på platser och missionsstationer samt fick vara med och samla in pengar genom den bockande "negersparbössan". I mitten av 1930-talet fanns 113.000 söndagsskolelever och 10.600 söndagsskollärare som tillhörde Svenska Missionsförbundets församlingar i Sverige. Genom insamlingar i deras söndagsskolor lyckas man få in så mycket pengar att man kunde underhålla femton egna missionärer, sju i Kongo, fem i Kina och tre i Östturkestan.

Detta exponat tar upp Svenska Missionsförbundets arbete i Kongo. Det startade redan 1878 i dåvarande Kongofristaten som 1905 blev Belgiska Kongo. 1909 utvidgades arbetet även till grannlandet Franska Kongo. Vi besöker alla missionsstationer och andra platser där Svenska Missionsförbundet hade sin verksamhet.

Starten är hamnstaden Matadi och därifrån följer vi samma spår som söndagsskolbarnen gjorde för att tillslut hamna i hamnstaden Pointe Noire i Franska Kongo. Materialet som presenteras är främst missionärsbrev och vykort med anknytning till platserna. Huvudtemat är hur kommunikationerna har förändrats genom åren och främst då hur breven har skickats. De senaste breven är ifrån 1980-talet. Idag finns endast några enstaka svenska missionsarbetare i Brazzaville och Kinshasa. Arbetet sköts av självständiga kongolesiska kyrkor. Internet, mail och mobiltelefoni har ersatt den gamla posthanteringen.

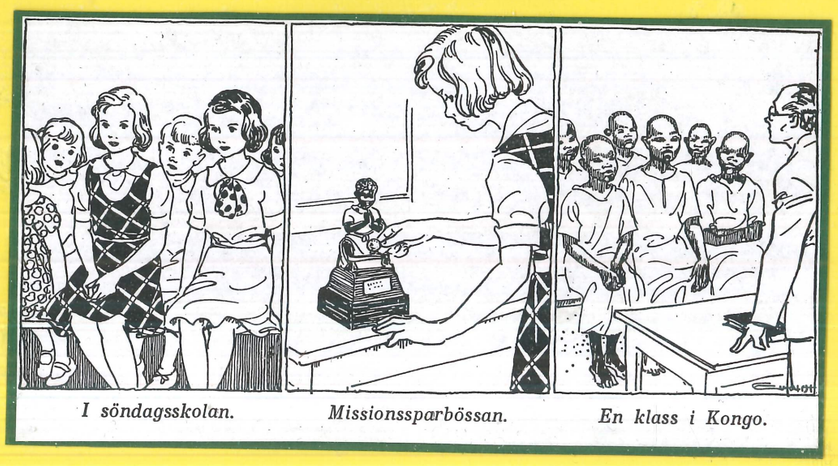

Intet går förlorat, som har offrats åt Gud. (François Coillard)

I söndagsskolan. *Missionssparbössan.* *En klass i Kongo.*

INNEHÅLL

Exponatet börjar med en liten beskrivning av bakgrunden i Sverige. - Vilka var det som blev missionärer? - Hur skedde utbildningen och förberedelserna? - Hur reste man från Sverige till Kongo? - Hur tog man hand om missionärernas barn? - Hur skedde posthanteringen i Kongo?

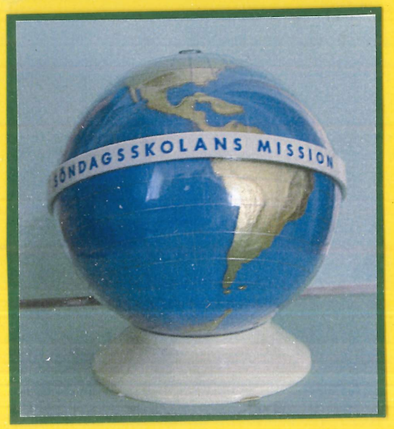
Under den tänkta resan besöker man SMFs missionsstationer i Belgiska och Franska Kongo. Att det var två olika kolonier försökte man inte förklara för söndagsskolbarnen. Det räckte med att Kongo låg i Afrika. Starten börjar i hamnstaden Matadi och fortsätter sedan utmed järnvägen till Kimpese. Därifrån norrut till Kongofloden som man måste ta sig över för att komma till missionsstationen Kibunzi. Härifrån görs en avstickare utmed Kongofloden till statsposten Luozi (finns inte markerad på kartan). I Luozi började SMF sitt arbete först 1954 som en följd av vägnätets utbyggnad. Vi besöker även de tre missionsstationerna Mukimbungu, Diada och Nganda som man har övergivit. Från Luozi vidare till missionsstationerna Kinkenge, Kingoyi och Sundi Lutete innan man passerar gränsen över till det Franska Kongo.

I Franska Kongo tar man sig via Musana till huvudstaden Brazzaville och Mansimou. Här vänder resan tillbaka västerut mot Atlantkusten och hamnstaden Pointe Noire. Men först korsar vi Kongofloden igen och besöker huvudstaden Léopoldville (Kinshasa) i Belgiska Kongo. Tillbaka i Franska Kongo fortsätter vi först till de nya missionsstationerna Ouesso och Okoyo för att sedan ta oss tillbaka till järnvägen och de gamla missionsstationerna Madzia, Ngouedi och Dolisie. De resterande missionsstationerna finns längre norrut där de två äldsta Kolo och Indo finns i savannområdet medan Zanaga, Madouma och Loubetsie finns på gränsen till eller inne i regnskogen. Innan slutmålet Pointe Noire reser vi norr ut från Loubetsie till Albert Schweitzers missionssjukhus i Lambaréné.

Ett pedagogiskt hjälpmedel i söndagsskolan var flanellografbilder på bl.a. missionärer och kongobarn. Den "bockande sparbössan" som samlade in pengar till Söndagsskolbarnens Hednamission blev otidsenlig och ersattes av sparbössan i form av hela jordklotet. Faktauppgifter om missionärer som erhållit eller skickat brev är hämtat från olika upplagor av Biografiskt Album för SMF.

	Blad
Innehåll	1-2
Bakgrund i Sverige	3-4
Resan till Kongo	5
Posthanteringen i Kongo	6
Matadi 1892	7-11
Järnvägen Matadi-Léopoldville 1898	12
Transporter	13
EPI Kimpese 1937	14-15
IME Kimpese 1949	16-18
Mukimbungu	19-20
Kibunzi 1888	21-25
Vägarna i Manianga	26
Luozi 1954	27-28
Kinkenge 1897	29
Kingoyi 1900	30-31
Sundi Lutete 1924	32-33
Nganda och Diadia (1890, 1889)	34
Musana 1910	35
Mansimou 1926	36
Brazzaville 1911	37-40
Léopoldville	41-44
Kinshasa	45-46
Järnvägen Brazza-Pointe Noire 1934	47
Ousso, Okoyo	48
Madzia 1909	49
Kolo 1916	50
Ngouedi 1930	51-52
Indo 1918	53
Zanaga 1937	54-55
Madouma 1929	56
Loubetsi 1922	57
Lambaréné	58-59
Lambaréné (Sven Nykvist)	60
Dolisie 1938	61
Pointe Noire 1933	62-64

(Årtalen visar när verksamheten startade)

Varje söndag Du är i söndagsskolan, erhåller Du en stjärna. Med den skall Du markera Din resa genom Kongo. Börja i Matadi och sluta i Pointe Noire! Lär Dig de utsatta stationsnamnen samtidigt!

MISSIONSSKOLAN PÅ LIDINGÖ

Förberedelse och utbildning av missionärer skedde vid missionsskolor. 1871 startade man en missionsskola i Kristinehamn. SMF tog över utbildningen här 1878 och man flyttade sedan skolan till Södermalm i Stockholm 1889. Den nya missionsskolan på Lidingö var byggd 1908. Flera av de blivande missionärskandidaterna var händiga bondsöner eller hantverkare. Bland de kvinnliga eleverna fanns flera som var utbildade lärarinnor eller sjuksköterskor. På missionsskolan grundades ett kamratskap som ofta ledde till en livslång gemenskap där många av eleverna träffade sin hustru eller make. I början av 1900-talet utexaminerades ett 10-tal missionärer varje år där de flesta hamnade i Kongo men några fick åka till Kina eller Ostturkestan. Kurserna på seminariet för missionärerna var 4-åriga och därtill kom ytterligare språkstudier i utlandet. De blivande kongomissionärerna fick åka till Belgien eller Frankrike för att lära sig franska där en del även genomgick kurser i pedagogik eller tropisk medicin.

BETLEHEMSKYRKAN I GÖTEBORG

Betlehemskyrkan i Göteborg hade en speciell uppgift innan man började flyga till Kongo efter andra världskriget. Församlingen hjälpte till med speditionsarbete för utresan med båtarna och vidare brukade man ordna särskilda avskedsmöten innan missionärerna lämnade Sverige med båt.

Söndasskolbarnens Hednamission.

Svenska Missionsförbundets söndagsskolbarn underhålla ej mindre än femton egna missionärer med sina slantar. Sju av dessa arbeta bland de svarta i Kongo, fem bland gula kineser i det stora »Mittens rike» och tre i Öst-Turkestan bland både turkar och kineser, som höra till Islams bekännare.

Många av edra missionärer äro gamla vänner till eder, men några äro nyantagna, och därför skola vi nu presentera dem alla, så att ni känna dem om de komma på besök i söndagsskolan någon gång i framtiden. För att ni riktigt skola hålla reda på dem, skola vi hädanefter införa deras foto i Barnavännen en gång vart år.

Tacka nu Gud, kära unga vänner, att ni få vara underhållare åt en sådan stor skara duktiga missionärer. Och glöm inte heller att dagligen bedja Gud för dem och deras arbete.

I Kongo.

Fröken Hildegard Nilsson har i många år varit söndagsskolbarnens missionär. Hon utreste till Kongo 1903 och fortsätter ännu sin välsignelserika gärning att undervisa Kongos barn och ungdom om livets väg.

Algot Nilson och fru Olga Nilson ha likaledes varit edra missionärer under rätt många år. De arbeta på den stora stationen Pointe Noire i Franska Kongo.

Oskar och Mary Burell ha varit edra egna under ett par perioder. Fru Burell är en flitig skribent och har sänt många trevliga brev till Barnavännen. De arbeta på Madouma i Franska Kongo.

Gustaf Jakobsson och fru Ruth Jakobsson äro våra nyantagna missionärer. De ha sitt arbetsfält på Kolo, likaledes i Franska Kongo.

TEGNÉRGATAN 8

Hit flyttade Svenska Missionsförbundets expedition i april 1936. Det nya huset kom även att ha lokaler för Svensk Veckotidning, ett bokförlag, en bokhandel och kyrkans arkiv. Expeditionen var uppdelad i olika avdelningar som den inre missionen i Sverige, den yttre missionen som administerade missionsverksamheten i andra länder samt ungdomsarbetet i Sverige genom SMU och söndagsskolan. En övergripande avdelning var Svenska Missionsförbundets kassa med kyrkans kamrer. Härifrån sköttes gemensamma insamlingar samt löne-utbetalningar till bland annat alla missionärer.

IMMANUELSKYRKAN I STOCKHOLM

Immanuelskyrkan i Stockholm var den största kyrkan inom Svenska missionsförbundet. En speciell uppgift med anknytning till den yttre missionen var den årliga avskiljningen av nya pastorer och missionärer i samband med årskonferensen. Då presenterades alla missionärer som kommit tillbaka till Sverige under året och de som var på väg till missionsfälten.

YTTRE MISSIONEN

Den yttre missionens sekreterare hade huvudansvaret för missionsarbetet i Kongo, Kina och Östturkistan. Till sin hjälp fanns ett par biträdande missionssekreterare som ansvarade för det praktiska arbetet som missionärernas resor, varubeställning som missionärerna gjorde ifrån Sverige och annat. Mycket av deras verksamhet skedde genom att man skickade brev. Det vanliga var att missions-sekreterarna hade arbetat som missionärer på fälten och därigenom kunde de utländska språk som man använde där vanligtvis engelska eller franska. En viktig uppgift som som förmedlades genom den yttre missionen var att administera olika projekt som finansierades genom insamlingar i Sverige.

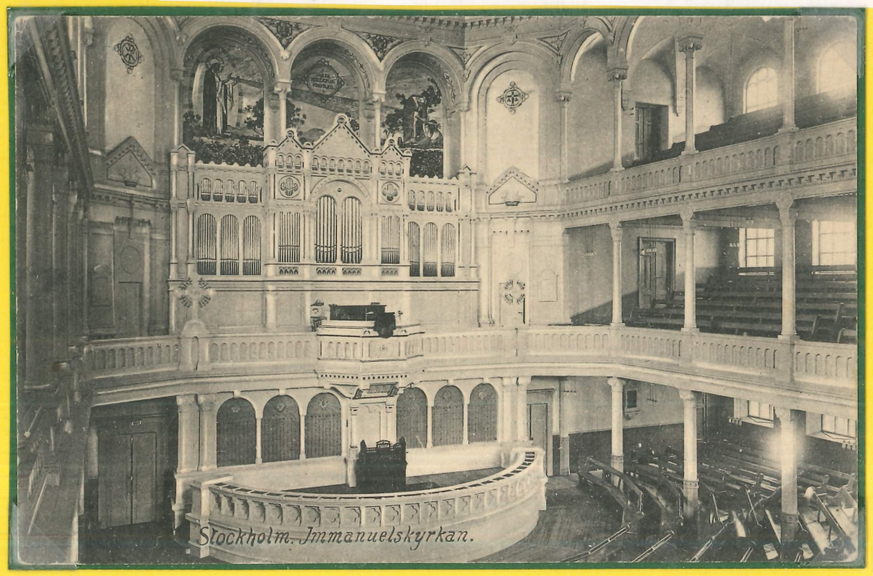
Arvid Stenström
sekr. 1955 -

Folke Björk
bitr.sekr. 1956 -

Alf Skoghed
bitr.sekr. 1960 -

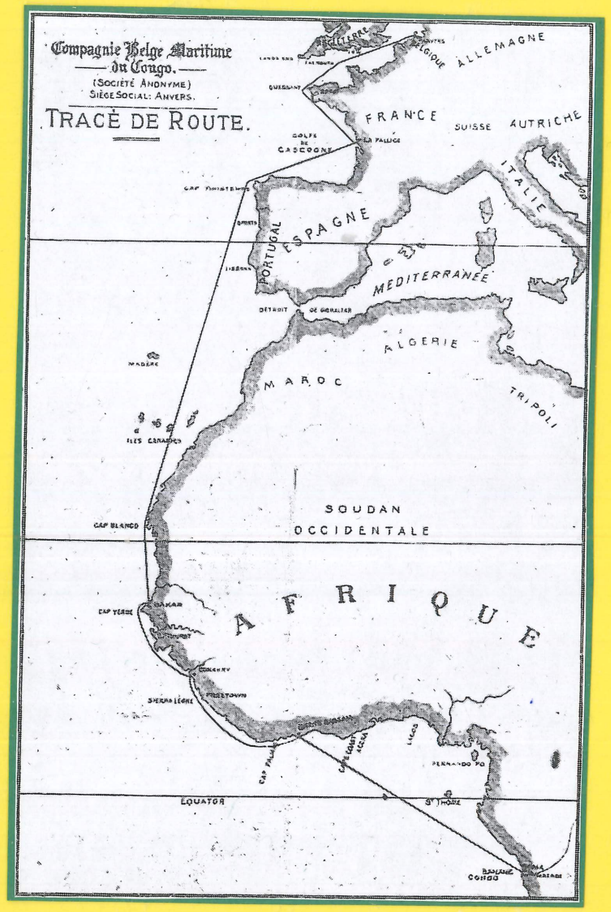

Resan till Kongo

MISSIONÄRSUTBILDNING

Före utresan till Kongo var det vanligt att missionärerna läste franska i Bryssel eller Paris. Skulle man arbeta inom skola eller sjukvård måste man genomgå särskilda kolonialkurser för att kunna få ekonomiska bidrag från myndigheterna.

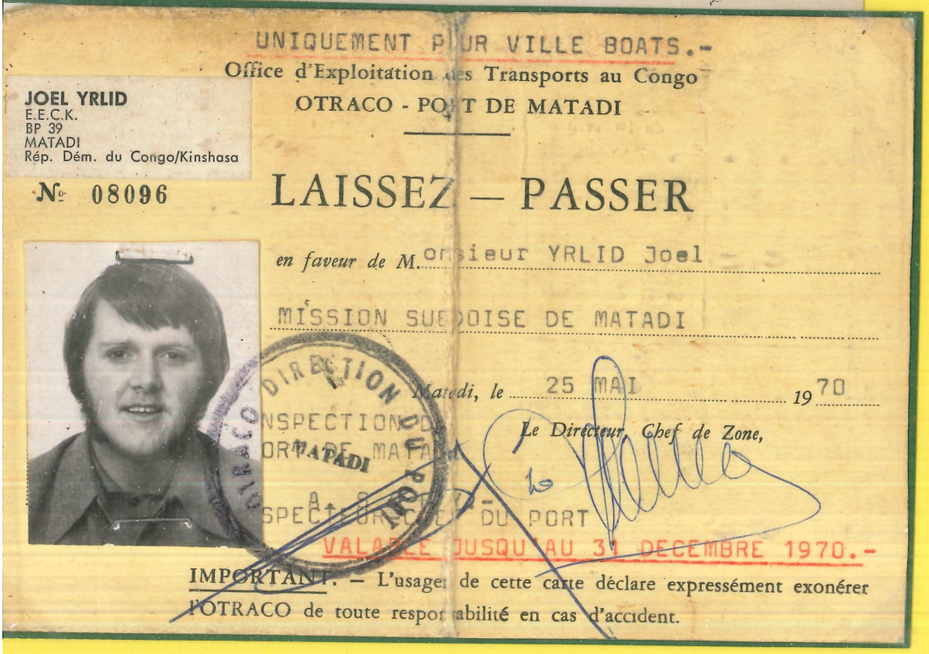

I boken "Dagbräckning i Kongo" berättar en missionär om båtresan:

"När landgångarna äro indragna och alla förtöjningar lossade, glider den stora ågaren, som under tre veckor kommer att vara vårt hem, ut ur hamnen under musikens toner och folkmassans hurrarop och viftningar.

På vår båt finnes ett sextiotal hytter, en del stora och bekväma, andra mindre och ej så trevliga. Vi vistas ej i hytterna på dagarna utan i de trevliga salongerna eller på det rymliga promenaddäcket, där vi ställa upp våra vilstolar. Dagarna användas till läsning och språkstudier, skrivning, samtal m.m. Vi bjudas på tre mål mat dagligen, då fler rätter serveras."

BÅTRESAN TILL KONGO

I slutet av 1890-talet startade med säte i Antwerpen "Compagnie Belge Maritime du Congo". Rederiet skaffade sig fyra kombinerade last- och passagerarångare som trafikerade sträckan mellan Antwerpen och Matadi. Båtarna hette Albertville, Philippeville, Stanleyville och Anversville och restiden var mellan 18 och 20 dygn.

Post från båtarna lämnades i en brevlåda på båten där den sedan stämplades med datum och Paquebot vilket innebar att man kunde använda samma frimärken som användes i Belgien eller Belgiska Kongo med samma valör som inom landet. Paquebotpost var en gammal överenskommelse inom Världspostunionen där man från båten överlämnar posten till en agent i hamnen som sedan lämnar den vidare till stadens postkontor.

FRIMÄRKEN FRÅN KONGO

"Breven från Kongo var roliga att få. De exotiska frimärkerna har kanske skapat de mest varaktiga avtrycken. De var ju dessutom gångbara som bytesobjekt bland kamrater som samlade frimärken. Tyvärr upplevde jag märkena från Belgiska Kongo som avsevärt större och vackrare och av mera varierande utseende än de som kom på mina brev från den franska delen av Kongo."

Från boken "Hemmen som blev mig givna" av Gunnar Hyllienmark s. 116

POSTHANTERINGEN I KONGO

Vykortet ovan visar torget i Matadis europeiska del med den katolska katedralen och stadens postkontor (den stora vita funkisbyggnaden till höger). Runt torget finns även stadens administration, en bank och hotellet Metropol. Till postkontoret kom många av missionärernas brev från Kongobåtarna och här köpte man sina frimärken. Andra postkontor fanns vid tågstationerna utmed järnvägen upp till Léopoldville, t.ex. Kimpese. Efter andra världkriget skedde en stor förändring då man började skicka flygpost (Par Avion). Portot blev något dyrare men brev kom fram snabbare. Brevets vikt minskades genom tunnare papper och kuvert. Flygposten kom med flyg från Europa via Léopoldvilles flygplats Ndolo.

Brevbärare fanns inte i Kongo utan istället använde man postboxar (Boite postal) på postkontoret som man kunde tömma dagligen. På postkontoret i Matadi fanns alla postboxar på utsidan av fastigheten och posten kom man åt även under natten. Innan det fanns vägar och biltransporter skedde alla postdistribution till missionsstationerna genom tåg samt bud. Bilvägen Kimpese-Luozi var klar 1948 samtidigt som man placerade en färja vid Luozi över Kongofloden. Luozi blev nu centralorten norr om floden och här lokaliserade man ett postkontor, ett sjukhus och flera skolor. Missionärerna på Kibunzi, Kinkenge, Kingoyi och Sundi-Lutete kunde nu använda postkontoret i Luozi vilket fungerade bra under 1950-talet. Efter självständigheten fungerade det sämre några år. Under 1970-talet började man använda missionsflyget från basen vid IME Kimpese för transporten av brev till missionärerna.

Posthanteringen på andra sidan gränsen i Franska Kongo var i stort sett uppbyggt på samma sätt som i Belgiska Kongo. Till Franska Kongo kom SMFs missionärer 25 år efter man börjat i Belgiska Kongo. En fördel i Franska Ekvatorialafrika var att man stämplade breven en extra gång vid sidan av frimärkena när de markulerades. Stämpeldatum och namnet på postanstalten syns oftast tydligare. Postbox (Boite postal) används på samma sätt som i Belgiska Kongo.

Järnvägen mellan Pointe-Noire och Brazzaville var färdig 1934 och innebar att några nya postkontor vid stationssamhällen kunde användas, t.ex. Madzia, Dolisie och Loutété (Ngouedi). När de nya missionsstationerna anlades långt från järnvägen höll man där på att bygga ut vägnätet och statsposter. Postkontor vid statsposterna blev t.ex. Sibiti (Indo), Mossendjo (Madouma), Mouyandzi (Kolo) och Zanaga (Zanaga).

En annorlunda lösning av brevtransporterna för missionsstationerna Kingoyi och Sundi-Lutete i Belgiska Kongo blev att man kunde använda postlkontor utmed järnvägen i Franska Kongo. Missionärerna anställde egna postbärare som gick till Loutete respektive Mindouli en gång i veckan där man lämnade och hämtade posten.

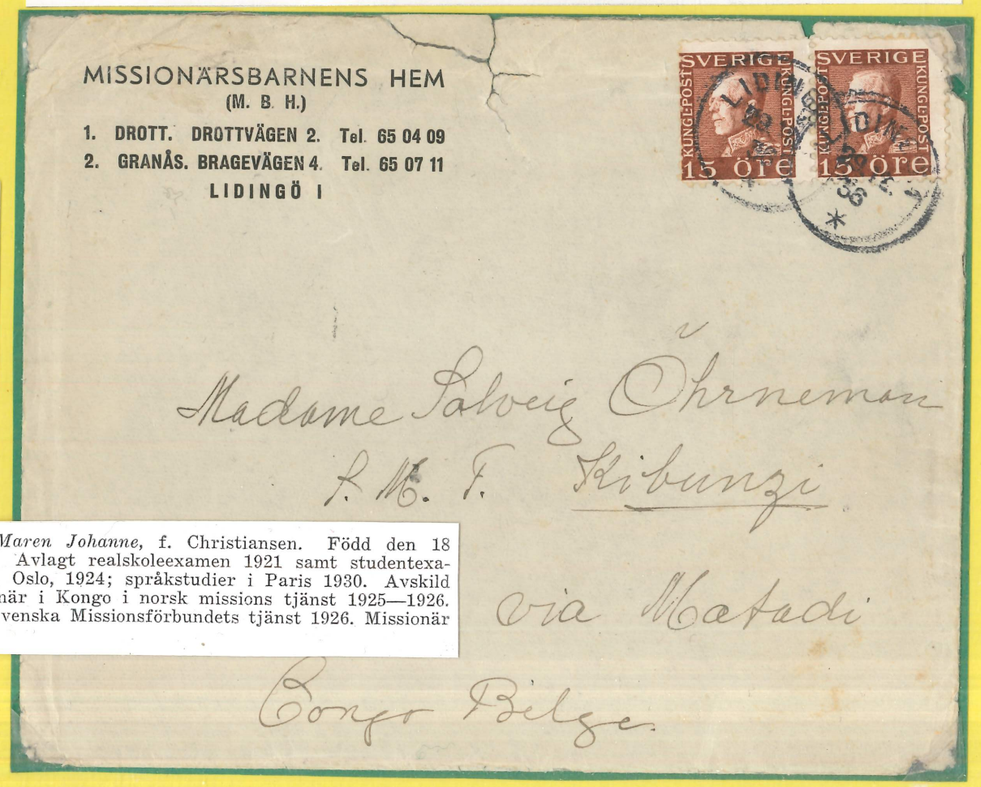

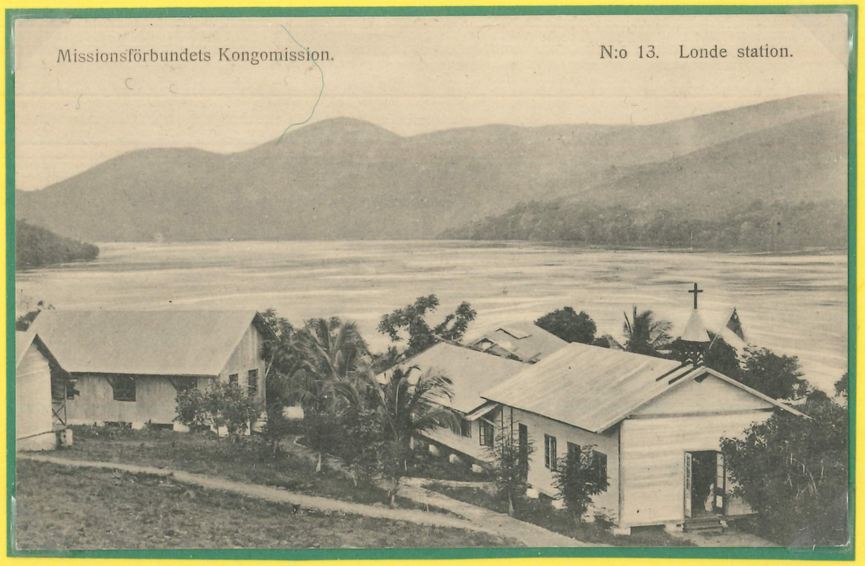
Solveig Öhrneman.

ÖHRNEMAN, Solveig Maren Johanne, f. Christiansen. Född den 18 mars 1905 i Oslo, Norge. Avlagt realskoleexamen 1921 samt studentexamen vid Fagerborgs skola, Oslo, 1924; språkstudier i Paris 1930. Avskild till missionär 1925. Missionär i Kongo i norsk missions tjänst 1925—1926. Antagen som missionär i Svenska Missionsförbundets tjänst 1926. Missionär i Kongo 1926—

MISSIONÄRSBARNENS HEM (1918)

1918 öppnade Svenska Missionsförbundet på Lidingö ett hem, där missionärerna kunde lämna sina barn under arbetsperioden ute på missionsfälten i Kongo, Kina och Östturkistan. Den första fastigheten fick namnet Drott men på grund av det ökande behovet utökades verksamheten 1925 med en närliggande fastighet 200 meter bort som fick namnet Granås. Lokaliseringen till Lidingö berodde på att Missionsförbundet skola för pastorer och missionärer redan fanns där, och att det från Lidingö var nära till Missionsförbundets expedition i Stockholm.

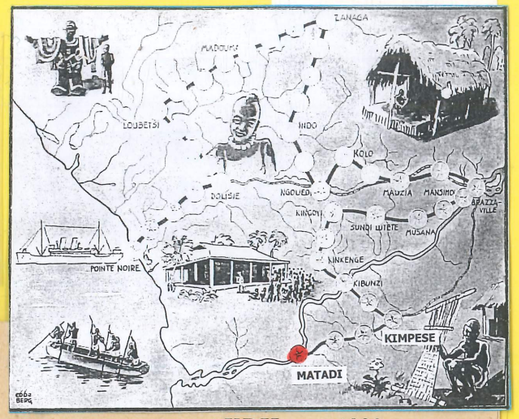

LIVINGSTONE INLAND MISSION (LIM) OCH LONDE TRANSPORTSTATION (1892)

SMFs första missionär kom till Matadi 1881 och började arbeta för den engelska missionen Livingstone Inland Mission (LIM). Sedan kom nya missionärer nästan varje år och när LIM tvingades lämna Kongofristaten fick SMF möjligheten att överta deras missionsstation Mukimbungu. 1892 kunde man även anlägga den egna transportstationen Londe nära Matadis hamn.

1905 var Kikongo-bibeln tryckt och distribuerades till Matadi. Översättningen var gjord av missionären K E Laman och utgivningen hade bekostats av det Brittiska Bibelsällskapet. Georg Palmaer kommenterade vykortet: "Fotot visar avsaknad av sinne för symbolik. En vit räcker bibeln till en annan vit, medan de svarta står i bakgrunden som åskådare. Bibeln borde ha räckts till en svart. Den var missionens stora gåva till de svarta i första hand, även om missionären också behövde den för sin uppgift"

Från boken, Kongo kommer, sid 52

NÉE, Nº: 4 AVRIL 1928.

MINSAMU MIAYENGE

ou

MESSAGES DE PAIX

JOURNAL MENSUEL POUR L'INSTRUCTION DES CATÉCHISTES | NKANDA WANGONDA WALUSADUSU LWAMINLONGI

PUBLIÉ PAR LA SVENSKA MISSIONS-FÖRBUNDET, MATADI.

Ndubudulu mu tomba biakizulu.

Kiangunu vo luafulukuswa ye Klisto, lutombanga bina biena mu kayengele muvwandanga Klisto va lubakala lua Nzambi. Lutadisa diela dieno mu bina biena mu kaye-

wa mu

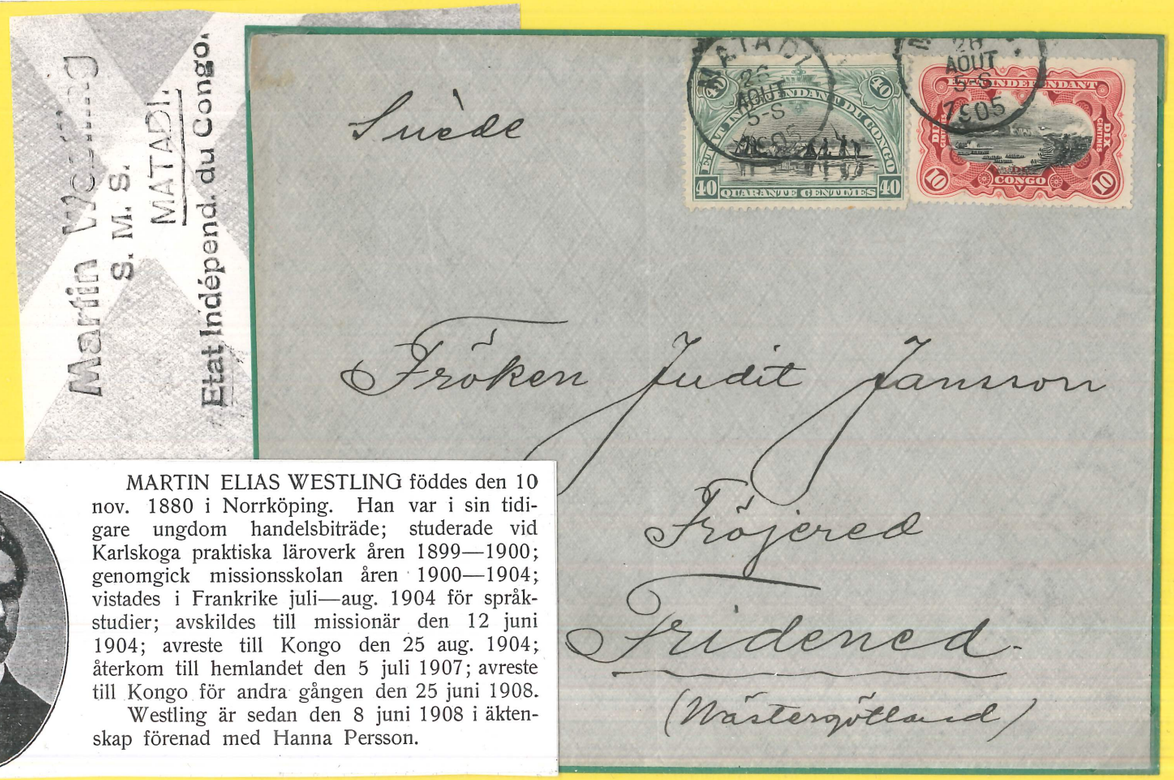
o mpe

yanga,
sambu-

i zikwi-

ala mo-

onsono:
zansoni
1-8.

MARTIN ELIAS WESTLING föddes den 10 nov. 1880 i Norrköping. Han var i sin tidigare ungdom handelsbiträde; studerade vid Karlskoga praktiska läroverk åren 1899—1900; genomgick missionsskolan åren 1900—1904; vistades i Frankrike juli—aug. 1904 för språkstudier; avskildes till missionär den 12 juni 1904; avreste till Kongo den 25 aug. 1904; återkom till hemlandet den 5 juli 1907; avreste till Kongo för andra gången den 25 juni 1908.

Westling är sedan den 8 juni 1908 i äktenskap förenad med Hanna Persson.

Tidningen Minsamu Miayenge (Fridsbudskapet) började utges av SMFs mission i Matadi från och med 1892. Tidningen har sedan getts ut under många år och var Kongos första tidning på ett afrikanskt språk.

Kiamvukyrkan i Matadi

I april 1934 invigdes Kiamvukyrkan i Matadi. Kyrkans namn Kiamvu betyder "bron" och lokaliseringen var i den europeiska delen av staden Matadi vid gränsen till den afrikanska delen. Invigningstalet för den nya kyrkan hölls av missionären Gustaf Reinholdson som bland annat tackade alla som varit med i byggnadsarbetet och nämnde då särskilt byggmästaren Sam Hede som ritat kyrkan men som dog innan den blev färdig.

Värmlänningen Gustaf Reinholdson hade ingen aning om att två år senare skulle även han vara död. Han hade börjat sitt arbete i Kongo tio år tidigare och efter tre år reste han hem till Sverige på viloperiod. Under åren 1929-30 utbildade han sig till tandläkare i Stockholm för att sedan återvända till Kongo tillsammans med sin blivande hustru Greta Lindkvist från Arvika. De gifte sig i Kongo 1931 och hamnade då i Matadi där han kunde kombinera missionärsarbetet med att även arbeta som tandläkare. Den första tiden i Kongo arbetade Greta Lindkvist som var sjuksköterska på missionsstationen Mukimbungu.

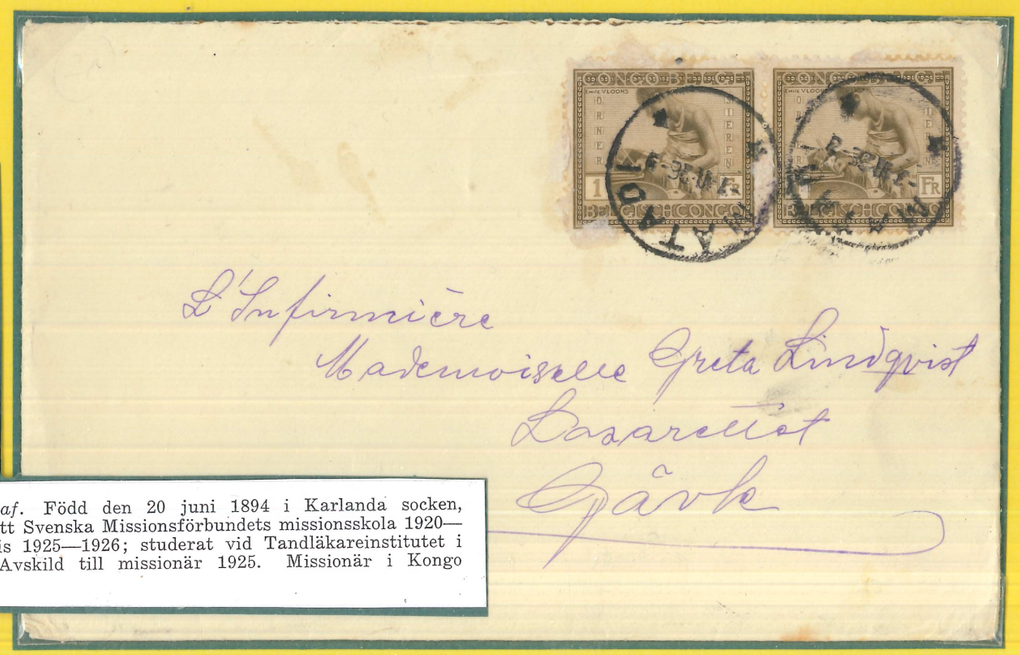
Efter 4 år återvände paret till Sverige. Gustafs hälsa var nu nedsatt och han avled 1936 i hemorten Årjäng endast 40 år gammal.

REINHOLDSON, *Greta* Lovisa, missionär, f. 11/3 00 i Arvika. Föräld.: köpman Karl August Lindkvist o.h.h. Maria Charlotta Lindkvist. Genomg. församlingstjänarinnekurs 22—23, avlagt sjuksköt:ex. 26, språkstudier i Frankrike 28—29, Ec. Hyg. Med. Trop. i Bryssel 31. Missionär i Kongo 31—. Gift 31 med Gustaf Reinholdson, f. 94, d. 36.

REINHOLDSON, Gustaf. Född den 20 juni 1894 i Karlanda socken, Värmlands län. Genomgått Svenska Missionsförbundets missionsskola 1920—1925; språkstudier i Paris 1925—1926; studerat vid Tandläkareinstitutet i Stockholm 1929—1930. Avskild till missionär 1925. Missionär i Kongo 1926—

PRIMÄRSKOLAN BAOBAB I MATADI

Den stora primärskolan Baobab i den afrikanska stadsdelen Cité i Matadi invigdes i febr 1951. Ett vykort skickadestill Dr Artur Vilén i samband med invigningen och skrevs av kollegan från Kibunzi, Elon Mattsson med flera. Ett annat vykort med samma motiv skickades 1955 till SMFs missionsföreståndare Rickard Larsson i Stockholm.

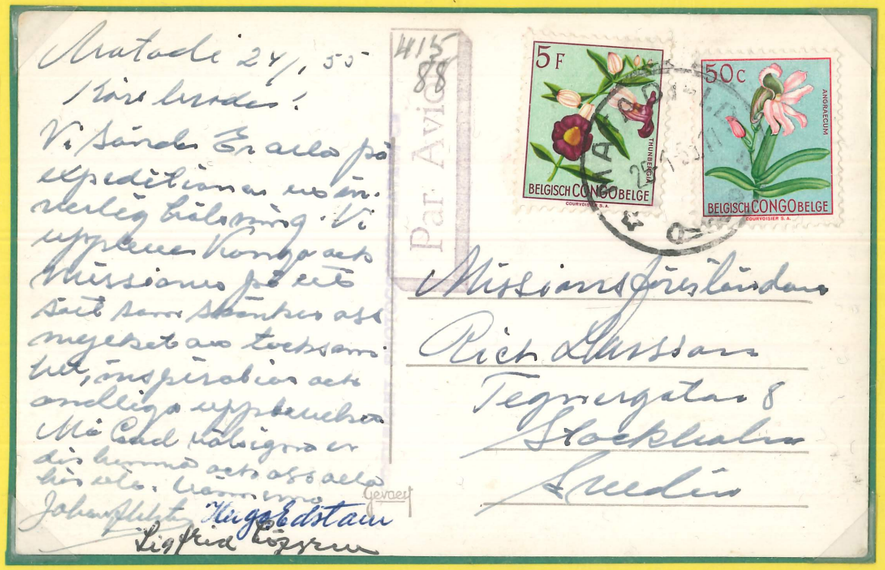
NYA MISSIONSSTATIONEN VILLE HAUTE

1927 revs Londe vid Kongofloden i Matadi, då staten behövde marken till utbyggnad av hamnen. Istället fick SMF en ny tomt samt ekonomisk ersättningen för byggnaderna. Den nya tomten var belägen ett par kilometer från hamnen på sluttningen (Ville Haute). Här byggdes en ny kyrka, en skola, ett tryckeri samt ett gästhem.

Vykort med kyrkans stora primaireskola i Matadi. Det skickades den 24/1-55 till missionsföreståndaren Richard Larsson på SMFs expedition Stockholm.

Tre av SMFs styrelsemedlemmar hade besökt Matadi och skrev kortet. Dessa var riksdagsmännen Johan Ahlsten och Sigfrid Löfgren samt direktören Hugo Edstam.

Matadi 24/1 55

Kära kusken!

Vi sända Er alla på expeditionen vår innerliga hälsning. Vi uppskatta Kongo att missionens på ett sätt som skänker oss mycket av trevnad. Vi önskar Er och andliga uppbyggelse. Må Gud välsigna er där hemma och oss alla här ute. Hjärtliga

Johan Ahlsten Hugo Edstam

Sigfrid Löfgren

Rick. Larsson

Tegnergatan 8

Stockholm

Sweden

ALLAN B. LUNDWALL
MISSION SUÉDOISE
MATADI
CONGO BELGE

Lärarinnan Mademoiselle Anna-lena Hemström

Box 2095,

GÄVLE II.

SUEDE

Matadi d. 11/2 1937

Kusin & Dr. Artur Vilén
och familj

Doktor Saléns gata

Göteborg

Suède.

LUNDVALL, *Allan* Berthold, kamrer, f. 6/7 08 i Billesholm. Föräld.: gruvfogde Martin Lundvall o.h.h. Mathilda, f. Friberg. Avlagt stud:ex. 27, handelsgymn:ex. 29, genomg. evang:k. 27, språkstud. i Paris 33, Bryssel 33, 37, London 38. Kontorist i Kungl. Vattenfallsstyr. 29—32. Missionär i Kongo 33—45, bitr. sekr. för den yttre missionen 45—46, kamrer å SMF:s exp. 46—. Gift 39 med Anna-Lena Hemström, f. 09.

LUNDVALL, *Anna-Lena*, missionär, f. 24/11 09 i Gävle. Föräld.: murarmäst. E. J. Hemström o.h.h. Mina, f. Pettersson. Avlagt småskollärarinneex. 29, tjänstgjort som lärarinna 29—37. Genomg. m:skolan 37—38, språkstud. i Bryssel 38—39, missionär i Kongo 39—. Gift 39 med *Allan* Berthold Lundvall, f. 08.

Brudparet Lundvall

S.M.F.

Matadi.

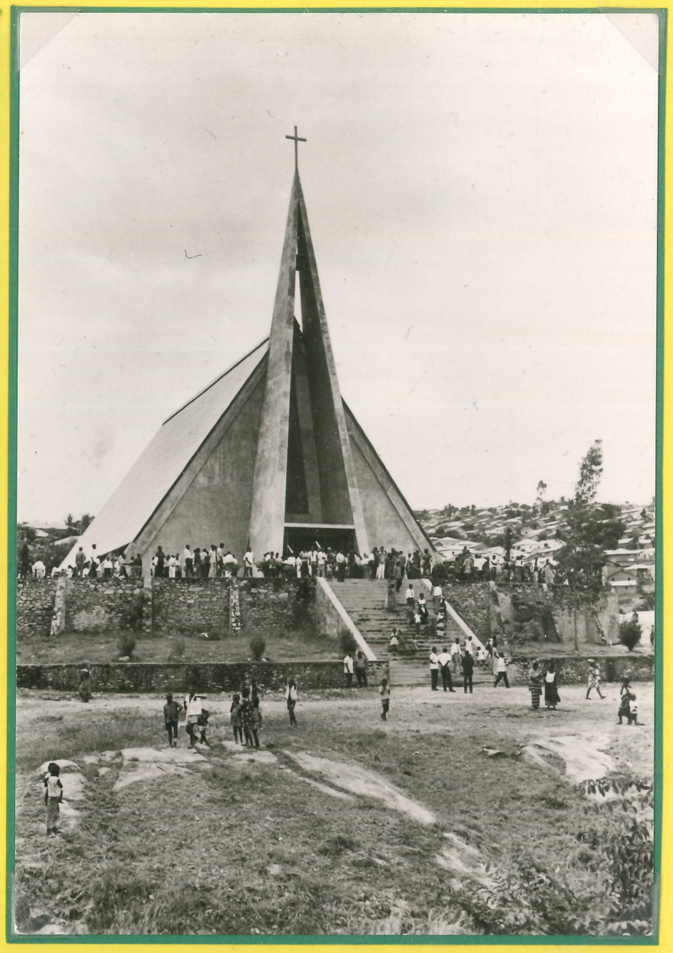
Fram till 1930-talet var postadressen i Matadi endast Mission Suédoise Matadi eller bara SMF Matadi. Breven är till brudparet Lundwall som gifte sig i Matadi 1939. Allan Lundwall blev efter 1946 SMFs kamrer i Stockholm. Postadressen med Boite Postal (B.P. 39, Matadi) började användas efter att det nya posthuset i Matadi var färdigt.

Utsikt över Matadi och Kongofloden. I förgrunden en av de två Merry-bussarna som hamnade i Kongo genom en reklamkampanj som genomfördes av alla SMU-grupper i Sverige.

Brevet till Tore Palmaer är avsänt i Matadi av fd missionssekreteraren George Palmaer. Som pensionär besökte han en annan son som arbetade som missionär i Kongo.

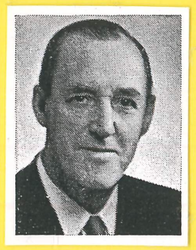
BAOBABKYRKAN I MATADI

Baobabkyrkan i Matadi byggdes i slutet av 1950-talet strax innan Belgiska Kongo blev ett självständigt land. Kyrkan ritades av den svenske ingenjören Ingemar Wärenfalk från Malmö och byggdes av en belgisk byggmästare. Wärenfalk arbetade som missionär i Brazzaville mellan 1951-59 där han bland annat ritade kyrkorna Bakongo och PotoPoto.

HEDLIND, *Helfrid* Maria Elisabet, missionär, f. 22/8 02 i Rämens s:n, Värmland. Föräldrar: sågverksarb. Jan Petter Nordkvist o. h. h. Anna Nordkvist. Genomg. Moody Bibelinst. i Chicago 27—28, avlagt sjuksköt:ex. 33, genomg. M:-skolan 33—34, dipl. Ec. Hyg. Med. Tr. i Antwerpen 35, laboratoriekurs i Léopoldville 35, kurs vid Södra B.B. i Stockholm 39. Missionär i Kongo 35—. Gift 43 med *Johan* Konrad Hedlind, f. 12/11 07.

Ovanstående brev till Helfrid Hedlind i Matadi ifrån hennes syster Rut Larsson kom först på avvägar. Brevet postades ifrån Mora 9/10 1961 och hamnade först till Ouesso i Franska Kongo (24/10 1961). Postadressen hade tolkats till Matele istället för Matadi. I Matele fanns en svensk missionsstation tillhörande Örebromissionen. När den svenske missionären Ester Skogar fick brevet där kände hon säkert till att SMF fanns i MATADI som då skrevs dit och sedan kunde man skicka iväg brevet till rätt mottagare.

JERNBERG, *Gunnar* Verner, missionär, f. 17.8.96 i Göteborg. Föräldrar: maskinarb. Carl August Jernberg o. h. h. Johanna Jernberg. Genomg. Teol. Sem. 19—23, språkstudier i Paris 23—24, dipl. All. Fr. 34. Missionär i Kongo 24—61, pens. Led. av M:rådet, del. CPC 46—53, lagl. repr. 47—53, Insp. för missionens skolor i Belg. Kongo 47—53. Gift 1) 25 med Alberta Sundberg, f. 93, d. 40, 2) 45 med *Elsa* Maria Larsson, f. 97, d. 48, 3) 53 med *Elsa* Vilhelmina Bark, f. 11.2.10

Matadi

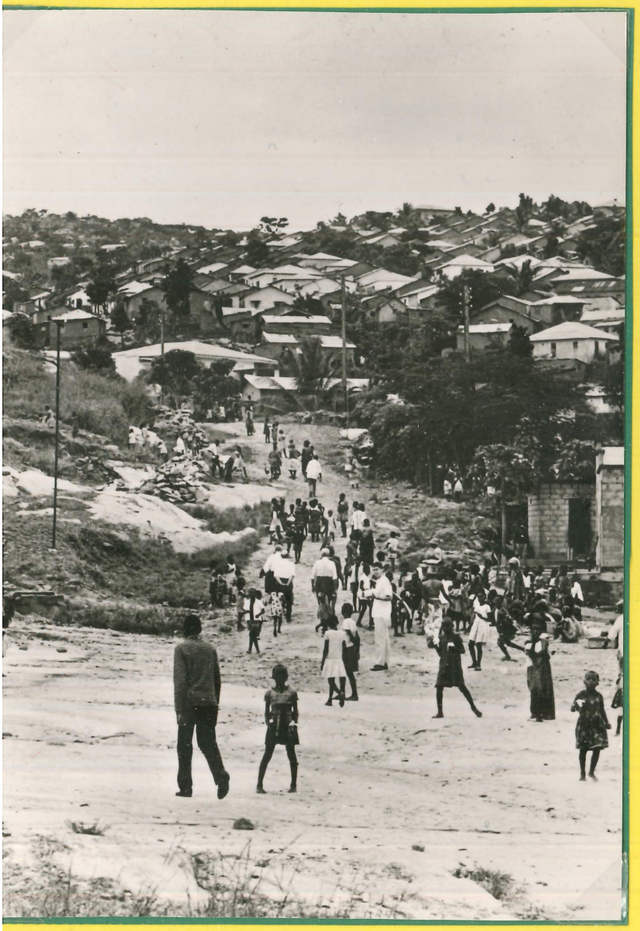
MATADIS HAMN

Matadis hamn är den viktigaste verksamheten i staden. Utöver de belgiska passagerarbåtarna finns även plats för flera last-båtar.

FÄRJAN ÖVER FLODEN

Nära järnvägsstationen i Matadi fanns en bilfärja som gick över Kongofloden. Bilvägen fortsatte sedan ner till den gamla huvud-staden Boma.
I början av 1980-talet var den stora bron över floden färdig.

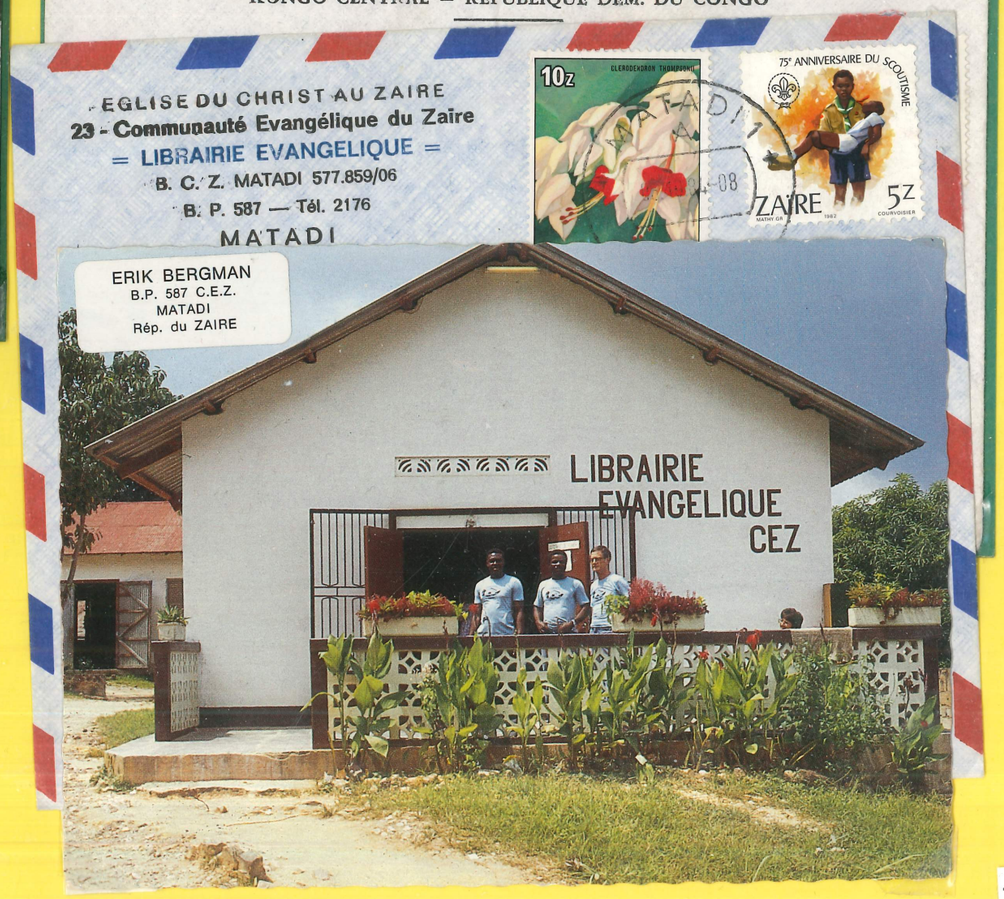

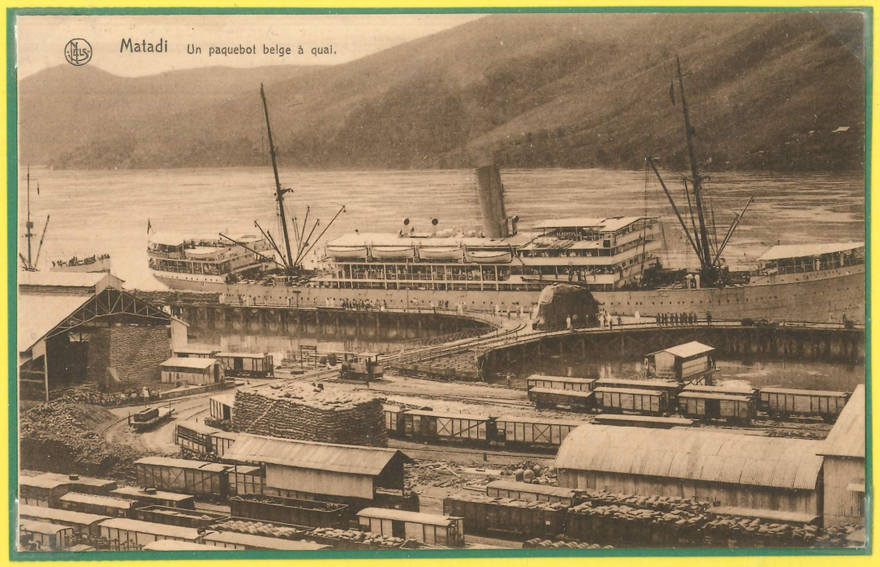
EGLISE DU CHRIST AU CONGO, SECTION :

Eglise Evangélique de Manianga - Matadi

ASSOCIATION SANS BUT LUCRATIF - ORD. N° 193 DU 3. 9. 1963 - SIÈGE A LUOZI
COMPTE BANQUE N° 577.859 MATADI
KONGO CENTRAL — RÉPUBLIQUE DÉM. DU CONGO

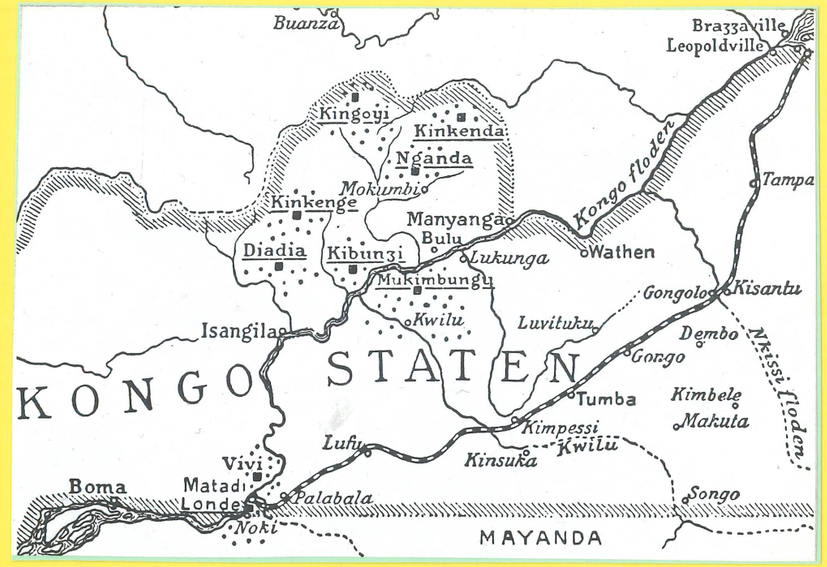

Järnvägen Matadi - Léopoldville

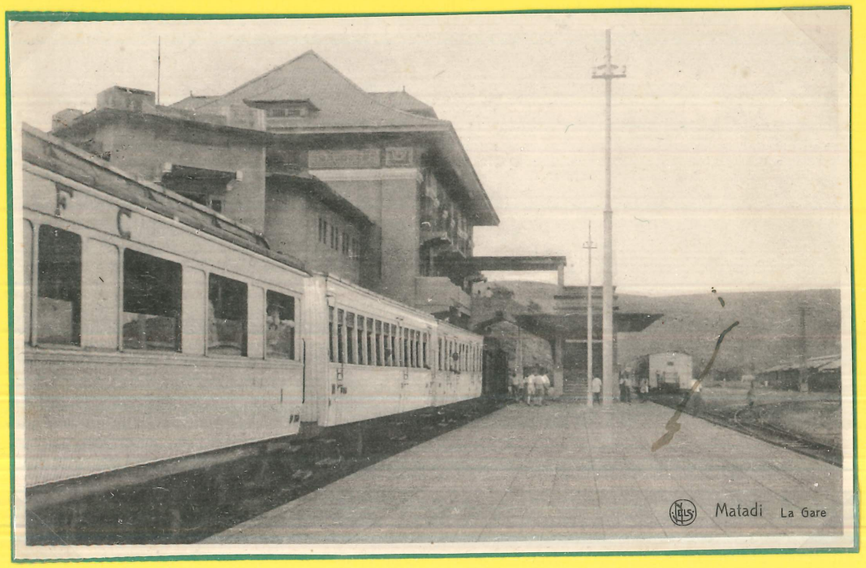

JÄRNVÄGEN MATADI-LEOPOLDVILLE (1898)

Järnvägen mellan Matadi och Léopoldville började byggas 1889 av bolaget Compagnie du Chemin de Fer du Congo. Syftet med järnvägen var att ta sig förbi alla forsar och vattendrag i nedre delen av Kongofloden och ta sig fram till Léopoldville där Kongofloden är farbar igen. Järnvägen var mycket svår att konstruera och blev inte klar förrän 1898. Denna första järnväg var smalspårig (0,765 m) och kördes med lägre hastighet.

TÅGRESAN TILL LEOPOLDVILLE

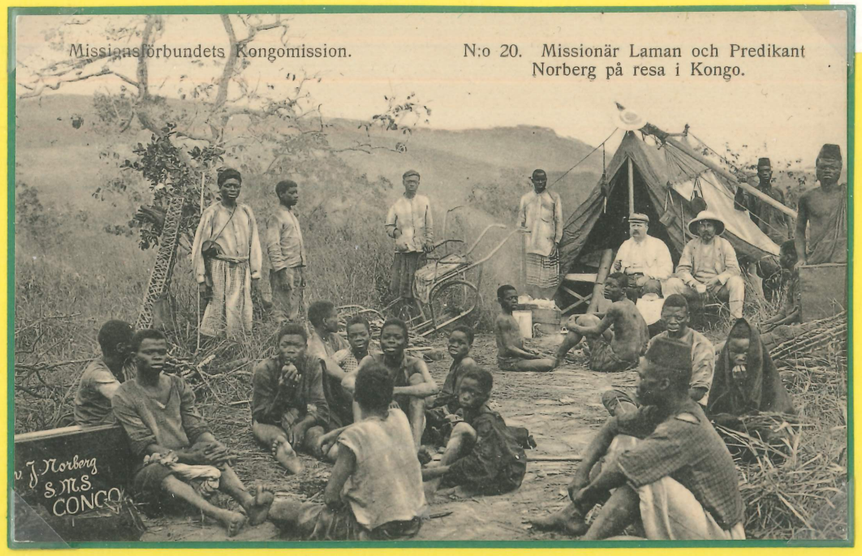
Resan upp till Léopoldville tog två dagar. Man reste bara på dagen och övernattning skedde ungefär halvvägs i den nyanlagda staden Thysville, uppkallad efter chefsingenjören för järnvägsbygget Albert Thys. De ångdrivna tågen räckte inte till efter några år då Kongo i snabb takt idustrialiserades. Arbetet med ombyggnaden av järnvägen pågick mellan 1922 och 1932. Järnvägsbolaget bytte nu namn till Chemin de Fer Matadi-Léopoldville. Den nya järnvägen elektrifierades och fick ett bredare spår (1,067 m). Delar av banan fick nu en ny sträckning och tre nya tunnlar grävdes ut samtidigt som flera gamla broar ersattes av nya. Restiden mellan Matadi och Léopoldville kortades från 19 till 12 timmar.

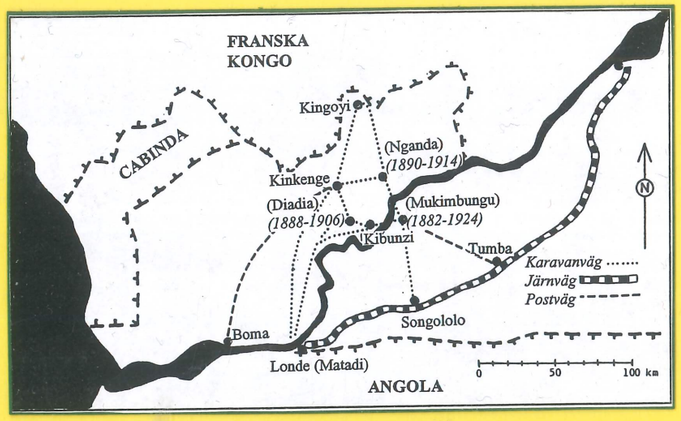
ÖVERGIVNA MISSIONSSTATIONER OCH RESOR

Tre av SMFs missionsstationer, Diadia, Nganda och Mukimbungu, avvecklades och missionärerna flyttade. Diadia och Nganda var speciellt drabbade av dödsfall i malaria. Mukimbungu lämnades i ett byte med den amerikanska baptistmissionen ABFMS. Istället erhöll man ett område norr om Kongofloden där missionsstationen Sundi Lutete senare kom att anläggas.

Missionärernas resor och transporten av brev och gods till missionsstationerna genomfördes efter 1898 genom en kombination av järnvägen och bärarkaravaner. Utöver att gå till fots kunde sjuka bäras i en bärstol, sk "kipoy". "Kalu" var en hybrid mellan bärstol och cykel som användes där det inte var för stora höjdskillnader i landskapet. Vid passage av floder användes lianbroar eller kanoter tillverkade av urholkade trädstammar. Brev till/från Sverige sköttes genom bärarkaravanerna eller privata bärare som gick till hamnstäderna Matadi, Boma eller järnvägsstationerna Songololo, Tumba.

Transporter på stigar och Kongofloden

Söndagsskolans kongomissionär Hildegard Nilsson berättar i "Barnavännen" om sin resa från Sverige till Kibunzi 1936.

" --- Då Kongo-ångaren Leopoldville lade till, komma våra missionärer i Matadi ombord och hälsade oss välkomna till Kongo. Sedan vi dröjt några dagar i Matadi gjorde vi oss redo för resan upp genom landet. Tåg, bil, båt och bärmattor underlättade färden genom Kongos kuperade terräng fram till Kibunzi missionsstation.

Vänliga välkomsthälsningar mötte oss även vid Kibunzi. Det kändes nästan såsom vi hade kommit hem. Vid aftonmåltiden förekom en uppmuntrande överraskning. Medan vi helt stinna intog vår måltid tonade plötsligt mässingsorkesterns toner. Det var en vacker svensk melodi som ljöd oss till mötes. ---"

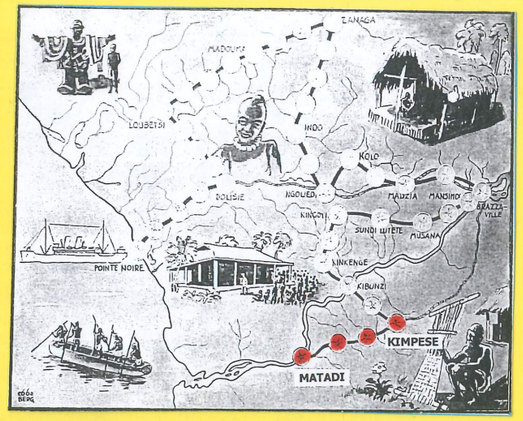

EPI Kimpese

Kyrkan vid Kimpese alliansseminarium.

EPI KIMPESE (Ecole de Pasteurs et d'Instituteurs) (1908)

1908 startades ett samarbete på Kimpese mellan ABFMS (American Baptiste Foreign Mission Society) och BMS (Baptist Missionary Society) när det gällde utbildning av evangelister, pastorer och lärare. SMF var till en början inte intresserad av att vara med beroende på en annan uppfattning i dopfrågan men 1937 hade man ändrat sig och fick vara med. Under 1970-talet byggde man till en gymnasieskola med naturvetenskaplig inriktning där flera lärare från Sverige kom att tjänstgöra. 1977 ändrades namnet på hela skolområdet till CECO (Centre Evangélique de Coopération).

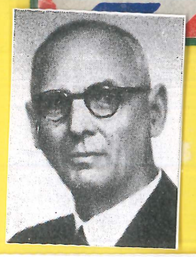

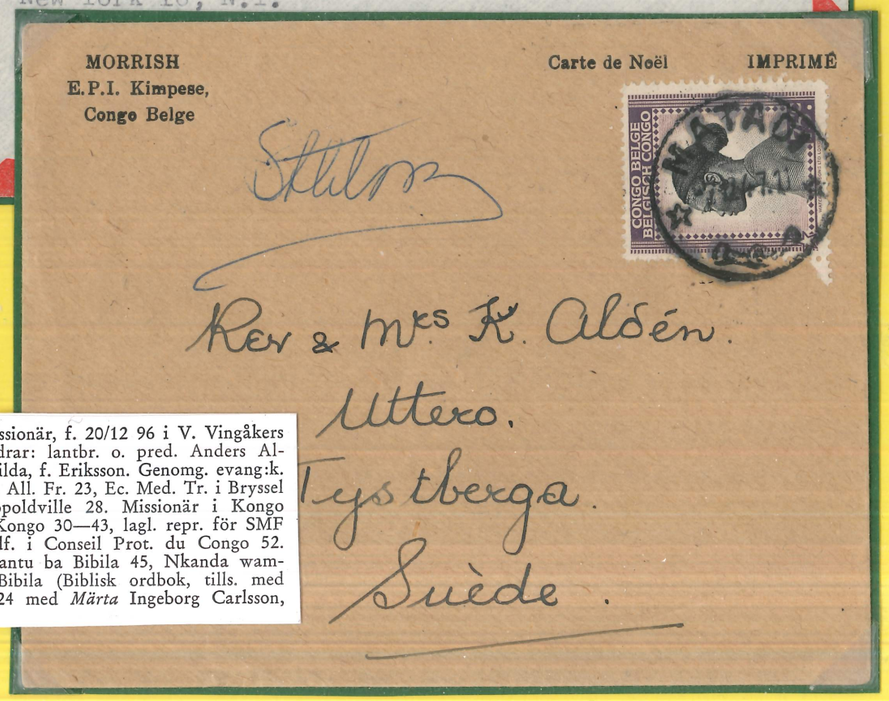

ALDÉN, *Karl* Efraim, missionär, f. 20/12 96 i V. Vingåkers s:n, Södermanland. Föräldrar: lantbr. o. pred. Anders Aldén o. h. h. Augusta Mathilda, f. Eriksson. Genomg. evang:k. 17, M:skolan 18—22, dipl. All. Fr. 23, Ec. Med. Tr. i Bryssel 28, laboratoriekurs i Léopoldville 28. Missionär i Kongo 23—. Led. av M:rådet i Kongo 30—43, lagl. repr. för SMF i Belg. Kongo 30, v. ordf. i Conseil Prot. du Congo 52. Skr.: Kingoyifolket 36, Bantu ba Bibila 45, Nkanda wambangudulu amambu ma Bibila (Biblisk ordbok, tills. med John. Larsson) 59. Gift 24 med *Märta* Ingeborg Carlsson, f. 15/4 94.

WIKLUND, *Torbjörn* Halvard, missionär, f. 12.7.37 i Karlskoga. Föräldrar: seminarielär. Hjalmar Wiklund o. h. h. Valborg, f. Björkström. Avl. studentex. 56, fil. ämb:ex. 60, efterprövn. i fil. ämb:ex. 61. Missionär i Kongo 62—. Gift 60 med *Britta* Elisabeth Jonsson, f. 15.6.33.

YAKALA MVUMVUDI negro spiritual

EZEKIEL SAW DE WHEEL negro spiritual

MFWEMBILA TOKO

MAMA WANKAMBA chansons populaires congolaises

MUSAPI A BAUDOUIN

CHŒUR DE L'E.P.I. KIMPESE

BERGMAN, *Erik* Tage, missionär, f. 27.6.31 i Björbo, Kopparbergs län. Föräldrar: snickeriarb. Sven Bergman o. h. h. Anna, f. Olsson. Genomg. Kristinehamns Praktiska skola, realavd. 48—50, handelskurs 50—51, Gävle folkskoleseminarium 53—57, avl. folkskollärarex. 57, lärartjänst i Stockh. skoldir. 57—59, genomg. Teol. Sem. h. t. 59, h. t. 63, stud. vid Stockh. universitet 59—60, Uppsala universitet 60—63, avl. fil. ämbetsex. 63, stud. vid l'Ecole d'Administration o. Alliance Française i Bryssel 64. Missionär i Kongo 65—.

FOLKE ÅSLUND
E.P.I.
KIMPESE
Rep. dem. du Congo

ERIK BERGMAN
B. P. 67
KIMPESE
REP. DU ZAIRE

Walter Persson
Box 6302 SMF
S-113 81 STOCKHOLM
SUEDE

BY AIR MAIL
PAR AVION

Miss.-sekr.

Alf Skoghed,
SMF:s Expedition,
Tegnérgatan 8,
Stockholm Va,
Suède.

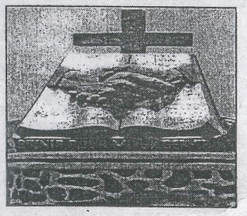
FLYGPOST
PAR AVION

JANSSON, *Gustav Adolf*, missionär, f. 6.11.21 i Björklinge s:n, Uppsala län. Föräldrar: lantbr. Johan Ernst Jansson o. h. h. Alma Sofia, f. Olsson. Avl. studentex. 50, genomg. Teol. Sem. 46—48, 50—51, teol. kand. 59, fil. mag. 60. Pastor i Börje, Vänge, Åland, Järlåsa o. Skogstibble 51—55. Missionär i Kongo 62—. Gift 60 med Dagmar Gunvor Hagenfors, f. 28.7.20.

EGLISE DU CHRIST AU CONGO
(ECC)

CENTRE EVANGELIQUE DE COOPERATION (CECO)

« S'UNIR POUR MIEUX SERVIR »
Le monument du centenaire du CECO

1908 – 2008 = 100 ANS

- 1908 : OUVERTURE DE KETI
- 1933 : KETI DEVIENT EPI
- 1969 : EPI DEVIENT IPE
- 1977 : IPE DEVIENT CECO

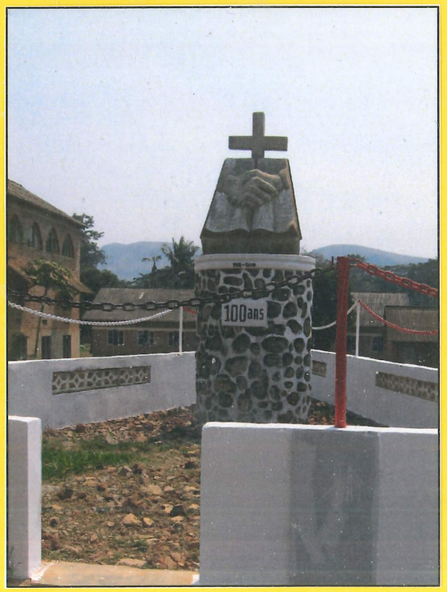
CECO KIMPESE
B.P.67
E-mail:épicecokimpese@yahoo.fr

PROVINCE DU BAS – CONGO
REPUBLIQUE DEMOCRATIQUE DU CONGO

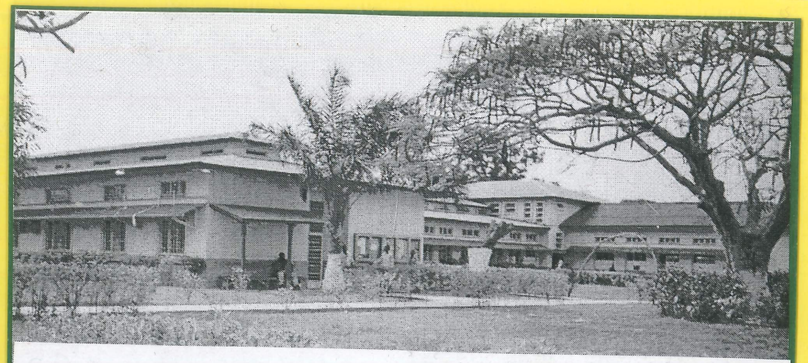
CECO
(Centre Evangélique de Coopération)

CECO bildades 1977 och ersatte då IPE (Institut Pédagogique Evangélique). Ytterligare en ny undervisning startade på Kimpese 1994 då man började med vissa universitetskurser och startade då UPK (Université Protestant de Kimpese). Antalet missionärer som arbetade som lärare på Kimpese ersattes efter hand av kongoleser.

2008 var det 100 år sedan den gemensamma utbildningen på Kimpese startade. I samband med jubileet avtäckte ett monument som kallas Place Karl E Laman till minnet av den svenske missionären som för 100 år var färdig med översättningen av bibeln på kikongo.

IME Kimpese

Huvudbyggnaden med administration, operation, IVA mm.

IME KIMPESE (Institut Medical Evangélique) (1953)

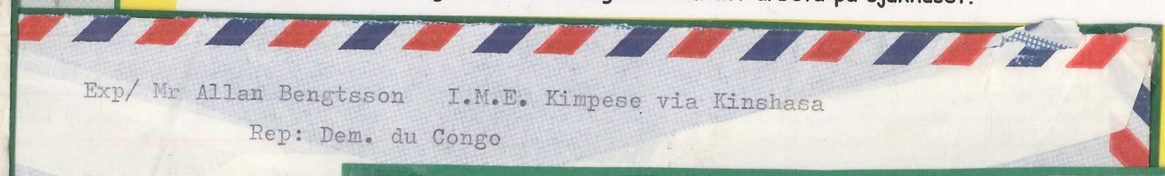
Samarbetet med andra missioner i Kongo inom sjukvården tog fart i slutet av 1940-talet då alliansssjukhuset vid Kimpese planerades. Stora anslag från belgiska guvernementet liksom från deltagande missioner gjorde det möjligt att uppföra ett stort sjukhuskomplex, som fick namnet (IME) Institut Médical Evangélique, Kimpese. I juni 1953 hölls den officiella invigningen. Utöver vanlig sjukvård utbildades här sjukvårdare, sjuksköterskor och barnmorskor, vilka efter avlagd examen erhöll diplom som var godkända av staten. Många missionärer från bland annat Sverige, USA och England kom att arbeta på sjukhuset.

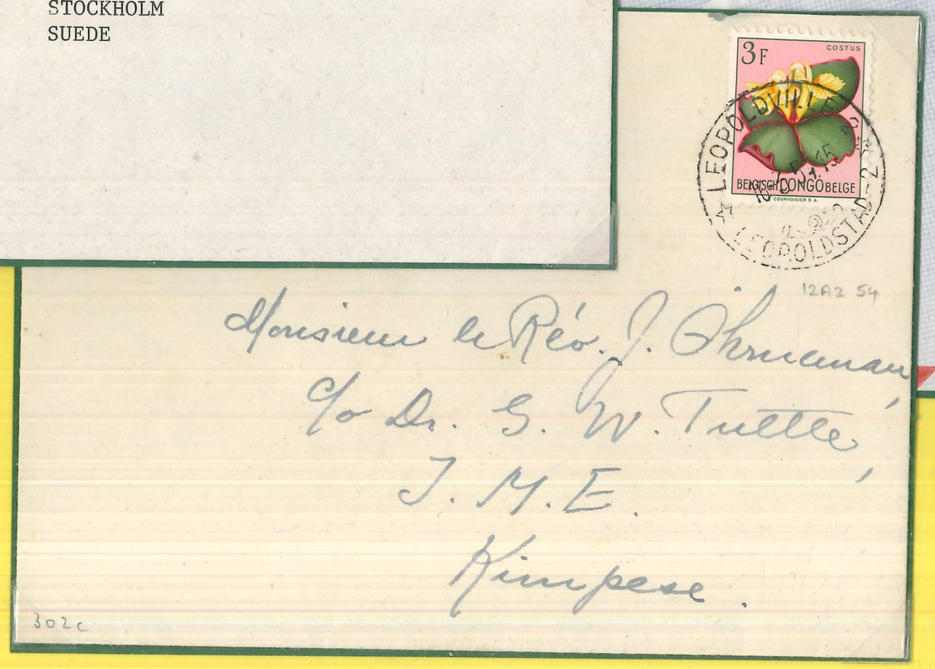

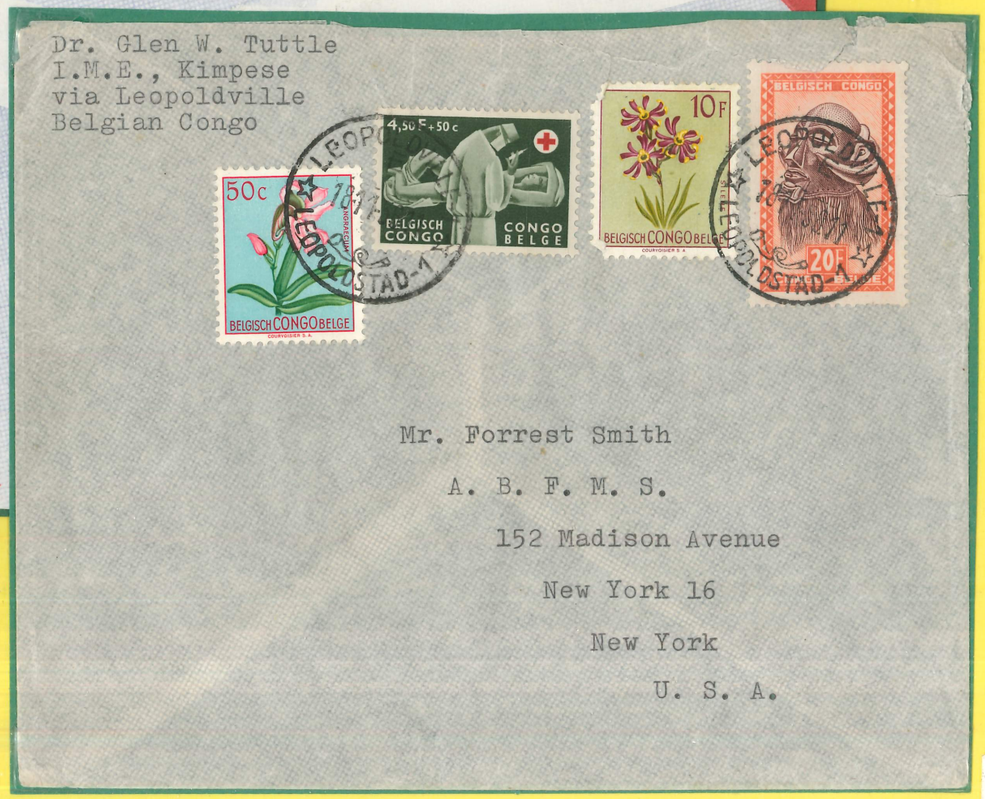

PERSSON, Helge *Walter*, missionär, f. 8/5 28 i Göteborg. Föräldrar: järnvägstj:m. Helge Persson o. h. h. Elisabeth, f. Karlsson. Avlagt folkskoll:ex. 50, genomg. M:skolan 51—53, studerat vid Ec. Col. i Bryssel, 53—54. Missionär i Kongo 54—. Gift 53 med Maj *Gunnel* Ingbritt Lindén, f. 14/7 28.

LINDAHL, *Rut* Ingeborg, missionär, f. 13.12.23 i Visby. Föräldrar: målaren Victor Lindahl o. h. h. Hildur, f. Jakobsson. Genomg. 7-klassig flickskola, avlagt sjuksköteskeex. 49, barnmorskeex. 49, genomg. Teol. Sem. 50—51, språkstudier vid Stockholms Borgarskola 51, dipl. Ec. Hyg. Méd. Tr. i Antwerpen 52. Missionär i Kongo 52—.

Exp. Rut Lindahl
IME
Kimpese
via Kinshasa

MISSIONNAIRE
ULRIKA OLSSON
B. P. 68 IME KIMPESE
REP. DU ZAIRE

Missionssekr.
Walter Person
Box 6302
113 81 Stockholm
(Suède)

BY AIR MAIL
PAR AVION

Institut Médical Evangélique
Kimpese Republic of Zaïre
1978

1979 Annual Report

Till
Missionär
Alf Skoghed
SMF:s Exp.
Tegnérgatan 8
Stockholm Va

(Suède)

Missionnaire Eva Mårtenson, I. M. E. Kimpese
via Léopoldville

MÅRTENSSON, *Eva* Margaretha, missionär, f. 14.6.35 i Matteus förs. Stockholm. Föräldrar: disp. Thure Mårtensson o. h. h. Anna Margaretha, f. Ljungqvist. Avl. realex. 51, studentex. 56, ex. sjukgymnast 59, genomg. evang:k. 61, 62, avl. leg. sjukgymn:ex. 62, stud. vid Teol. Sem. 62—63. Missionär i Kongo 64—.

exp: Staffan Kvernes
Kivuvu, IME
Kimpese
Rép. du Zaire

Institut Médical Evangélique
Kimpese par Kinshasa
République du Zaïre

Rév. Walter PERSSON
Secrétary of World Missions
S.M.F.
Box 6302 s-11381
STOCKHOLM

BY AIR MAIL

IME Kimpese

BÄCKMAN, *Karl-Olof* Lennart, kontorist, f. 9.6.31 i Hållnäs, Uppsala län. Föräldrar: pastor Paul Bäckman o. h. h. Ellen Viktoria, f. Andersson. Avlagt realex. 48, handelsgymnasieex. 53. Anst. som kontorist vid Norrbottens Järnverk, Luleå, 49—51, i Kongo 54—. Gift 59 med Dorothy *Margaret* Tivey, f. 11.6.29.

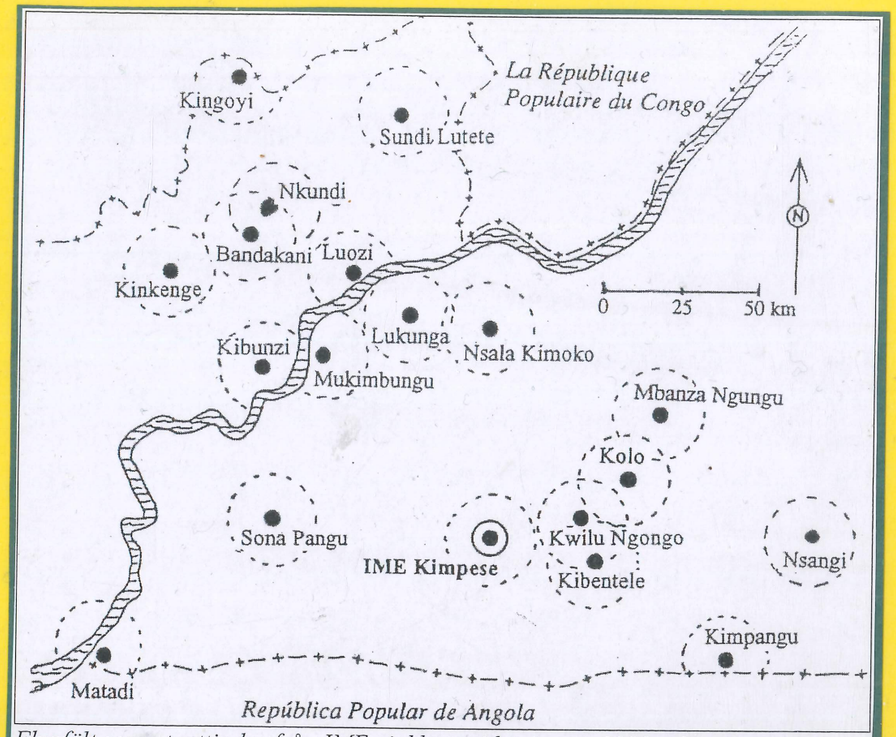
Svensk Veckotidning, 1968-09-13

Fin flygprestation av Eva Mårtensson.

AMBULANSFLYG PÅ KIMPESE

De svenska missionärerna Eva Mårtensson och Karl-Olof Bäckman, som arbetade på IME-sjukhuset, köpte 1968 privat ett Cessnaplan för 45.000 kr av en amerikansk missionär. Eva arbetade som sjukgymnast och Karl-Olof som ekonom på sjukhuset och båda hade under sina viloperioder i Sverige tagit flygcertifikat. Ambulansflyget var från början ett privat projekt där man ville förbättra transporterna med IME-sjukhuset.

Flygfält som utnyttjades från IME-sjukhuset i början av 1990-talet.

Flyg och "missionsradio" ny Kongo-kommunikation

Förr tog det två veckor minst att skicka brev och få svar mellan Kingoyi-Matadi. Nu har vi en "emetteur" (radiotelefon där samtliga våra missionsstationer i Zaire är inkopplade) med utsändning klockan nio varje morron. Det går helt enkelt inte att tillfullo värdesätta innebörden av denna kommunikation mellan stationerna. Flygförbindelse är en annan stor nyhet. Kingoyi saknar alltfort flygfält, men Karl Olof Bäckman har varit och traskat genom gräset och letat och funnit en plats som så småningom skall göras iordning.

Tyvärr går gränsen mot Brazzaville så nära Kingoyi, så att bilvägen till flygfältet passerar genom tullposten här, enär bilvägen går ett stycke in i Brazzavilleområdet. Fasligt noga i buskarna nu! Förr i världen var det fritt fram. Nu är tullbommen fälld och hela gläset igenknäppt. Tyvärr är terrängen här så kuperad att det skulle kosta mycket arbete att göra en ny sträckning och slippa ifrån tullposten.

Radiotelefon och flyg har för alltid brutit isoleringen. Nu kan ett flygplan kallas in och frakta en sjuk till Kimpese sjukhus inom några timmar. Flygtiden Kimpese Kibunzi t. ex. tar bara 23 minuter i vanliga fall.

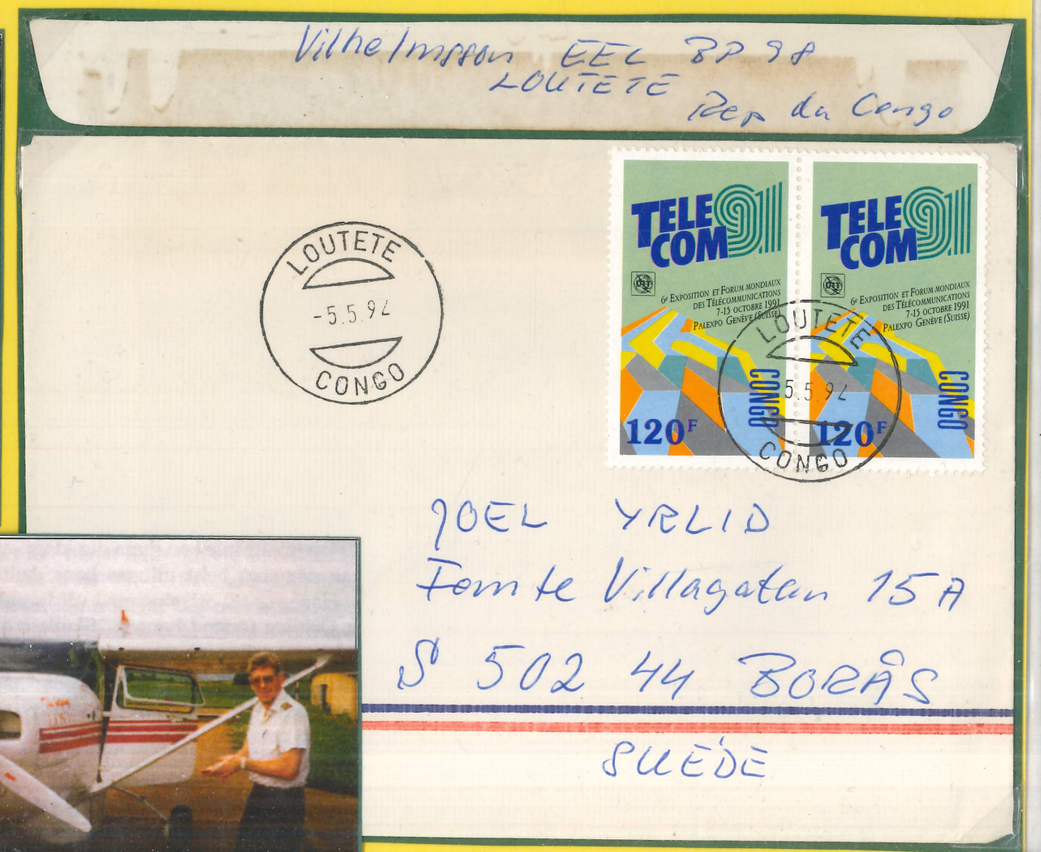
Flyget har radikalt förändrat kommunikationsläget. Man är inte längre så beroende av dåliga vägar, förutsatt att det finns landningsmöjligheter. Här sitter Karl Olof Bäckman vid spakarna i planet för en start från Kimpese.

Svensk Veckotidning, 1972-02-18

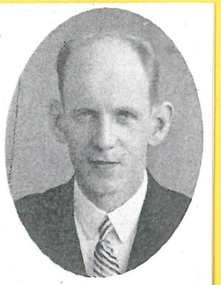
Flygprojektet blev lyckat och SMF och kongokyrkan fick 1974 pengar till ett ambulansflygplan med volontärpilot från SIDA. I Luozi fanns ett gammalt flygfält och efter hand byggdes även landningsbanor på de gamla missionsstationerna. Under tiden från 1974 fram till 1996 fungerade flyget med olika piloter och flygplan. Den siste piloten från Sverige var Lennart Wilhelmsson som när kriget började lyckades rädda flygplanet och flera missionärer till Loutete i Congo-Brazzaville.

MISSIONSSTATIONEN MUKIMBUNGU

Mukimbungu missionsstation anlades 1882 av den engelska missionen Livingstone Inland Mission (LIM). Lokaliseringen var utmed karavanvägen mellan Matadi – Stanley Pool. Redan efter fyra år hamnade LIM i ekonomiska svårigheter och tvingades upphöra med sin verksamhet i Kongofristaten. SMF blev nu erbjudna att ta över missionsstationen själva och den amerikanska baptistmissionen ABMU blev erbjudna att ta över ett par andra av deras missionsstationer. SMF byggde upp en omfattande verksamhet i form av en fin kyrka, skolor och lokaler för sjukvård. Från Mukimbungu spred sig arbetet norr om Kongofloden till de nya missionsstationerna Kibunzi, Kinkenge och Kingoyi. 1939 skedde ett byte med den amerikanska baptistmissionen ABFMS som fick ta över verksamheten på Mukimbungu och SMF kom att ta över deras område norr om Kongofloden vid gränsen till Franska Kongo.

Josef Öhrneman.

ÖHRNEMAN, Josef Emanuel. Född den 15 februari 1896 i Göteborg. Avlagt studentexamen vid Göteborgs högre reallläroverk 1916; genomgått fackkursen för studenter vid Göteborgs handelsinstitut 1917—1918; studerat vid Svenska Missionsförbundets missionsskola 1920—1921; språkstudier i Frankrike 1921—1922 samt Belgien 1925 och 1929. Avskild till missionär 1921. Missionär i Kongo 1922—

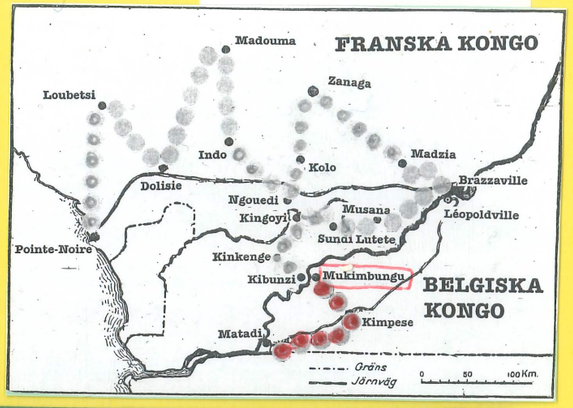

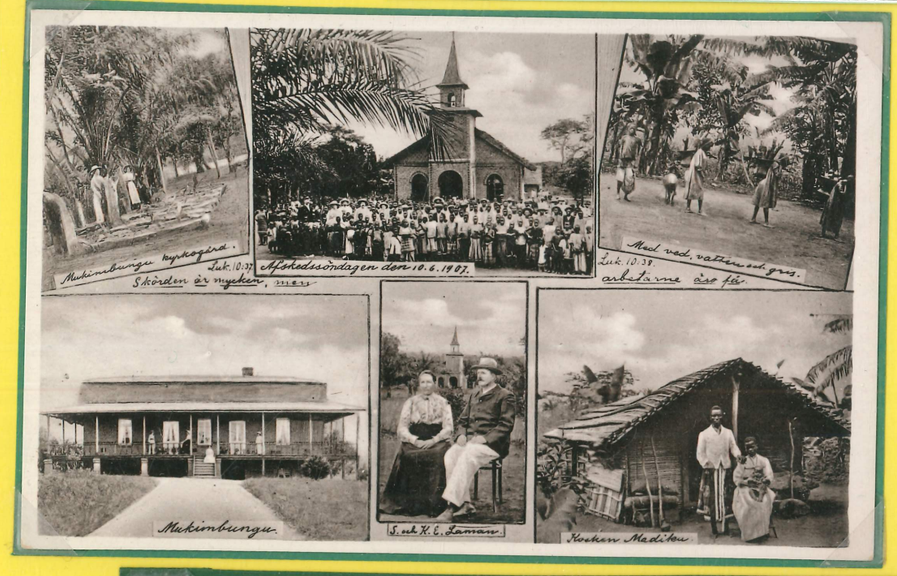
Hildegard Nilsson.

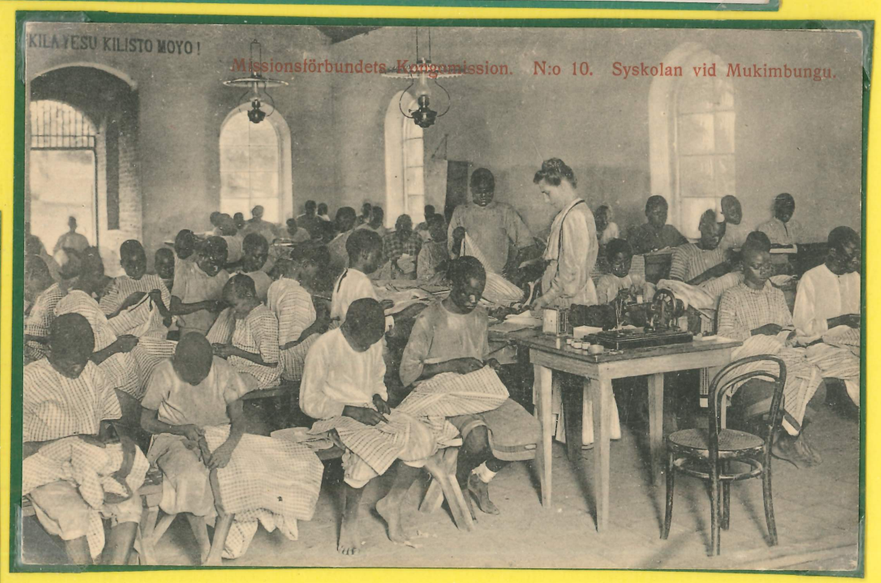
NILSSON, Hildegard Maria. Född den 16 augusti 1878 i Stockholm. Genomgått Elsa Borgs bibelkvinnohem 1901—1902; Svenska Missionsförbundets missionsskola 1902—1903; studerat franska och tyska språken vid Stockholms borgarskola 1907 och 1913; avlagt småskollärarinneexamen vid Ateneum i Stockholm 1908; språkstudier i Paris 1914. Avskild till missionär 1903. Missionär i Kongo 1903—

I och med att järnvägen blev färdig 1898 kunde man för transporter till Mukimbungu använda järnvägen den besvärligaste sträckan över Kristallbergen från Matadi fram till Songololo järnvägsstation. Vid Songololo skaffade sig SMF ett eget magasin, där man kunde förvara bagage, post och varor i väntan på bärare. Från Songololo gick man sedan till Mukimbungu, en resa som tog två dagar. Övernattning skedde i en by utmed vägen. Posten till Kibunzi skedde via Mukimbungu så länge som SMF fanns kvar. Detta kan man se på Erik Wiklunds tryckta Kuvert. Han arbetade på Kibunzi till 1932.

Mukimbungu

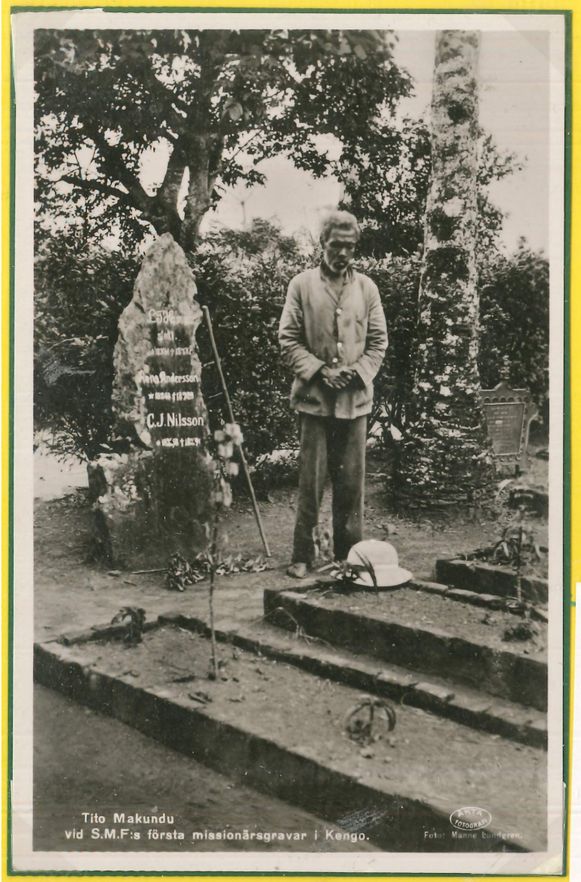

Mukimbungu (SMF)

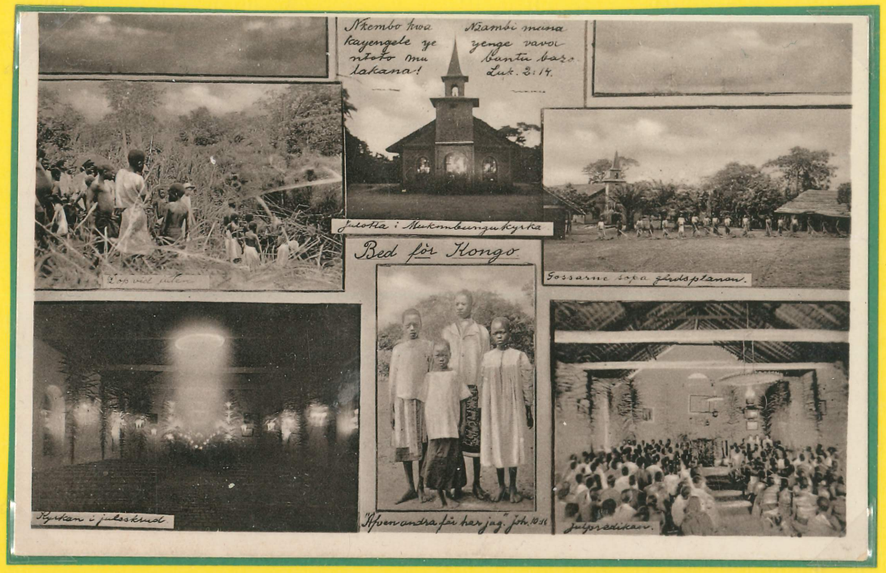

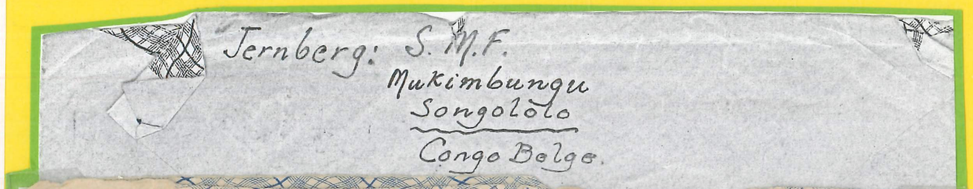

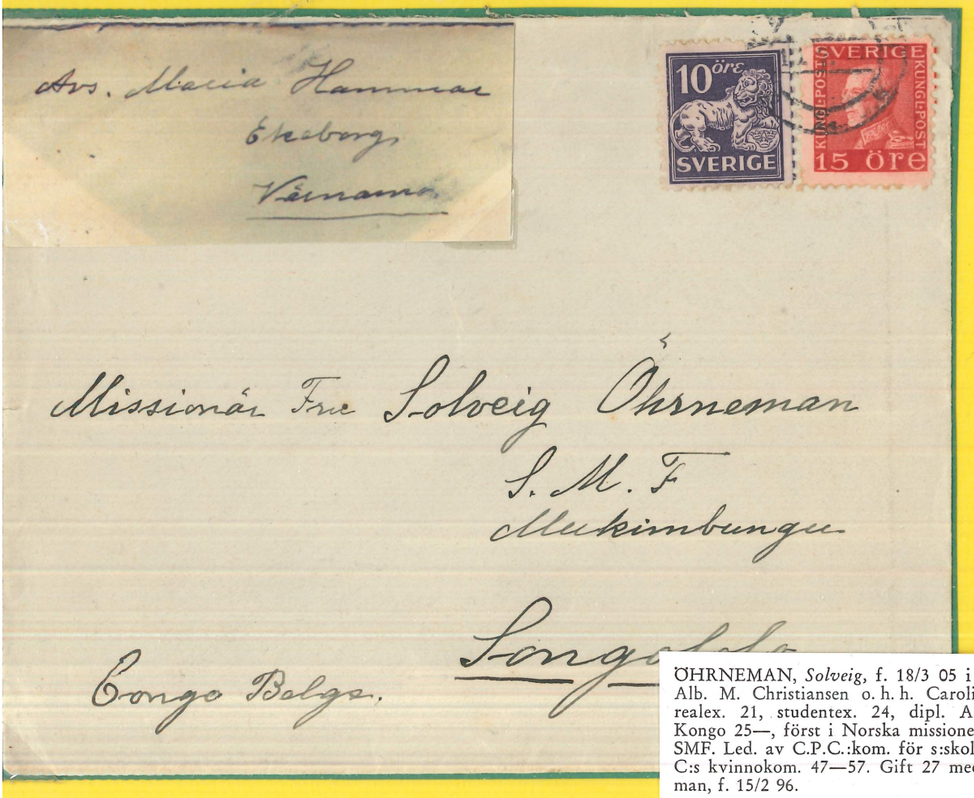
MUKIMBUNGU

Efter uppgörelsen fick ABFMS ta över ca 700 medlemmar som fanns söder om Kongo-floden medan SMF fick ca 2.000 medlemmar som bodde norr om floden. Men framtiden för själva Mukimbungu blev att missionsstationen kom att avvecklas. ABFMS hade en gammal missionsstation Nzona Pangu cirka 3 mil mot Matadi vilket innebar att inga amerikanska missionärer kom att flytta till Mukimbungu. Istället monterade man ner det fina boningshuset och andra byggnader. Man använde teglet till att byggde nya hus på Nzona Pangu. Endast kyrkan och alla missionärsgravarna blev kvar.

Befolkningen runt Mukimbungu ville fortfarande tillhöra SMF men det kom att dröja till 1979 innan församlingen fick möjlighet att ansluta sig till den självständiga kyrkan CEC. Tack vare vänförsamlingar i Sverige har man fått pengar och kunnat bygga en ny kyrka samt lokaler för primärskola och sjukvård. Nu finns även en bilväg ända fram till Mukimbungu.

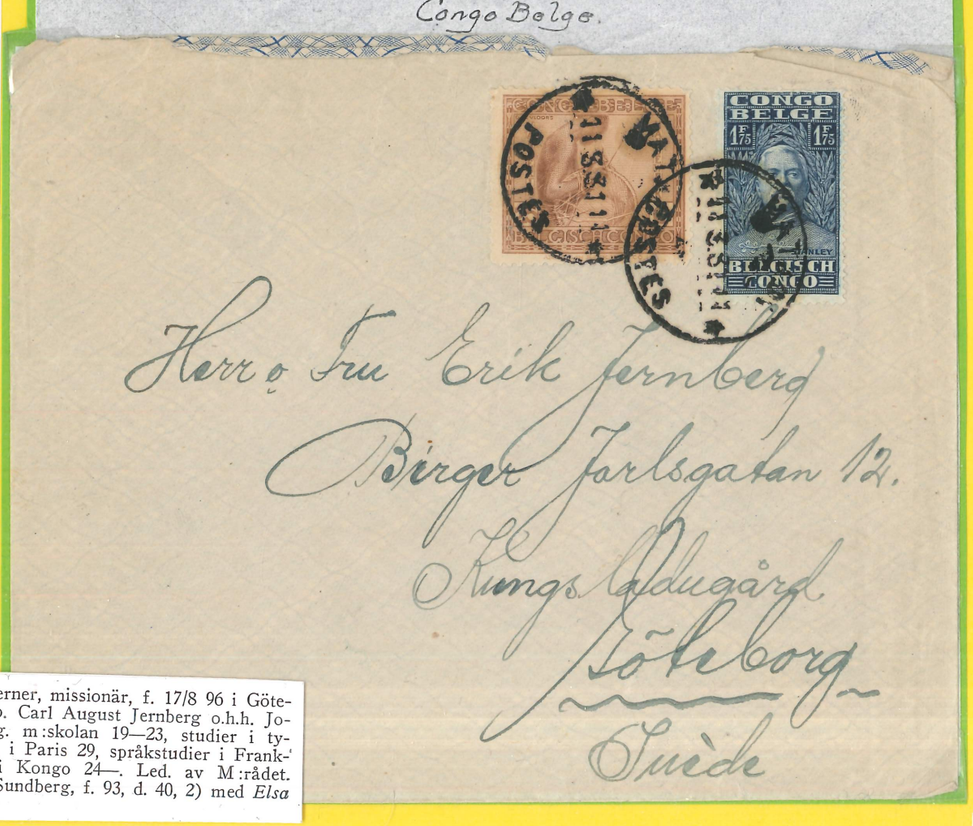

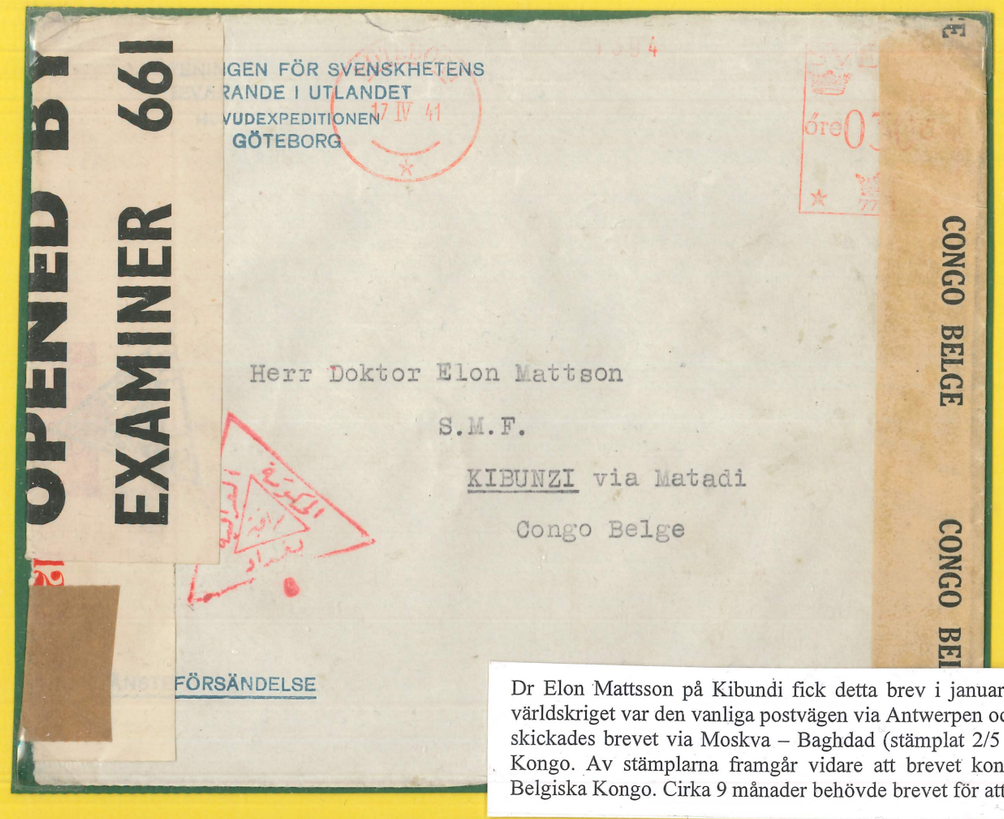

ÖHRNEMAN, *Solveig*, f. 18/3 05 i Oslo, Norge. Föräldrar: Alb. M. Christiansen o. h. h. Caroline Christiansen. Avlagt realex. 21, studentex. 24, dipl. All. Fr. 30. Missionär i Kongo 25—, först i Norska missionens tjänst, sedan 26 inom SMF. Led. av C.P.C.:kom. för s:skolarb. 35—36, sekr. i C.P. C:s kvinnokom. 47—57. Gift 27 med *Josef* Emanuel Öhrneman, f. 15/2 96.

JERNBERG, *Gunnar* Verner, missionär, f. 17/8 96 i Göteborg. Föräld.: maskinarb. Carl August Jernberg o.h.h. Johanna Jernberg. Genomg. m:skolan 19—23, studier i typografi i Bryssel 23—24, i Paris 29, språkstudier i Frankrike 33—34. Missionär i Kongo 24—. Led. av M:rådet. Gift 1) 25 med Alberta Sundberg, f. 93, d. 40, 2) med *Elsa* Maria Larsson, f. 97.

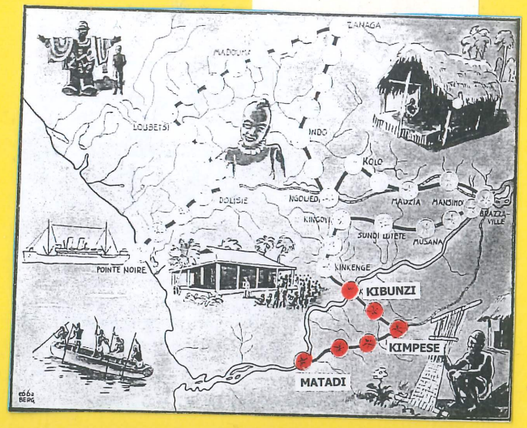
Dr Elon Mattsson på Kibundi fick detta brev i januari 1942. Det var postat i Göteborg 17/4 1941. Pga 2:a världskriget var den vanliga postvägen via Antwerpen och sedan med Kongobåten till Matadi helt stängd. Istället skickades brevet via Moskva – Baghdad (stämplat 2/5 1941) – Bombay – båt till England – båt till Belgiska Kongo. Av stämplarna framgår vidare att brevet kontrollerades av censurmyndigheter i både England och Belgiska Kongo. Cirka 9 månader behövde brevet för att komma fram.

MISSIONSSTATIONEN KIBUNZI (1888)

Efter flera undersökningsresor ifrån Mukimbungu beslöt de svenska missionärerna att utvidga sitt arbete norr om Kongofloden där det inte fanns några missionsstationer. 1888 grundade man två missionsstationer, Kibunzi och Diadia, och 1890 ännu en station, Nganda. Verksamheten på Diadia och Nganda avvecklades efter några år medan verksamheten på Kibunzi började växa.

1923 flyttade man hit missionens första sjukhus från Kingoyi då man ansåg att Kibunzi var den mest centrala missionsstationen. Här byggdes operationsavdelning, barnklinik och BB samt lokaler för en sjukvårdsutbildning som började 1926. Den förste läkaren på sjukhuset var dr Palmaer. Han kunde inte vara kvar på grund av sjukdom utan blev istället 1928 sekreterare för SMFs yttre mission i Stockholm.

Det dagliga arbetet på sjukhuset sköttes hela tiden av 3-4 svenska sjuksköterskor. 1932 kom dr Elon Mattsson med sin hustru till Kibunzi och han ansvarade för sjukhuset ända fram till 1960. Under Mattsson hemmaperioder vikarierade olika svenska doktorer på Kibunzi, bl.a. Arthur Vilén och Daniel Perers.

MATTSSON, *Elon* Gottfrid, missionsläkare, f. 4/4 04 i Göteborg. Föräldrar: snickaren Karl Gustaf Mattsson o. h. h. Selma Konstantia, f. Ljunggren. Avlagt studentex. 22, med. kand. 26, med. lic. 31. Ec. Hyg. Med. Trop. i Bryssel 32. Missionsläkare i Kongo o. chef för Kibunzi sjukhus 32—35, 39—47, 50—54, 56—, under hemmaperioder underläkareförordn. i Uddevalla, Falkenberg, Kristinehamn o. Göteborg. Studieresor i Tyskland, Frankrike, England, Sydafrika, Lambaréné m. fl. Led. av M:rådet i Kongo 39—, med. sekr. i C.P.C. 41—44. Skr.: ett flertal uppsatser i tropisk medicin. Gift 31 med *Anna* Irma Ekholm, f. 17/1 02.

Brevet från Elon Mattsson till Fredman i Falkenberg är stämplat i Leopoldville 31/10 1940. Under 2a världskriget var båttrafiken till Europa stängd så brevet skickades via Nilen upp till Egypten. Andra stämpeln i Kongo finns på brevets baksida och var 18/12 ifrån Aba, gränsstationen till Sudan. Tredje stämpeln på baksidan är ifrån Cairo i Egypten 13/1 1941. Här öppnades även brevet som kontrollerades av den egyptiska censuren. Nästa brev är från Elons broder Gunnar Mattsson som bodde på Käringsberget utanför Göteborg. Det är postat 16/12 1946 och har skickats som flygpost till Kongo. Nu efter kriget fungerade posten bättre. På baksidan finns en stämpel 21/12 1946 så brevet kom fram till Matadi lagom till julen.

TVÅ BREV FRÅN KIBUNZI UNDER 1930-TALET

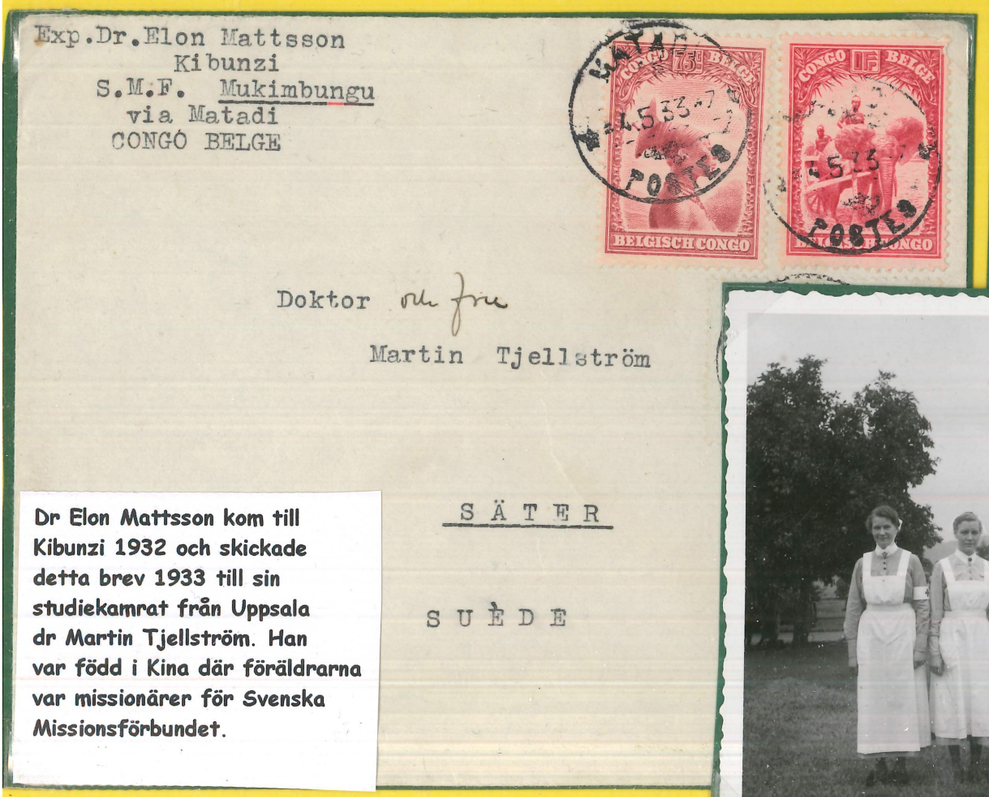
Brevet är från Gustaf Natanael Nykvist som kom till Kongo första gången 1903. Under hans andra period 1908 gifte han sig med Ruth som redan efter ett år dog i Kongo. Natanael återvände en tredje gång 1919 nu gift med Gerda och med henne fick han tre pojkar Gösta, Sven och Nils. Sven kom att bli Sveriges mest kända filmfotograf som bland annat lyckades erövra två Oscarsstatyetter,

När brevet skickades 1937 av Natanael Nykvist från Kibunzi till Stockholm under hans fjärde period i Kongo fanns de tre bröderna Nykvist på missionärsbarnens hem på Lidingö.

Dr Elon Mattsson kom till Kibunzi 1932 och skickade detta brev 1933 till sin studiekamrat från Uppsala dr Martin Tjellström. Han var född i Kina där föräldrarna var missionärer för Svenska Missionsförbundet.

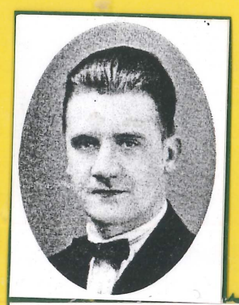
Kibunzi

Dr Arthur Vilén från Borås arbetade på Kibunzi 1935-39. Första brevet är 1936 till hans skolkamrat i Borås Fraed Svalander.
Nästa brev är 1937 till missionssekr. Palmaer och skickades med flyg vilket kostade 9,5 belgiska franc jämfört med 2,5 för en båttransport. Vilén hade skrivit (privat) på brevet då han inte ville att brevets innehåll inte skulle bli offentligt bland de anställda på SMFs expedition. Brevet innehöll möjligtvis information om att Arthurs hustru var allvarligt sjuk och väntade barn.

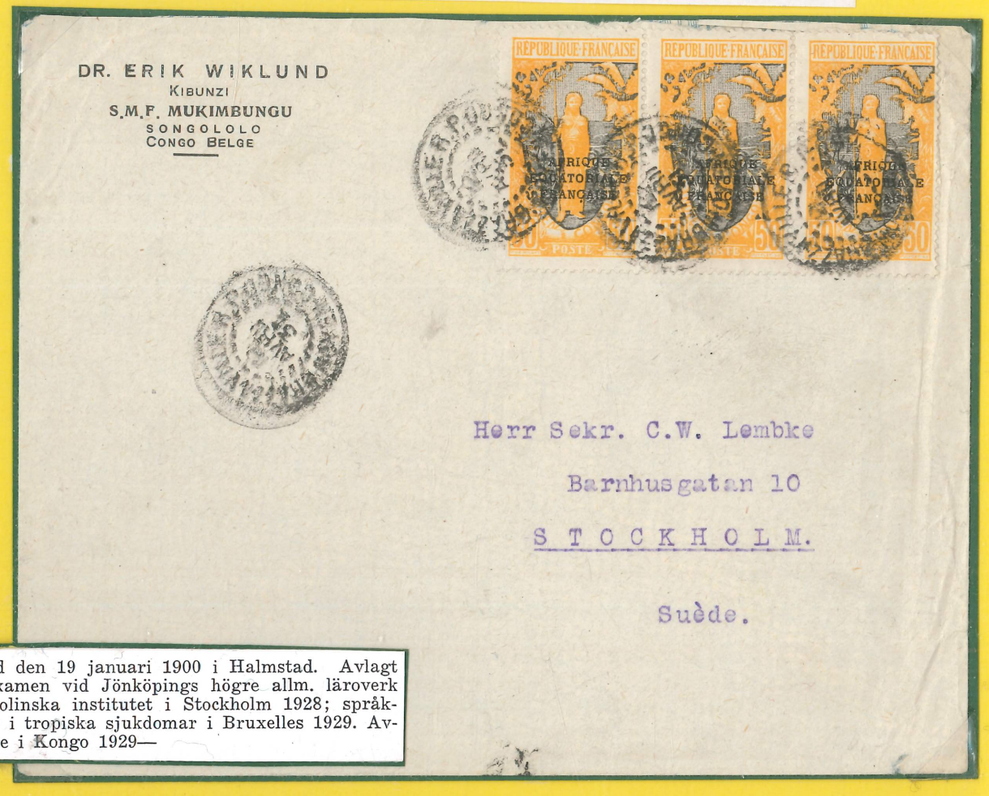

VILÉN, *Artur* Fritiof, med. lic. f. 9/10 00 i Borås. Föräld.: grossh. Victor Vilén o.h.h. *Anna* Josefina, f. Gabrielsson. Avlagt stud:ex. 19, med. kand. i Uppsala 24, med. lic. i Stockh. 31, kolonialläkardipl. i Antverpen 35, amanuens- o. underläkaretjänster på olika svenska sjukhus 31—34, 39—43. godkänd av Sveriges läkarförb. som specialist i barnsjukdomar 42. Missionsläkare vid Kibunzi station i Kongo 35—39. Gift 1) 35 med *Eira* Elisabet Westholm, f. 08,

WIKLUND, Erik Axel. Född den 19 januari 1900 i Halmstad. Avlagt realskoleexamen 1916; studentexamen vid Jönköpings högre allm. läroverk 1919; med. lic.-examen vid Karolinska institutet i Stockholm 1928; språkstudier i Bruxelles 1929; studier i tropiska sjukdomar i Bruxelles 1929. Avskild till missionär 1929. Läkare i Kongo 1929—

Brevet till C W Lembke är skickat ifrån Brazzaville men dr Erik Wiklund arbetade på Kibunzi sjukhus i Belgiska Kongo där den vanliga postadressen var via missionsstationen Mukimbungu. Dr Wiklund arbetade här mellan 1929-32.

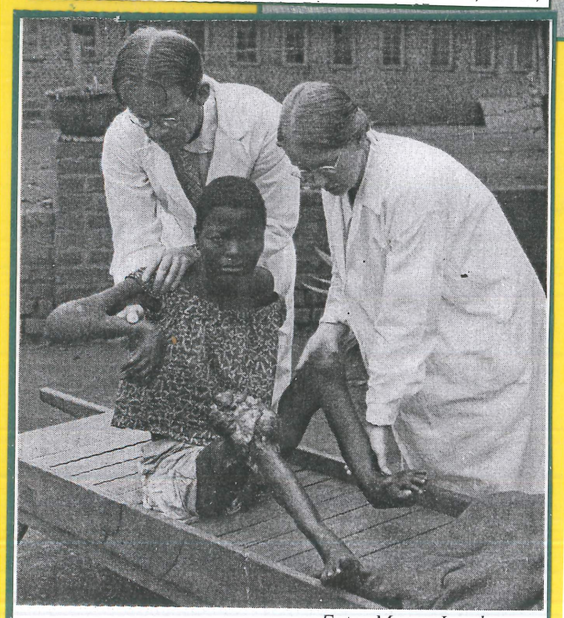

Foto: Manne Lundgren
Dr Artur Vilén och Sarah Thornbloom hjälper en patient på Kibunzi sjukhus.

Doktor Wallace Thornbloom och hans hustru Sarah kom från Covenant Church i USA och skulle arbeta en tid på Kibunzi för att se och lära sig hur ett missionssjukhus skulle administreras i Belgiska Kongo. Covenant Church planerade att starta ett eget sjukvårdsarbete i Kongo under 1930-talet. Covenant Church med sin hemort omkring Chicago hade sitt ursprung från främst svenskar som utvandrat till USA. Ett samarbete med SMF kändes naturligt eftersom man tidigare samarbetat i bl.a. Kina. När Arthur Vilén behövde lämna Kibunzi 1936 för att resa till Borås och sin hustrus begravning kunde Wallace ta över ansvaret på sjukhuset i Kibunzi fram till dess han återvände efter några månader.

Något år senare fick Covenant Church möjlighet att överta missionsstationen Karawa i norra Kongo där man kunde börja starta ett "eget" sjukhus. Närmaste poststation till Karawa var Gemena där brevet från doktor Thornbloom är datumstämplat 1944. På brevets baksidan finns tre stämplar ifrån Libenge och Stanleyville där brevet öppnades av censuren. Framme i USA finns ingen stämpel men här öppnas brevet igen av censuren där.

Dr Wallace och Sarah Thornbloom som pensionärer på besök i Sverige.

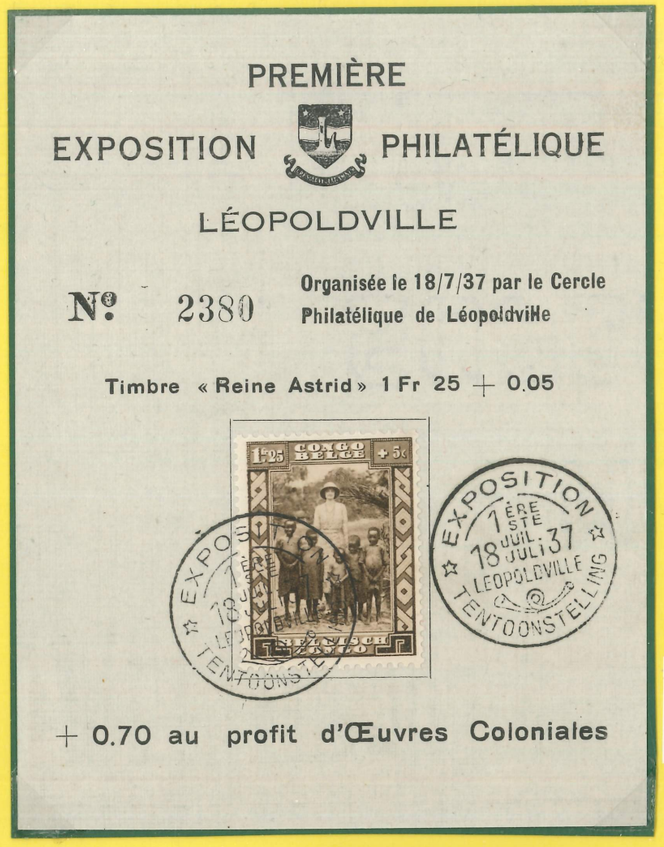

KUNG LEOPOLD III OCH DROTTNING ASTRID

I februari 1934 blev Leopold III ny kung i Belgien då hans pappa kung Albert omkom i en olycka. Den nya kungen var gift med den svenska prinsessan Astrid sedan 1926. Redan efter ett år drabbades det belgiska kungahuset av nästa stora sorg då den nya drottningen Astrid också omkom i en bilolycka i Schweiz. Kung Leopold och drottning Astrid hade besökt Belgiska Kongo och varit i Matadi 1933 då Astrid hade besökt den svenska missionsstationen. Drottning Astrids minne kom att leva vidare genom att postförvaltningarna i både Belgien och Belgiska Kongo gav ut speciella frimärken och vykort till minnet av Astrid.

Den första frimärksutställningen I Léopoldville genomfördes 18/7 1937 och ordnades av Cercle Philatélique de Léopoldville och de använde frimärket till minne av drottning Astrid i sin marknadsföring. Det fanns flera av de svenska missionärerna som samlade frimärken bl.a. doktor Mattsson och hade de möjlighet så besökte de säkert utställningen i Léopoldville.

Frimärke med kung Albert i Belgien som gavs ut i Kongo efter hans död 1934.

DROTTNING ASTRIDS MINNESFOND

På Kibunzi missionsstation kom drottning Astrids minne att för alltid leva vidare, Här fick man som det första sjukhuset i Belgiska Kongo pengar från minnesfonden till att bygga den nya BB-kliniken. Minnesfonden hade fått in sina pengar genom insamlingar i Belgien och extra-avgifter vid försäljning av frimärken och vykort med drottning Astrid. BB-kliniken var färdigbyggd och kunde invigas 1946. Den svenska missionären och byggmästaren David Peterson hade tillsammans med dr Elon Mattsson lett byggnationen som var extra komplicerad då det ännu inte fanns någon bilväg till Kibunzi.

DOCTEUR DANIEL PERERS
Médecin agréé
S. M. F.
Hopital de Kibunzi
via Léopoldville
CONGO ~~BELGE~~

PAR AVION

Överläkare Sven Gösta Sjöberg
Centrallasarettet,
Eskilstuna

Suède.

PERERS, *Daniel* Andreas, leg. läkare, f. 21.9.20 i Falun. Föräldrar: muraren Perers Anders Danielsson o. h. h. Emma Elisabet, f. Sundberg. Avl. stud:ex. 40, med. kand. 45, med. lic. 51, kolonialläkarex. vid Ec. Hyg. Méd. Tr. i Antwerpen 53. Missionsläkare i Kongo 53—56, 62—63, Gift 50 med Märta Skallsjö, f. 18.4.25.

FLICKSKOLAN PÅ KIBUNZI

1956 invigdes en flickskola på Kibunzi som till en början kallades Kibunzi Ecole Ménegere där ett 100-tal flickor kom att få en gymnasieutbildning av bland annat flera svenska lärare. Det var den belgiska staten som finansierade verksamheten och där hade man nu fått upp ögonen för behovet att även utbilda kvinnorna i en del vanliga skolämnen och även textilslöjd, barnavård, matlagning och hushållsarbete.

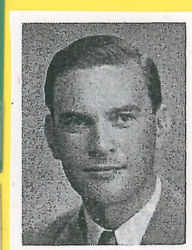
Mademoiselle Märta Klintemo,
S.M.F.,Kibunzi,

KIBUNZI.
mmmmmmmmmmmmmm
Congo Belge

KLINTEMO, *Märta* Elisabeth, missionär, f. 10/1 16 i Flen. Föräldrar: stationsmäst. Johan Emil Karlsson o. h. h. Maria, f. Jansson. Genomg. Nyköpings kom. flicksk. 25—33, avlagt sjuksköt:ex. 39, genomg. M:skolan 40—41. Sjuksköt. vid Karolinska sjukh., Stockh. 41—45, språkstud. vid Stockholms borgarskola 45—46, dipl. Ec. Med. Tr. Antwerpen 50, Ec. Col. Bryssel 50. Missionär i Kongo 46—.

SVENSKA MISSIONS-FÖRBUNDET
S. M. F.
HOPITAL DE KIBUNZI
KIBUNZI VIA MATADI
TERR. MANIANGA
PROV. LÉOPOLDVILLE
CONGO ~~BELGE~~

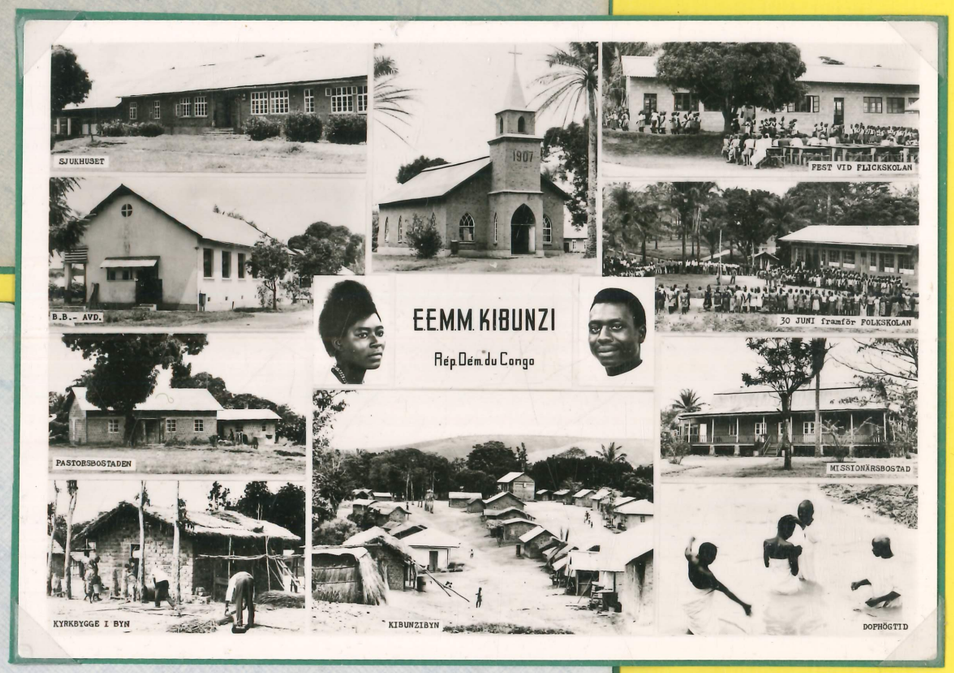

Lantbrukaren
Herr Johan Ahlsten,
HEMSE

SUEDE.

PAR AVION

0084

U. J. P.
SECRETARIAT PROVINCIAL
B. P. 39
MATADI
KONGO CENTRAL
RÉPUBLIQUE DÉM. DU CONGO

Union De La Jeunesse Presbytérienne
Secrétariat Prov.
B. P. 39
Matadi
Kongo Central

BY AIR MAIL
PAR AVION

Mademoiselle Agnès SVENSSON
Directrice de l'Ecole Secondaire
Protestante à E.E.C.K. - KIBUNZI
Via LUOZI

SVENSSON, *Agnes* Eleonora, missionär, f. 8.10.14 i Örkeneds s:n, Kristianstads län. Föräldrar: Sven Olofsson o. h. h. Anna, f. Jönsson. Genomg. folkh:sk. 36—38, Kristianstads sjuksköterskeskola 38—41, Statens distriktssköterskeskola 43, Teol. Sem. 47—48, Ec. Hyg. Med. Tr. i Antwerpen 49, Ec. Col. i Bryssel 49, lanthushållsseminariet i Rimforsa 53—54. Förestånd. för Mödra- o. spädbarnshem i Vintrosa 42, distriktssköterska i Näsum 44—47. Missionär i Kongo 49—.

Brevet till Agnes Svensson, rektor vid gymnasiet på Kibunzi, var skickat ifrån kyrkans ungdomsförbund UJP med sekretariat i Matadi. Brevet är ett exempel på den lokala distributionen av brev mellan kyrkan olika verksamheter och församlingar. Det fanns ett utvecklat system där resenärer tog med sig brev som sedan sorterades och skickades vidare.

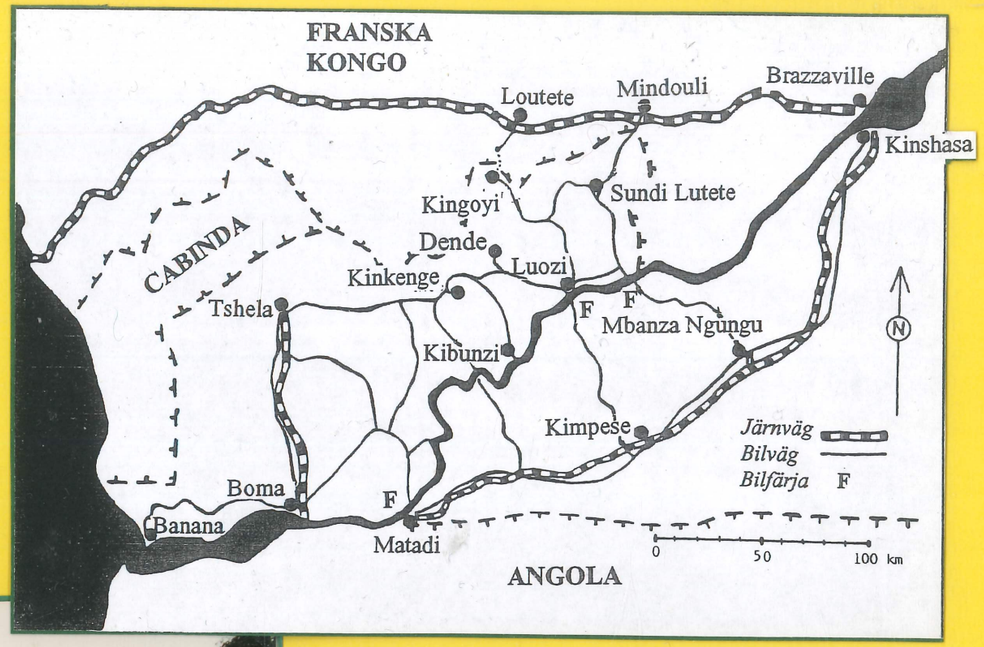
VÄGARNA I MANIANGA

Transporterna till SMFs missionsstationer under de första 50 åren skedde till fots genom bärarkaravaner. Detta gällde även all posttransporterna till/från Sverige. Den första bilvägen i Manianga var klar 1933 mellan Dende och Luozi. Man hann även med att förbereda en väg upp till området nära Sundi-Lutete innan andra världskriget bröt ut och stoppade alla vägbyggen.

Först i mitten av 1940-talet kom man igång igen. Det kuperade landskapet med många små floder gjorde det svårt att bygga vägar. Kibunzi fick först en liten bilväg 1945 på cirka en mil ner till Kongofloden där det fanns båtar. Året efter 1946 kunde man åka bil från Luozi till Kingoyi. Ytterligare ett år senare, 1947, var vägen färdig till Kinkenge. Den viktigaste vägen var emellertid mellan Kimpese och Luozi. Den var färdig först 1948 och där satte staten in en färjan från Luozi över Kongofloden. Samma år gick det nu även att åka bil från Luozi fram till Kibunzi.

Bilfärjan över Kongofloden vid Luozi.

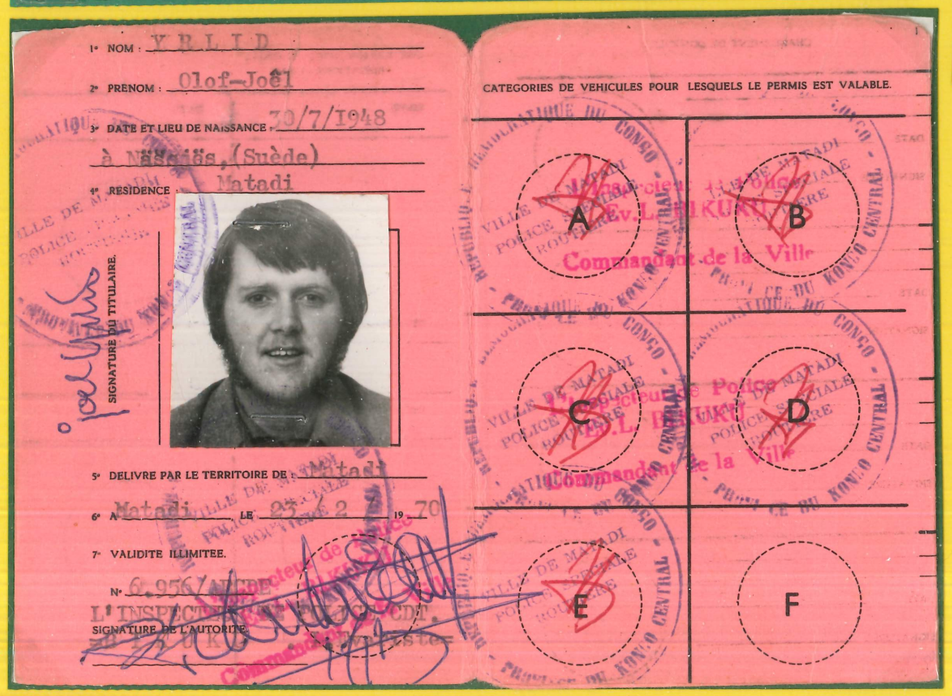

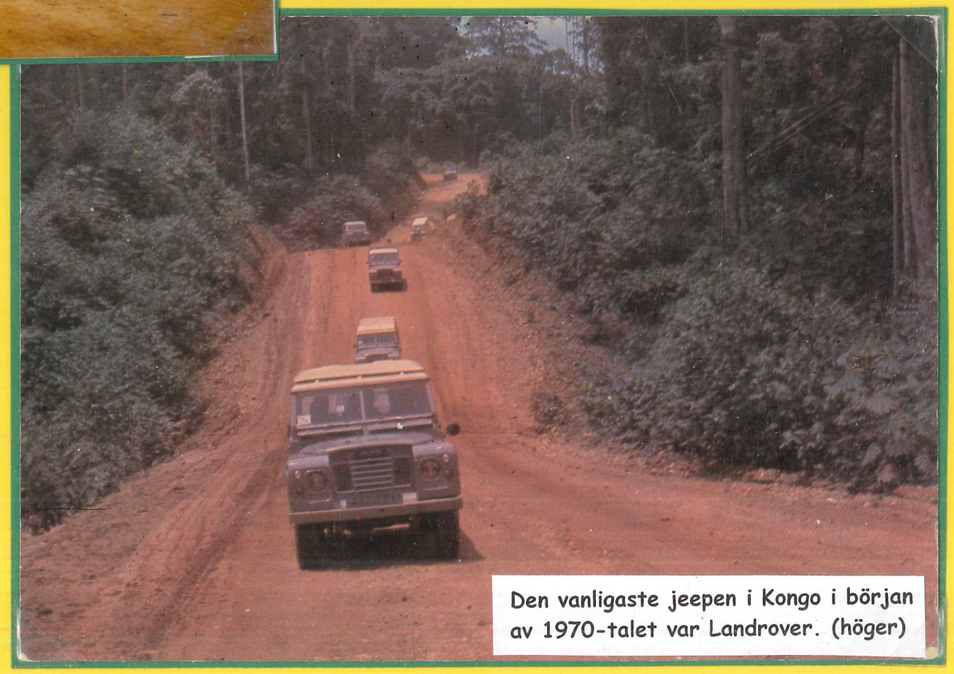
1970 hade alla SMFs missionsstationer sin egen Volvolastbil. På bilden är alla lastbilarna uppställda tillsammans med sina chaufförer vid kyrkans synod på Kingoyi.

Gammalt och nytt.

Ett kongolesiskt körkort i början av 1970-talet hade många stämplar. Myndigheten beviljade direkt att få köra både stor lastbil och buss utan att den svenske föraren någon gång hade suttit bakom ratten i dessa typer av fordon.
"Det kunde vara bra för dig att ha ett sådant körkort", sa den kongolesiske tjänstemannen.

Den vanligaste jeepen i Kongo i början av 1970-talet var Landrover. (höger)

EGLISE DU CHRIST AU ZAIRE
23-COMMUNAUTE EVANGELIQUE DU ZAIRE
B. P. 36 LUOZI
REGION DU BAS-ZAIRE
REPUBLIQUE DU ZAIRE

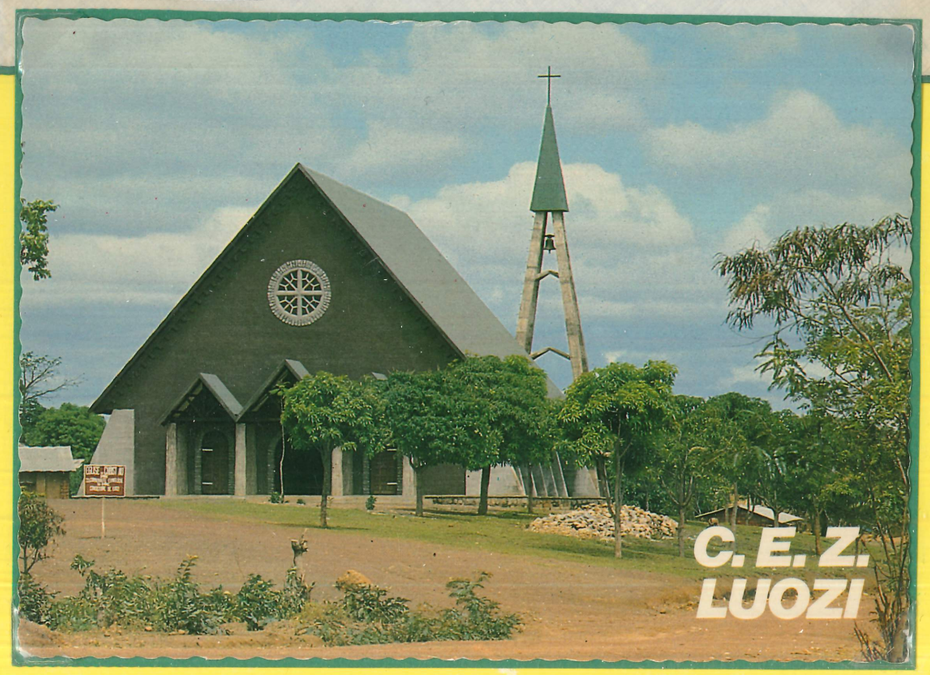
No 277/A008/SG/CEZ/LKN/ÅD/79 Luozi, le 14/5 1979

CENTRE DE L'EGLISE EVANGELIQUE
MANIANGA - MATADI
B. P. 36
LUOZI
République du Congo

A Monsieur le Pasteur Alf Skoghed,
Tegnérgatan 8
Stockholm Va
Suède.-

PAR AVION

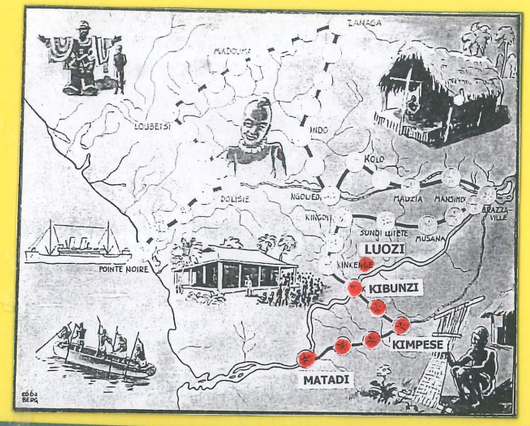

EGLISE DU CHRIST AU ZAIRE
23è COMMUNAUTE EVANGELIQUE DU ZAIRE
PRESIDENCE
B. P. 36 LUOZI
BAS-ZAIRE

KONGOKYRKAN CECs CENTRUM I LUOZI (1954)

På kyrkans konferens 1954 bestämdes att stationsföreståndaren vid Kibunzi skulle flytta till statsposten Luozi. Det var det nya vägnätet som förstärkte Luozi som knutpunkt och det var här som bilfärjan som passerade Kongofloden hade hamnat. I Luozi inrättades också ett postkontor. Det var svårt att hitta en tomt för kyrkans administration, men till slut lyckades man köpa firman Coremans affärsfastigheter med tillhörande boningshus. I Luozi bor idag drygt 10.000 invånare.

När kongokyrkan blev självständig från SMF 1960 så flyttades hela den centrala verksamheten från Matadi till Luozi. Kyrkan fick nu det nya namnet, L'Eglise Evangelique Manianga-Matadi, och man skaffade sig en egen postbox (B.P. 36) i Luozi. Postgången till/från Luozi fungerade bra under 1950-talet. Vidare byggde man nya lokaler för administration administration och man inrättade också ett gästhem där resande kunde övernatta i väntan på färjan. I början av 1970-talet byggde CEC en kyrka i Luozi.

AEROGRAMME
AEROGRAM

Ingenjör Tore Palmer
Vrak väg. 31.
Lidingö
Suède

Exp. O. Pettersson
C.E.Z. B.P.36 LUOZI
via Kinshasa
Rép. du Zaire

M. et Mme John Lundquist
Gustafsgatan 26
S-703 55 ÖREBRO
SUÈDE

EGLISE DU CHRIST AU ZAIRE
23 - COMMUNAUTE EVANGELIQUE DU ZAIRE
B. P. 36 LUOZI
REGION DU BAS - ZAIRE
REPUBLIQUE DU ZAIRE

ZAIRE 3z
EXPOSITION PHILATELIQUE BELGO-ZAIROISE 1980

ANK NR 300609

A Monsieur WALTER Persson,
Secrétaire des Missions
SMF - Box 6302
S-113 81 Stokcholm
Suède.-

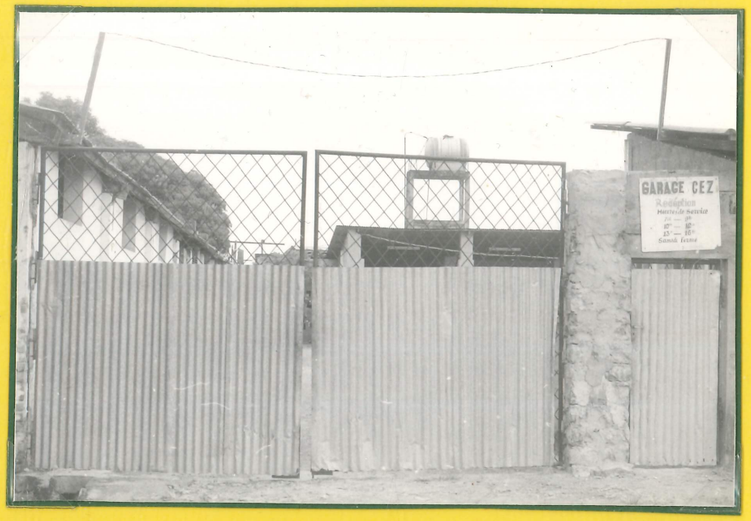
Eglise du Christ au Zaire • Communauté Evangélique du Zaire • 23
Siège Luozi
Présidence
B.P. 36
Luozi
Bas-Zaire

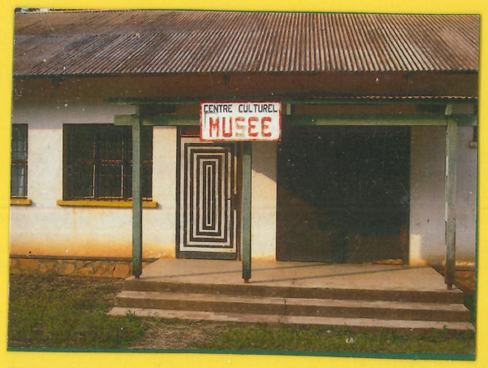
PAR AVION

R KINSHASA 1 Nº 198

En satsning av kyrkan CEC var Garage Luozi som finansierades genom en riksomfattande insamling av Svenska Missionskyrkan ungdomsförbund SMU i Sverige 1964-65. Garaget var ett utbildningsprojekt för chaufförer och bilmekaniker kombinerat med att sköta service av kyrkans bilpark. Det fanns en rädsla för att om man kallade det för skola så kunde staten plötsligt nationalisera en skola som man gjort för Mansimou i Brazzaville.

Ett par andra SIDA-finansierade projekt som hamnade i Luozi var ett vattenprojekt, ett museum och en flyghangar. Museet var från början ett samarbete med etnografiska museet i Stockholm. Det gamla sjukhuset i Luozi som drevs av katolska nunnor hade upphört att fungera och myndigheterna i Kongo bad 1984 att kyrkan CEC skulle ta över driften av sjukhuset. Genom SIDA-pengar fick man möjlighet till att renovera sjukhuset, anställa personal och få igång sjukvården igen.

Exp.R Diyabanza
C.E.Z. B.P.36
Luozi
Rép.du Zaire

FLYGPOST
PAR AVION

Missionär
Alf Skoghed
SMF:s expedition
Box 6302
S-113 81 STOCKHOLM
Suède

COMMUNAUTE EVANGELIQUE DU ZAIRE (CEZ)
DIRECTION GENERALE
B. P. 36
LUOZI
BAS-ZAIRE
REPUBLIQUE DU ZAIRE

PAR AVION

A Monsieur le Pasteur,
Alf Skoghed
S - M- F.
Box 6302/STOCKHOLM
Suède.-

16-

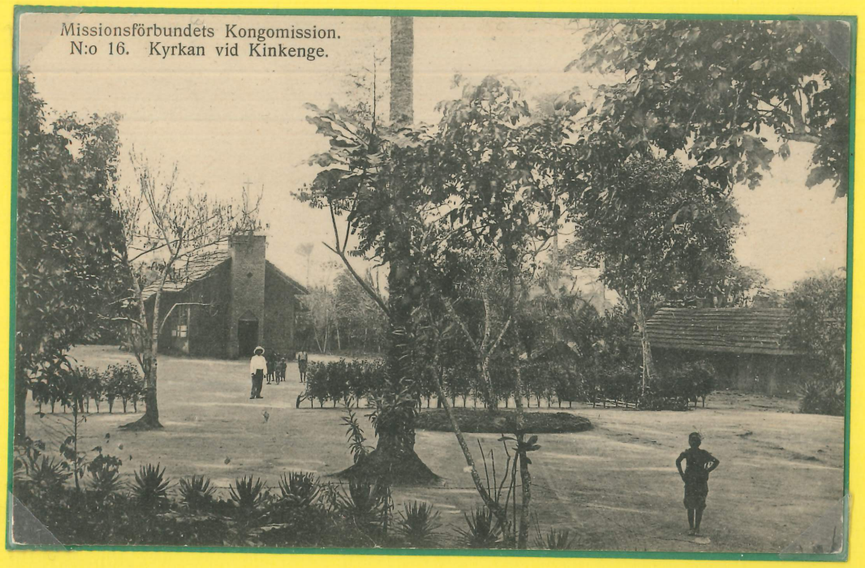

2016 var den nya Mawandakyrkan färdig i Luozi. Kyrkan finns utanför centrala Luozi där det tidigare fanns en skola.

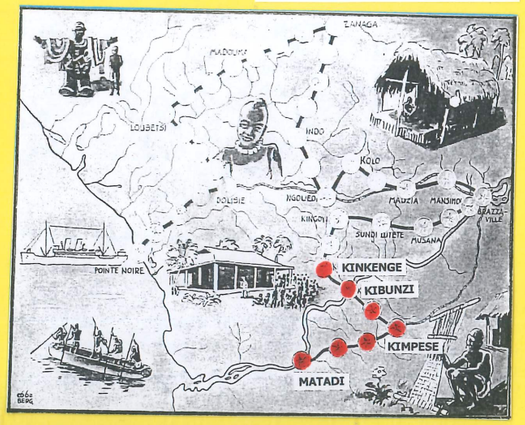

Ruth Diyabanza
undervisning

MISSIONSSTATIONEN KINKENGE (1897)

Missionsstationen Kinkenge grundades 1897 och här byggde man då missionärsbostäder, kyrka, skola och sjukdispensaire. Även om läget var nära Matadi så hamnade man lite i utkanten av SMFs missionsfält. Man gränsade i väster till den amerikanska missionen Christian and Missionary Alliance (CMA) och deras missionsstationer. CMA hade sitt centrum i den gamla huvudstaden Boma. Av breven nedan ser man att i slutet av kolonialtiden på 1950-talet skickade man breven till Kinkenge via Leopoldville och sedan Kibunzi. På 1970-talet hade man ändrat rutinerna och fick posten via Luozi. Febe Karlsson som bodde på Kinkenge och arbetade där som sjuksköterska på 1970-talet var född på Kinkenge då hennes föräldrar arbetade där som missionärer. Det finns ytterligare ett antal missionärsbarn från Kongo som i vuxen ålder återvände till arbete på SMFs olika missionsstationer i Kongo.

ARVIDSSON, Karl *Henric* Lennart, missionär, f. 7/11 14 i Misterhults s:n, Småland. Föräldrar: gasmästare Arvid Svensson o. h. h. Elin, f. Nilsson. Genomg. evang:k. 32, 33, M:skolan 36—40, Stockholms stads Borgarskola 44—45. Pastor i Ödeshögskretsen 41—42, Virserum 42—44, missionär i Kongo 46—. Led. av styr. för Kalmar-Kronobergs läns Pred:förb. 42—44, Kalmar läns Juniorled:förb. 43—44. Gift 42 med *Ulla* Birgitta Ström, f. 23/9 16.

KARLSSON, Britta *Marianne* Elisabeth, missionär, f. 28.2.31 i Skedevi s:n, Östergötlands län. Föräldrar: glasarb. Sigfrid Karlsson o. h. h. Judith, f. Stenqvist. Genomg. SVF 49—51, avlagt folkskoll:ex. 56, genomg. Teol. Sem. 56—58, språkstudier i Bryssel 57—59. Missionär i Kongo 59—.

Missionär Febe Karlsson
E E Kinkenge
Luozi via Kinshasa
Rep du Zaire

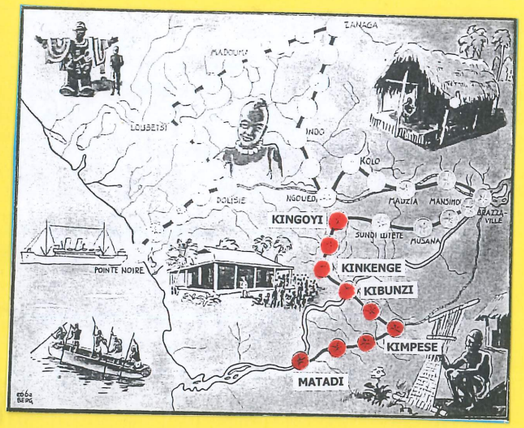
KARLSSON, *Febe* Margareta, distriktssköterska, f. 12.2.34 i Kinkenge, Kongo. Föräldrar: missionär Knut Peterzon o. h. h. Anna Karin, f. Olsson. Avl. realex. 51, genomg. sjuksköterskeskola 56, Statens distr:sköterskesk. 59—60. Distriktssköterska i Arboga landsförs. 60—64, anst. i SMU:s frivilligtjänst 64—67, praktisk missionsarb. i Kongo Kinshasa 69—. Gift 68 med Gustav Karlsson, f. 26.12.20.

Kingoyi

Läraren Kibangu med familj.

Jeremia Kibangu. Edw. Karlman.

Tshikaya och Kibangu.

SVERIGERESA FÖR JEREMIA KIBANGU

1928 firade Svenska Missionsförbundet sitt 50-jubileum under sin starkaste period. Man ville bland annat understryka framstegen i Kongo och behovet av den fortsatta missionen. Ett led i marknadsföringen var läraren Jeremia Kibangu från Kingoyi. Han fick följa med till Sverige där han stannade under ett och ett halvt år då han reste runt och besökte missionskyrkor och missionshus tillsammans med seminarieläraren Edvard Karlman.

KINGOYI MISSIONSSTATION (1900)

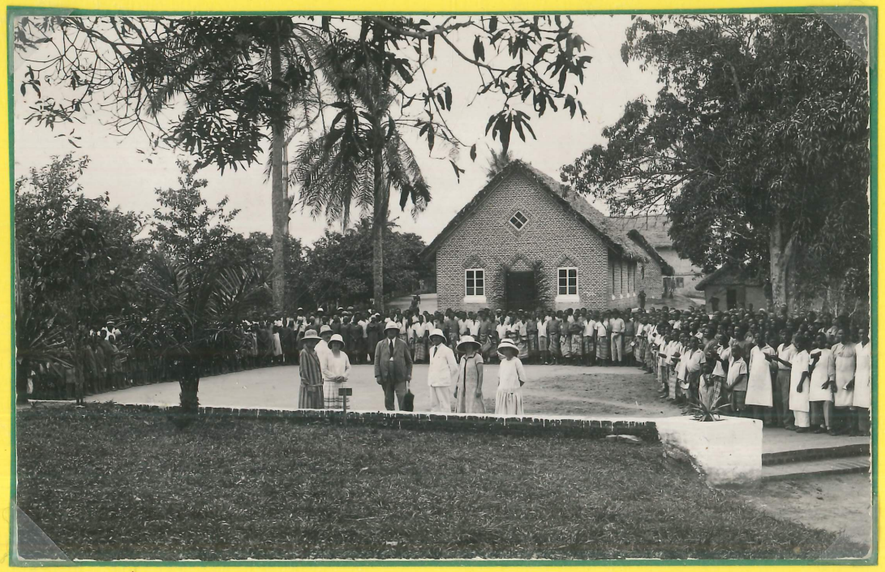
År 1900 anlade man Kingoyi missionsstation på hög höjd nära gränsen till Franska Kongo. 1911-12 började man bygga ett seminarium för att utbilda skollärare och evangelister. Ungefär samtidigt började man också bygga ett mindre sjukhus. Närheten till Franska Kongo gjorde det möjligt att ta emot elever och patienter från båda kongokolonierna. 1923 flyttades sjukhuset till Kibunzi då man inte längre kunde ta emot patienter från Franska Kongo. Utbildningarna på seminariet ändrades 1937 då utbildning av lärare och pastorer flyttades till Kimpese. Där handlade det om samarbete med engelska och amerikanska baptistmissioner. Kvar på Kingoyi blev sedan endast utbildning av byevangelister.

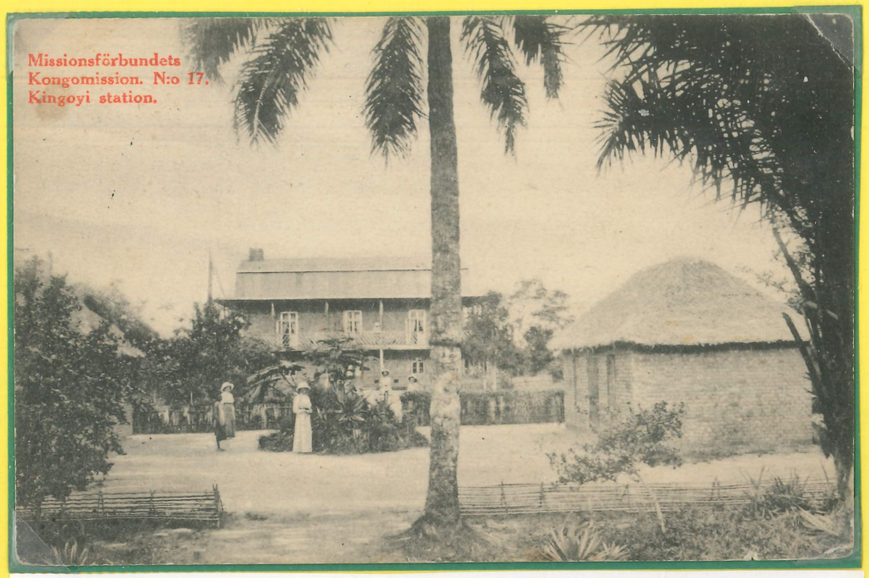

"Seminariekullen" vid Kingoyi, Congo Belge.

Ett brev från Kingoyi till Sverige 1958 postades då via Luozi.

Kibangu predikar i Kingoyi kyrka.

När all verksamhet på Kingoyi var igång innebar det att många missionärer arbetade på missionsstationen. Bland annat byggde man här ett tvåvåningshus med fyra lägenheter för missionärerna.

POSTEN TILL KINGOYI

Postgången mellan Kingoyi och Sverige kom att förändras genom åren. Från 1900 fram till 1934 var Kingoyi den missionsstation som avstånds-mässigt låg längst bort från Matadi och europa-båtarna. Då det inte fanns några bilvägar transporterades posten av särskilda postbud eller bärarkaravaner. 1948 var bilvägen klar från Kingoyi via färjan i Luozi och sedan fram till Kimpese. Nu anlades även ett postkontor i Luozi som man använde under 1950-talet. På 1960-talet började man använda en snabbare postväg som innebar att man skickade posten via Franska Kongo till Sverige. Man hade då skaffat en egen postbox (B.P. 20) vid Mfouati nära järnvägsstationen Loutete.

LINDAHL, *Rut* Ingeborg, missionär, f. 13.12.23 i Visby. Föräldrar: målaren Victor Lindahl o. h. h. Hildur, f. Jakobsson. Genomg. 7-klassig flickskola, avlagt sjuksköterskeex. 49, barnmorskeex. 49, genomg. Teol. Sem. 50—51, språkstudier vid Stockholms Borgarskola 51, dipl. Ec. Hyg. Med. Tr. i Antwerpen 52. Missionär i Kongo 52—.

BURGÉN, Karl *Enar* Sven, missionär, f. 18.6.15 i När s:n, Gotland. Föräldrar: hemmansäg. Nils Pettersson o. h. h. Selma, f. Pettersson. Genomg. evang:k. 35, 37, Teol. Sem. 38—42, stud. vid Stockholms stads Borgarskola 45, Ecole Normale Charles Buls 49—50, Cours supérieurs pour adultes i Bryssel 50. Pastor i Påskallavik 42—44, missionär i Kongo 46—. Gift 57 med Astrid *Margareta* Burge, f. 1.2.30.

LINDGREN, Helena Margareta *(Margit)*, f. Barrsjö, missionär, f. 16/6 07 i S:ta Maria förs., Stockholm. Föräldrar: förrådsförvaltare Henning Valfrid Andersson o. h. h. Alfva Helena Heliodora, f. Adolfsson. Genomg. kom. mellansk., Stockholms Borgarskola, avlagt sjuksköt:ex. 33, genomg. M:-skolan 37—38, dipl. Ec. Hyg. Med. Tr. i Antwerpen, cert. d'aptitude All. Fr. i Paris 39. Anställd som kontorist 25—30, som sjuksköt. 33—37. Missionär i Kongo 39—. Gift 39 med *Runo* Alexander Lindgren, f. 18/5 09.

HYLÉN, *Ivar* Fredrik Emanuel, missionär, f. 24/3 97 i Norrköping. Föräldrar: förman Carl Fredrik Hylén o. h. h. Emma f. Olsson. Genomg. M:skolan 19—23, språkstud. i Paris 23—24, dipl. All. Fr. 29. Missionär i Kongo 24—39, 46—49, pastor i Smögen 40—44, Surte 44—46, förest. för Missionärsbarnens Hem, Lidingö, 49—56, missionär i Kongo 57—. Led. av M:rådet i Kongo 30—33, 35—38, 46—47, 57—, SMF:s styr. 50—56, SMU:s styr. 50—56, SMF:s juniorkom. 50—56. Missionsgårdens styr. 49—56. Gift 25 med Ada *Rebecka* Lundén, f. 12/1 98.

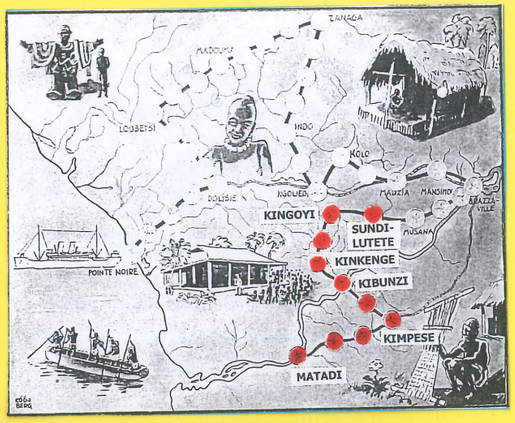

ANDERMO, Ida *Marianne* missionär, f. 14/4 11 i Sundbybergs förs., Stockholms län. Föräldrar: kamrer Georg Gottfrid Nyman o. h. h. Anna, f. Rosengren. Genomg. 8-klassig flickskola, avlagt sjuksköt:ex. 38, stud. i Antwerpen 40. Anställd i "Hjälp krigets offer", i Frankrike 42—45. Missionär i Kongo 46—. Gift 40 med Per *Hemming* Andermo, f. 9/2 05.

MISSIONSSTATIONEN SUNDI-LUTETE (1924)

Missionsstationen Sundi-Lutete grundades 1924 efter en överenskommelse med ABFMS (American Baptist Foreign Mission Society) där man gjorde Kongofloden som en gräns mellan SMF och ABFMS missionsfält. Tidigare hade ABFMS bedrivit sin verksamhet även norr om Kongofloden mellan Luozi och Franska Kongo. Det var i mitten av detta område man anlade Sundi-Lutete. SMFs verksamhet på den södra sidan av Kongofloden med bland annat Mukimbungu missionsstation togs nu istället över av ABFMS. Sundi-Lutete ligger i ett mycket tätbefolkat område där SMF byggt upp ett omfattande sjukvårdsarbete.

PERSSON, Helge *Walter*, missionär, f. 8/5 28 i Göteborg. Föräldrar: järnvägstj:m. Helge Persson o. h. h. Elisabeth, f. Karlsson. Avlagt folkskoll:ex. 50, genomg. M:skolan 51—53, studerat vid Ec. Col. i Bryssel, 53—54. Missionär i Kongo 54—. Gift 53 med Maj *Gunnel* Ingbritt Lindén, f. 14/7 28.

1954 kom Walter Persson till Belgiska Kongo och Matadi. Arbetsuppgifterna var bl.a. att resa runt och inspektera alla kyrkans skolor. Detta brev är skickat från Sundi-Lutete 1955 och redan då hade man börjat använda poststationen Mindouli i Kongo-Brazzaville.

LAGERGREN, *Lisa* Mirjam Rossie, missionär, f. 15.10.15 i Rydaholms s:n, Jönköpings län. Föräldrar: hemmansäg. Anders Johan Gustafsson o. h. h. Amanda Justin, f. Jonasdotter. Genomg. folkh:sk. 1:a o. 2:a årskursen, avlagt sjuksköt:ex. i Uppsala 43, genomg. Teol. Sem. 45—46, dipl. Ec. Hyg. Med. Tr. i Antwerpen 47. Missionär i Kongo 47—55. Gift 46 med *Josef* Gustaf Lagergren, f. 7.11.18.

Sundi Lutete

Skolverksamheten i Sundi-Lutete byggdes ut under 1960-talet, då man bland annat startade gymnasieutbildning med ekonomisk linje genom en internatskola. På denna skola arbetade ett tiotal svenska lärare i början av 1970-talet. Missionärernas post hit skickades från slutet av 1940-talet via postkontoret i Luozi. När kommunikationen sedan försämrades skaffade man en egen postbox i Mindouli (B.P. 20) utmed järnvägen Pointe Noire-Brazzaville. En privat postbärare gick sedan de sex milen från Sundi-Lutete till Mindouli och tillbaka varje vecka. Han tömde postboxen på brev till Sundi-Lutete och postade nya brev till Sverige.

ÅLIN, *Astrid* Sofia, folkskollär., f. 27.1.25 i Kingoyi, Kongo. Föräldrar: missionär Andreas *Berner* Ålin o. h. h. Judit Maria, f. Bengtsson. Avlagt studentex. 45, folkskollär:ex. 47, genomg. Teol. Sem. 47—48, stud. i Bryssel 49—50. Lärartjänst i Hållnäs 48—49, missionär i Kongo 50—65, sekr. i SMU 65—69, tjänstledig.

REMARQUE IMPORTANTE

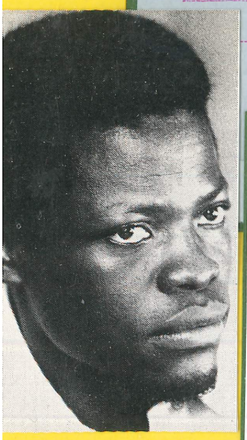
En cas d'insertion soit de feuillets écrits, soit d'un objet quelconque, susceptible d'alourdir le poids de cette lettre, celle-ci sera transmise par la voie ordinaire.

BELANGRIJKE OPMERKING

In geval van insluiting, 't zij van geschreven bladen of om 't even welk voorwerp, van aard om het gewicht van deze brief te verhogen, zal deze over de gewone weg worden verzonden.

EXPÉDITEUR (Nom et adresse) :
AFZENDER (Naam en adres) :

José Dianzunga
61, Delfosse
Nivelles
Belgique.

Aerogrammet är skickat ifrån Belgien i början av jan 1963. Avsändaren José Dianzungu var student ifrån Kongo som hade ett stipendium på skolan, l'Ecole Normale de Nivelles i Belgien. Mottagaren Astrid Ålin hade varit hans lärare på IPE Kimpese under 1950-talet. Nu arbetade hon som skolinspektör för kyrkans skolor och bodde på Sundi-Lutete. Aerogrammets porto var felaktigt och gällde bara inom Belgien så när man tömde Sundi Lutetes postbox i Mindouli fick man betala det resterande portot. Fem frimärken klistrades på brevet och stämplades med Mindouli 8/1 1963. Astrid har skrivit att hon mottog brevet på Sundi Lutete 16/1 1963.

José Dianzungu kunde sedan fortsätta att studera vid universitet i Bruxelles. Han blev rektor vid l'Ecole secondaire på Sundi-Lutete 1968. Fortsatte sedan med studier i USA som resulterade i en doktorsavhandling i pedagogik. Kom därefter att arbeta som professor vid Universitetet Marien Ngouabi i Brazzaville mellan 1981-92. Flyttade tillbaka till Luozi där han kom att ansvara för kyrkan CECs utvecklingsprojekt till dess han blev pensionerad 2002.

WILLHELMÉ, *Birgit* Astrid Cecilia, missionär, f. 4.3.29 i Jönköping. Föräldrar: charkuterist David J:son Willhelmé o. h. h. Agda, f. Holst. Normalskolekompetens 47, avl. folkskollärarex. 51, genomg. Ecole Coloniale, Bruxelles, 57—58, Teol. Sem. 58—61, akademisk kristendomskurs. Folkskollärare i Hagshult, Klevshult 51—57. Missionär i Kongo 61—.

Både Birgit Willhelmé och Sigbritt Josefsson arbetade som lärare vid l'Ecole secondaire på Sundi-Lutete. De använde postvägen via Mindouli i Kongo-Brazzaville även om dessa brev denna gång var avsända ifrån Kimpese i Kongo-Kinshasa.

JOSEFSSON, *Sigbrit*, missionär, f. 14/12 22 i Hallsbergs s:n, Örebro län. Föräldrar: kontorist Herman Assarson o. h. h. Judit, f. Nilsson. Avlagt realex. 39, folkskollär:ex. 44 studentex. 48, genomg. M:skolan 47—48, Ec. Col. i Bryssel 49, Première candidature en science geographique Université Libre de Bruxelles 54. Missionär i Kongo 49—. Gift 52 med *Carl Adolf* Elias Josefsson, f. 7/3 20.

MISSIONSSTATIONEN NGANDA

Missionsstationen Nganda anlades 1890 ca tre mil nordväst om nuvarande Luozi. Stationen byggdes på hög höjd men även här visade sig lokaliseringen var extremet ohälsosam. 1912 hade 12 missionärer dött främst i malaria och dess komplikationer. 1909 hade det inträffat 50 dödsfall ibland hela missionsärskåren i Kongo.

Nganda och Diadia

MISSIONSSTATIONEN DIADIA

Missionsstationen Diadia anlades 1889 året efter man börjat vid Kibunzi. 17 år senare 1906 stängde man Diadia. Orsaken var att man låg för nära missionsstationen Kibunzi men också att det hade dött sammanlagt 9 svenska missionärer på Diadia.

KONGOSPÅR

Norden i Kongo – Kongo i Norden

Varmt välkommen till vernissage
Fredagen den 18 november kl. 16

ETNOGRAFISKA MUSEET

Box 27140, 102 52 Stockholm. www.etnografiska.se

NATIONALMUSEET

KULTURHISTORISK MUSEUM
UNIVERSITETET I OSLO

EXPEDITIONEN TILL FRANSKA KONGO

Missionsstation Nganda och ett uppbrott som skall dokumenteras för eftervärlden i juni 1908. Två av SMFs missionärer Johan Hammar och Teofil Ceder skall tillsammans med 22 bärare ge sig iväg på en månadslång expedition in i Franska Kongo. Johan Hammar som tar ett farväl av sin hustru Maria Elisabeth kommer snart att flytta till Franska Kongo och börja bygga upp den första missionsstationen vid Madzia.

Det var ändå Nganda som blev utgångspunkten för missionens expantion till Franska Kongo. Från Nganda utgick undersökningsresorna och det var härifrån som missionärer, snickare, murare, bärare och evangelister började sin marscher för att grunda arbetet i Madzia, Brazzaville och Musana. När t.ex. boningshuset vid Musana byggdes 1912 flyttades möbler och annat bohag över hit från Nganda som lades ner som huvudstation.

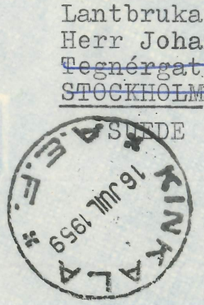
Johan Hammar

kom ifrån Värnamo och arbetade i Kongo som missionär och etnograf under tre perioder mellan 1903 och 1915. Under hans första period 1903-06 styrdes Kongo av kung Leopold genom Kongofristaten. 1906 erhöll Hammar den Kungl. Vetenskaps-Akademiens Valbergsmedaljen för insamlandet av etnografiska och kulturhistoriska föremål som han gjort för svenska Riksmuseet i Stockholm. När han sedan återvände till Kongo gjorde han bl.a. en båtresa till Övre Kongo 1911. Han var inte bara en missionär utan han ville också fotografera och samla in material till svenska museum. Det var då som han tog fotot över flodbåt som de mötte på Kongofloden. Detta foto blev huvudfotot på den etnografiska utställningen Kongospår 2005 spår. Utställningen visade sedan på olika museum i Helsingsfors, Köpenhamn och Oslo. Fotot av Kongobåten blev sedan framsidan på boken om utställningen Kongospår.

MISSION EVANGELIQUE SUEDOISE
MUSANA
KINKALA
Moyen Congo. A. E. F.

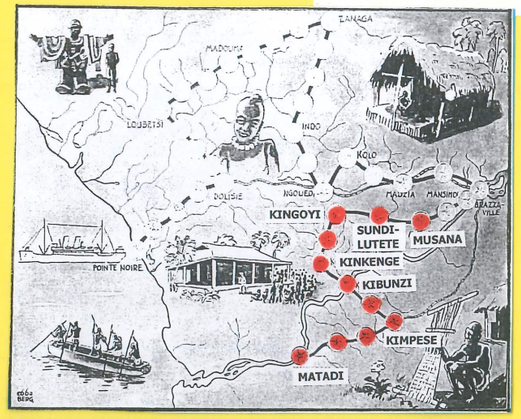

Lantbrukaren
Herr Johan Ahlstén
~~Tegnérgatan 8~~
~~STOCKHOLM Va~~
SUEDE

MISSIONSSTATIONEN MUSANA (1910)

Missionsstationen i Franska Kongo anlades 1910 några mil sydväst om Brazzaville. En fördel här var att befolkningen talade Kikongo vilket var samma språk som talades på andra sidan gränsen i Belgiska Kongo. När man på Musana skulle bygga boningshuset för missionärerna så kunde man flytta över möbler och annat bohag ifrån missionsstationen Nganda som man lade ned. Postadressen till Musana blev huvudorten Kinkala som kom att ligga utmed järnvägen.

Exp.Gun Nilsson
M$_u$sana K̲i̲nkala
Congo Brazzaville

Missionaire Alf Skoghed
Tegnérgat.8
Stockholm Va
Suède

AFRIQUE EN COULEURS
8215 - Plage de cocotiers
AFRICA IN PICTURES
A coco-nut beach

IRIS - EXPORT
Imprimé P.Chareton - Printed in France
MEXICHROME

PLAN QUINQUENNAL
1982 - 1986

Musana, Congo
26/3 1989

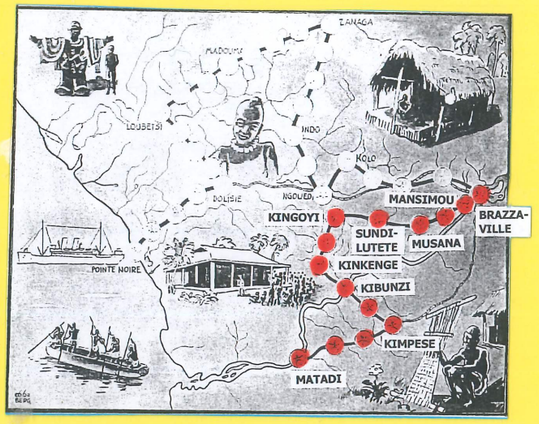
Idag har vi varit nr
hr en lång biltur bort
Boko, där jag träffat
"landsbygdingen" vi
har köpt grönsaker och
frukt på sina marknads-
dar, vi har besökt kyr-
kor, sjukhus m.m. Allt
mycket intressant.

Mille
Margit Jonsson
Ängsvägen 1
S-330 15 Bor
Suède
PAR AVION

Brazzaville - Mansimou

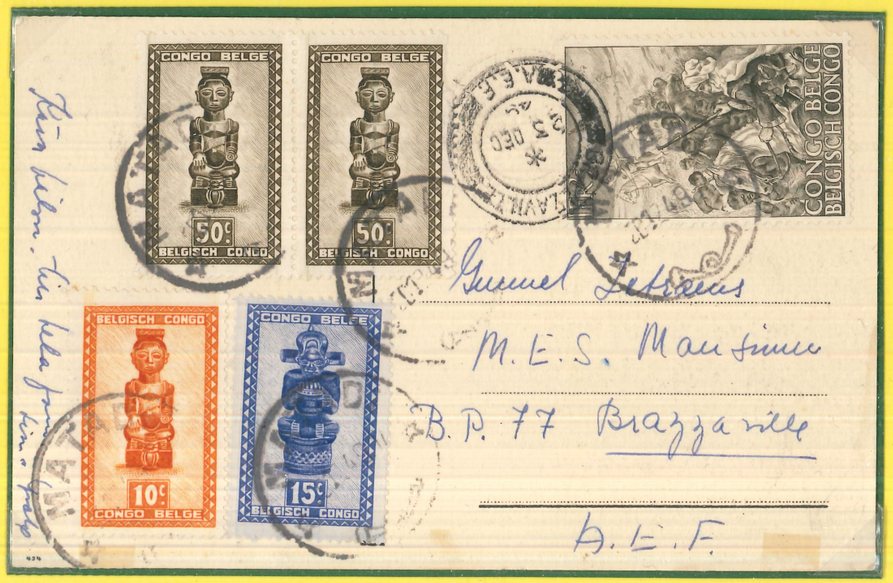

MANSIMOU (1926)

Mansimou missionsstation ligger en knapp mil från Brazzaville. Hit flyttades 1926 den yrkesskola man startat inne i staden några år tidigare. Det var en internatskola med elever från missionsstationerna i både Franska och Belgiska Kongo och lärarna var yrkeskunniga missionärer ifrån Sverige. Skolan var fyraårig och hade två avdelningar, den ena utbildade bilmekaniker och elektriker och den andra avdelningen utbildade möbelsnickare. 1965 förstatligades alla privata skolor i landet vilket även drabbade yrkesskolan på Mansimou. 1970 flyttades pastorsutbildningen hit från Ngouedi. På Mansimou disponerade kyrkan en stor tomt med flera missionärsbostäder.

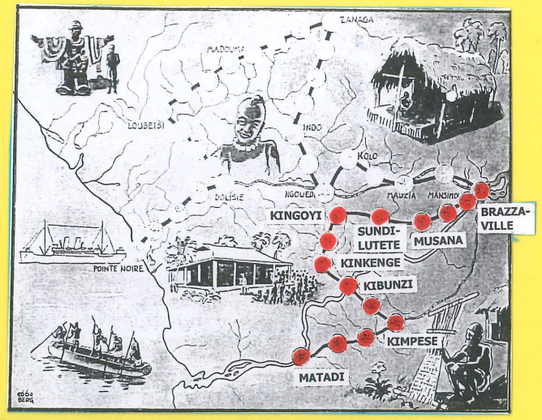

SANDBERG *Gunnar* Vilhelm, missionär, f. 14.3.13 i Nyköping. Föräldrar: handl. August Vilhelm Sandberg o. h. h. Augusta Vilhelmina, f. Lundqvist. Genomg. evang:k. 37, Teol. Sem. 39—43, språkstud. vid Borgarskolan i Stockholm 44—45, språkstud. i Paris 50. Pastor i Sundborn o. s:skolsekr. i Dalarnas Ansg:förb. 43—44, missionär i Kongo 46—64, förest. för Palmærgården, SMF:s skol- o. missionärshem, 64—. Gift 49 med *Ewa* Gunborg Matilda Andréasson, f. 2.3.23.

MISSIONSSTATIONEN BRAZZAVILLE (1911)

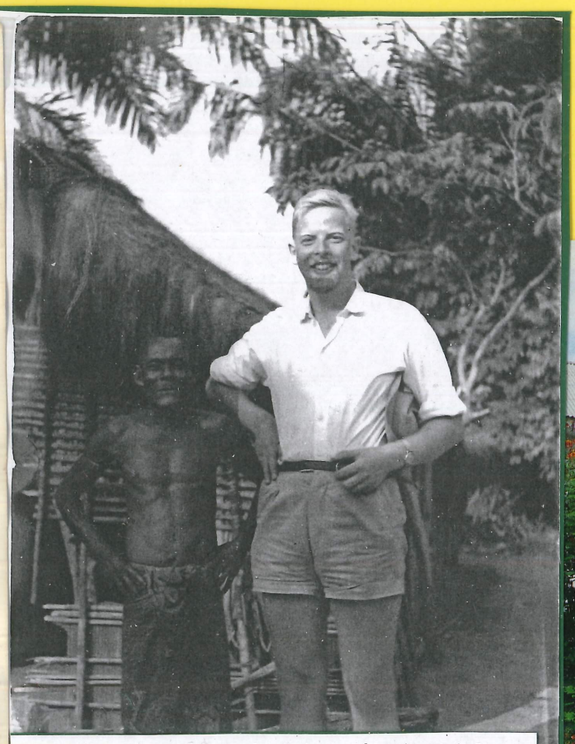
1911 var missionärerna på plats i Brazzaville vilket var ett nödvändigt led i den fortsatta utvecklingen av arbetet. Man behövde en transportstation och mer direkt kontakt med landets myndigheter.
I staden Brazzaville kunde ingen koncession erhållas, men missionen lyckades där ändå inköpa några synnerligen välbelägna tomter med några fastigheter i stadsdelen Plateau som förut tillhört ett engelskt handelshus. Här blev högkvarteret för SMFs mission i Franska Kongo och här placerade man som chef en erfaren missionär som arbetat länge i landet med goda språkkunskaper. Här kom även centralkassan för hela missionsfältet att hamna och här förmedlades transporter av förnödenheter till de olika missionsstationerna. Vidare startade man ett gästhem där missionärer och andra kunde bo i samband med hemresor och annat.

EINEBRANT, Lars *Roland*, missionär, f. 28/4 29 i Svenstavik, Jämtlands län. Föräldrar: målarmäst. J. A. Andersson o. h. h. Anna, f. Haglund. Anställning å maskinfabr. Centra, Skanderåsen 44—47, Mildens Motor-AB, Stockholm, 48—50, Ostermans, Stockholm, 51—52. Föreståndare för mek. avdeln. vid Mansimou yrkesskola, Kongo, 52—56. Missionär i Kongo 57—. Gift 52 med *Ingegerd* Rut Svensson, f. 1/5 28.

LUNDGREN, Martin Emanuel *(Manne)*, missionär, f. 29/9 98 i Stockholm. Föräldrar: tillskär. Martin Wilhelm Lundgren o. h. h. Jenny Sofia, f. Jansson. Genomg. M:skolan 17—20, 4:de årets kurs 25—26, språkstud. i Frankrike 21, dipl. All. Fr. 27, stud. pedagogik vid sem. i Linköping 31—32. Missionär i Kongo 21—. Led. av M:rådet i Kongo 33—36, 38—46, 49—53, 55—, led. i Fed. Prot. Miss. A.E.F. 43—46, 49—53, C.P.C. 45—46, 49—53, 55—, syn:r Fr. Kongo 39—44, 49—53, 55—. Skr.: Lärobok för dopskolan (på kikongo) 44. Gift 22 med Marta *Anija* Berglund, f. 28/1 95.

KYRKOR I BRAZZAVILLE

I den växande staden Brazzaville startade efter hand flera nya församlingar som byggde egna kyrkor. Två av dessa var Poto-Poto kyrkan och Bakongo kyrkan som båda ritades av missionären Ingemar Wärenfalk som arbetade i Brazzaville på 1950-talet.

FLYGPLATSEN MAYA-MAYA

Brazzavilles flygplats Maya-Maya blev den första kontakten med Kongo för missionärerna efter andra världskriget då flyget från Paris började ersätta båtresorna.

R. Bryngård, B.P.77, Brazzaville

BRYNGGÅRD, Anders *Rune*, missionär, f. 9/8 19 i Långareds s:n, Älvsborgs län. Föräldrar: hemmansäg. Viktor Johansson o. h. h. Hilma, f. Johansson. Genomg. folkh:sk. 43—44, M:skolan 44—48, dipl. All. Fr. i Paris 49, Missionär i Kongo 49—. Gift 51 med *Asta* Maria Cedergårdh, f. 11/4 22.

Herdis Alfredsson
EGLISE EVANGÉLIQUE DU CONGO
B. P. 77
BRAZZAVILLE
République du Congo

Herr Missionär Alf Skoghed
S.M.F. Tegnérgatan 8
Stockholm Va

Suède

Grod Jul och Ett Välsignelserikt Nytt År tillönskas av Gunhild Marstorp

Les Missionnaires M.E.E. B.P. 77 Brazzaville Rép. du Congo

ALFREDSSON, *Herdis* Maria, missionär, f. 23.5.31 i Kils s:n, Örebro län. Föräldrar: lantbr. Alfred Karlsson o. h. h. Valborg, f. Winqvist. Genomg. Mellersta Norrlands ungd:sk. 47—48, Kristinehamns Praktiska Skola 48—50, avl. realex. 50, genomg. Örebro Handelsgymnasium 51—53, med examen 53. Anst. i Djura Skinnindustri 53—54, Lindesbergs Industri AB 54—55, i Kongo 56—.

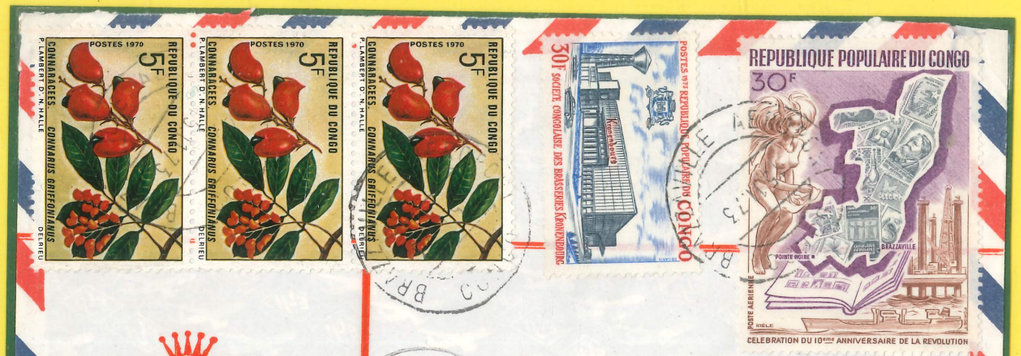
BREV TILL SVERIGE

Brevkontakt med Sverige innebar inte bara personliga brev till släkt och vänner utan ibland även kontakt med olika tidningar och föreningar. Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet hjälpte till att ordna tidningsprenumerationer för utlandssvenskar.

Riksföreningen
för svenskhetens bevarande
i utlandet
Teatergt. 4
S - 411 35 Göteborg
Suède

ARMÉE DU SALUT
Quartier Général Territorial
B. P. 20. BRAZZAVILLE Rue de Reims
République Populaire du Congo

Chefredaktör Sigvard Ihlar
Stridsropet
Box 5090
S-102 42 STOCKHOLM 5
Suède

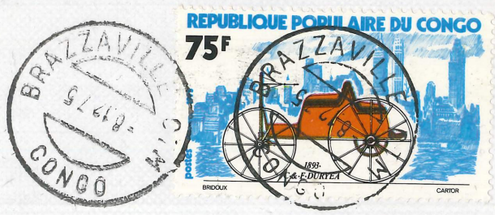
PAR AVION
VIA AIR MAIL
LUFTPOST

SVERIGE-NYTT
Skeppargatan 37
S- 114 52 STOCKHOLM
Suède.

PAR AVION
VIA AIR MAIL
LUFTPOST

GUN NILSSON
E.E.C.
B.P. 77
Brazzaville
Rép. Pop. du Congo

Riksföreningen för
Svenskhetens bevarande i utlandet

Teatergat. 4

S- 41135 Göteborg

Suède

PAR AVION
BY AIR MAIL

E.Waltander,
MISSION ÉVANGÉLIQUE SUÉDOISE
B. P. 77.
BRAZZAVILLE
~~AV. Ex~~
République du Congo,
AFRIQUE EQUATORIALE.

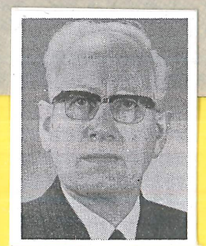

"NOPRA SKÅNES"REDAKTION,

HÄSSLEHOLM.

SUEDE.

PAR AVION

WALTANDER, *Erik* Valter, missionär, f. 2.8.05 i Löfvestads s:n, Malmöhus län. Föräldrar: snickaren Frans Andersson o. h. h. Emelie, f. Jönsson. Utbildad till byggnads- o. möbelsnickare, genomg. folkh:sk. 24, Teol. Sem. 27—31, dipl. All. Fr. 32. Missionär i Kongo 32—70, pens. Gift 1) 32 Mary Staverfeldt, f. 01, d. 33, 2) 35 med *Märta* Anna Maria Lindström, f. 11.5.05.

Fotbollsskolan i Brazzaville

Gothia Cup och Equmeniakyrkan har sedan 2003 en fotbollsskola i Kongo Brazzaville. Tillsammans berörs ca 700 ungdomar av verksamheten. Vare vecka tränar de fotboll och andra sporter och de deltar även i olika sociala aktiviteter. Fotbollsskolan förenar unga människor och skapar fred, vänskap och hopp till barn som lever under fattiga förhållanden. Värdegrunden speglas av *De tio Ledskärnorna* som genomsyrar allt arbete och som gör att fotbollsskolorna blivit kända för sin goda anda på och bredvid planen. Varje år åker några svenska ungdomar till Brazzaville för att hjälpa till som ledare i fotbollsskolan.

CF GOTHIA
BRAZZAVILLE

De tio ledstjärnorna är

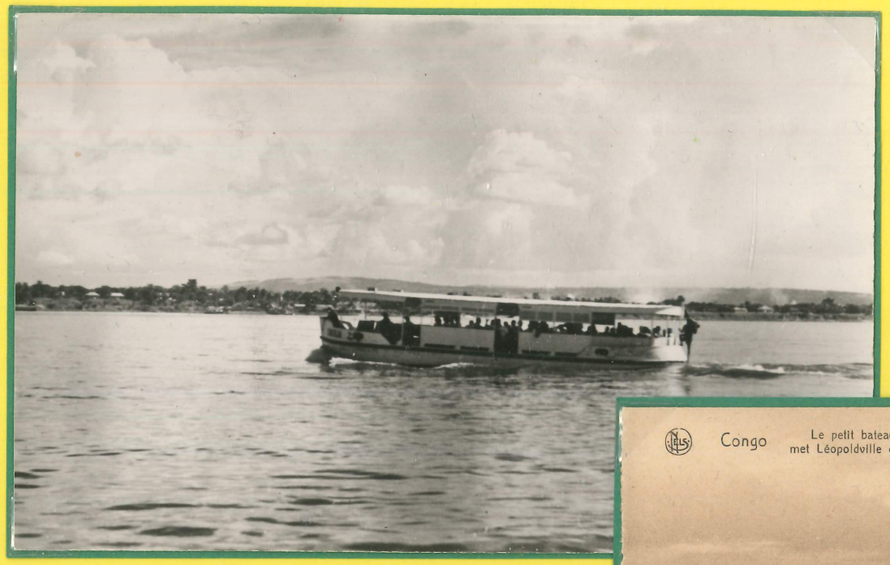
1. Positiv attityd
2. Ärlighet
3. Respekt
4. Ansvar
5. Hänsyn
6. Ödmjukhet
7. Vårdat språk
8. Uppmuntran
9. Pålitlighet
10. Bra förebild

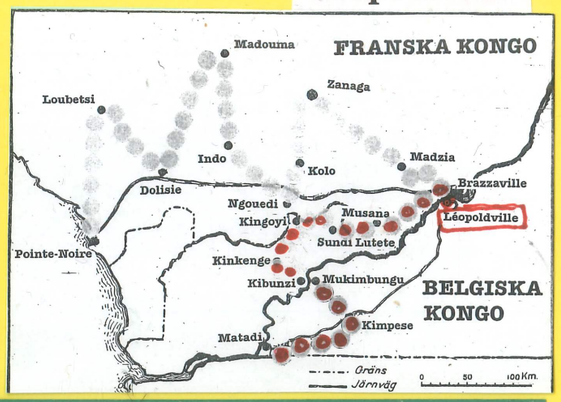
Kongolag från Brazzaville i Sverige

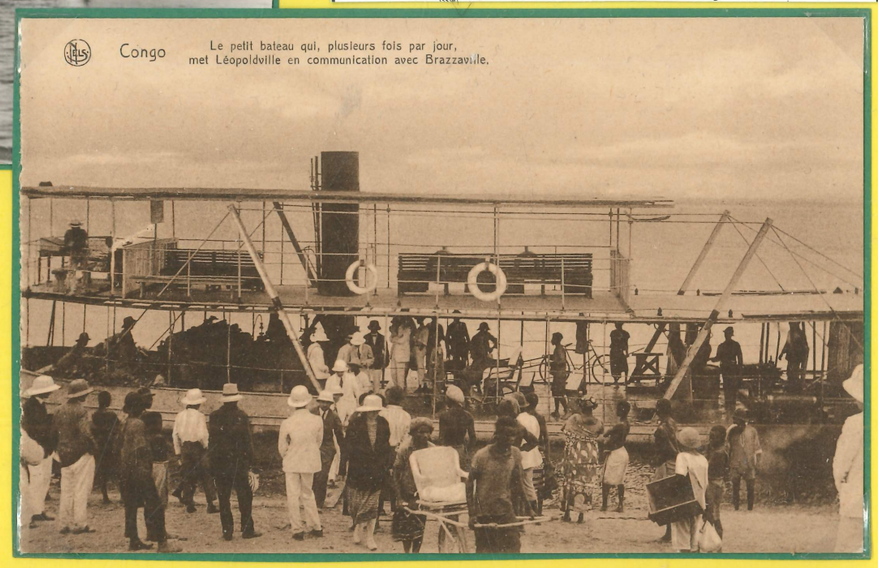
Under sommaren 2009 deltog för första gången ett fotbollslag från fotbollsskolan CF Gothia från Kongo-Brazzaville under stora turneringen Gothia Cup i Göteborg. Fotbollslaget från Brazzaville satte en speciell prägel både på invigningen och turneringen med den afrikanska musiken.

Léopoldville

FÄRJAN ÖVER KONGOFLODEN

Mellan Brazzaville och Léopoldville har man under Hela 1900-talet haft färjeförbindelse. Färjeläget i Léopoldville ligger i den norra delen av staden i anknytning till järnvägsstationen. Fram till dess att järnvägen i Brazzaville var klar till Pointe Noire 1934 gick alla transporter från Europa till Brazzaville via Matadi och sedan järnvägen upp till Léopoldville för att slutligen korsa Kongofloden.

FLYGPLATSEN N´DOLO

Leopoldvilles första flygplats byggdes 1942 av U.S. Army som då behövde en mellanbas för sina flygplan på väg från USA till Egypten och Fjärran Östern. Idag har staden vuxit så mycket att N'Dolo helt omges av bostadsbebyggelse. Flygplatsen används idag av landets inrikesflyg och olika typer av taxiflyg som t.ex. MAF (Mission Aviation Fellowship). Det var på denna flygplats som Ansgar-flyget från Sverige landade i slutet av 1940-talet.

MENNO TRAVEL SERVICE

Redan i början av 1950-talet kunde missionärerna flyga till/från Kongo mer och mer. I Léopoldville startade då några amerikaner från mennonitmissionen en resebyrå Menno Travel Service som SMF och andra missions-sällskap började använda för att boka flygbiljetter. En tjänst var bland annat att kombinera mellanlandningar i samband med hemresorna. För samma kostnad kunde då biljetterna ställas via t.ex. Nairobi, Kairo eller Rom. På detta sätt fick man lite extra semester i samband med hemresan.

Ansgar-flyget till Belgiska Kongo

Den 5 mars 1946 genomförde DC-3:an SE-APG "Ansgar" sin första resa till Léopoldville. Ombord på planet som lyfte från Bromma flygplats fanns bland annat tolv missionärer och sex missionärsbarn samt kongolesen Daniel Bokange. Tre av dessa missionärer skulle arbeta för Svenska Baptistsamfundet i Basakata medan de övriga skulle arbeta för Svenska Missionsförbundet i de båda Kongorepublikerna. Planet mellanlandade i Bryssel, Marseille, Alger, El Golea och Lagos. Man klarade endast att flyga under dagtid för att det skulle vara möjligt att navigera. Resan tog sammanlagt 30 flygtimmar innan man till slut kunde landa på Léopoldvilles flygplats Ndola.

Bakgrunden till Ansgarflyget var att det efter 2:a världskriget uppstod ett stort problem för alla skandinaviska kyrkor och missioner med verksamhet i Afrika att sända ut nya missionärer och samtidigt avlösa dem som blivit kvar på missionsfälten under kriget. Några kyrkor i Sverige, Norge och Danmark köpte därför ett eget flygplan, som tidigare använts av de allierade under kriget. Planet var en DC-3:a och hämtades i Frankfurt, varifrån det flögs till Bromma, där det byggdes om till ett passagerarplan med 17 platser. DC-3:an fick svensk registrering SE-APG men döptes även till "Ansgar".

Det sista Ansgarflyget till Belgiska Kongo ifrån Sverige var i mars månad 1950. Man hade då totalt genomfört 10 resor och man hade transporterat ca 350 missionärer och missionärs-barn. Fem av resorna hade gått till Léopoldville medan de andra fem hade gått till Costermansville (Bukavu). Massor av brev följde med bland passagerarnas bagage.

Totalt gjorde "Ansgar" 25 flygningar till olika delar av Afrika. En annan route än till Belgiska Kongo var till Sydafrika via Kairo, Khartoum, Beira, Bulawayo och Johannesburg. Man hjälpte åtskilliga hundratal missionärer att resa till och från Sverige fram till dess de normala flygtransporterna till Afrika började fungera igen 1949.

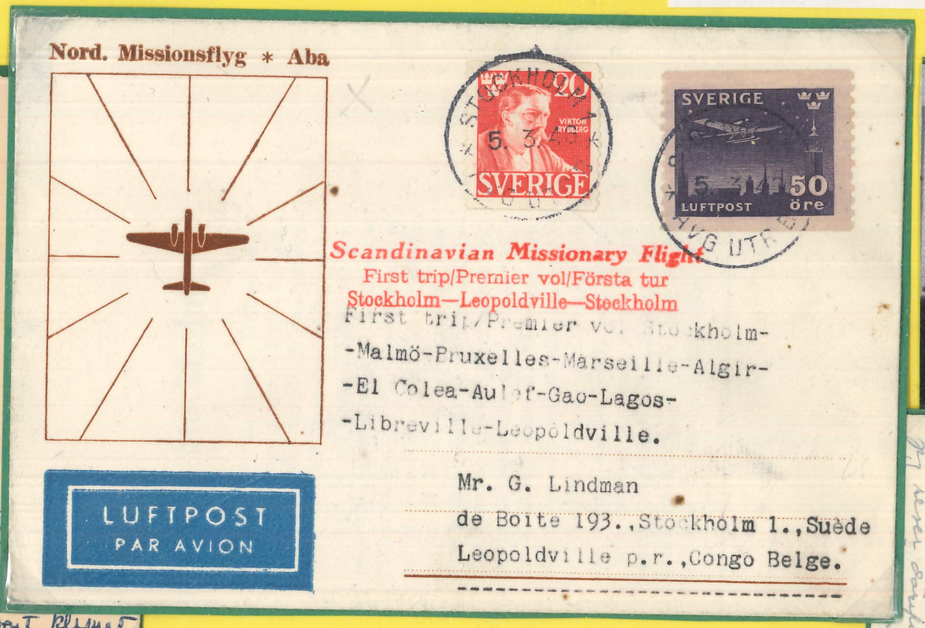

Avresa för första Ansgarflyget från Bromma 5/3 1946 till Léopoldville.

Daniel Bokange (nummer fyra från vänster)
Han var den förste kongoles från ÖMs missionsfält i Franska Kongo som kom till Sverige 1939. Han skulle stanna ett år men det blev sju år innan han kunde åka hem med det första Ansgar-flyget. Fram till dess studerade han på Örebro missionsskola samt medverka vid missionsmöten runt om i Sverige. Han översätta också Nya Testamentet till bungilispråket.

Léopoldville

Kongoevangelist Daniel Bokange.

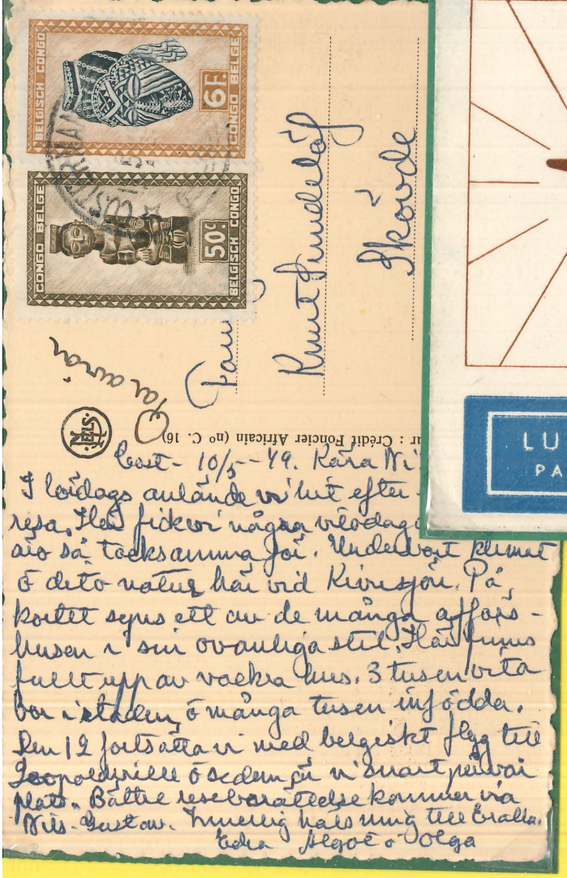

Nord. Missionsflyg * Aba

SVERIGE

Scandinavian Missionary Flight
First trip/Premier vol/Första tur
Stockholm—Leopoldville—Stockholm
First trip/Premier vol Stockholm-
-Malmö-Bruxelles-Marseille-Algir-
-El Golea-Aulef-Gao-Lagos-
-Libreville-Leopoldville.

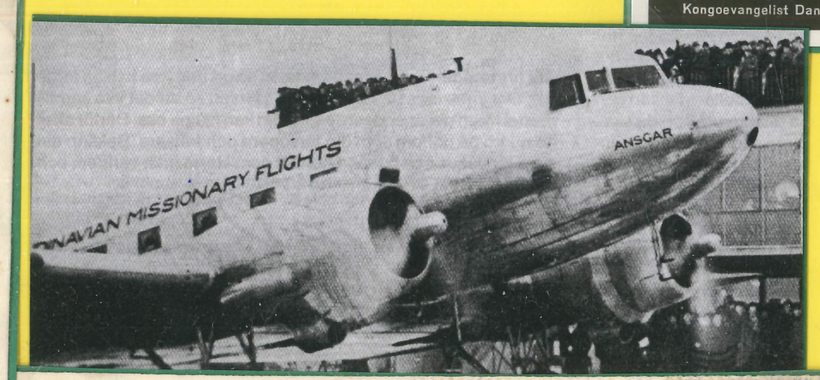
Mr. G. Lindman
de Boite 193.,Stockholm 1.,Suède
Leopoldville p.r.,Congo Belge.

LUFTPOST
PAR AVION

Poste - 10/5 - 49. Kära Ni
I lördags anlände vi lite efter
resa, lite fick vi några veckodag
ala så tacksamma joi. Underbart klimat
o dito natur här vid Kivusjön. På
kortet syns ett av de många afors-
husen i sin ovanliga stil. Hamnen
full upp av vackra hus. 3 tusen orter
bor i staden, o många tusen infödda.
Nu 12 fortsätta vi med belgiskt flyg till
Leopoldville o sedan på vi snart på
plats. Bättre resebekantskap kommer via
Bris Gustaw. Hjertlig hälsning till Gralla.
Kära Hjalmar o Olga

Filatelister i Sverige tog fram olika typer av brevkort som fick följa med på Ansgars resor. Här ovan är ett brevkort från den första resan till Léopoldville från Bromma 5/3 1946.

De andra två vykorten har postats från Costermansville till Sverige. Avsändare var svenska missionärer på väg till Kongo-Brazzaville. De hade kommit med två olika Ansgarflygningar 1948 och 1949. Från Costmansville (idag Bukavu) skall man flyga vidare till Léopoldville med det belgiska flygbolaget SABENA. I Léopoldville tog man färjan över Kongofloden till Brazzaville.

Fru
Gunhild Cla
Box 3335
Karlskoga 3
Suede
Par Avion

Costermansville 24/10 -48

Käraste Gunhild,
Nu är Ansgarresan slut. Den gick programenligt på allt sätt. Tänkte att jag skulle sända kort till Er alla från Egypten men det är censur och går långsamt därifrån så jag köpte två kort, sänder endast ett hem.
Resan har varit underbar men ganska tröttsam, vi har fått gå upp kl 4 på morgonen. Härifrån reser vi nästa söndag. Vi tyckte det var skönt att slippa resa i morse. – Skulle vara roligt få ett brev från någon hemma i Brazzaville, om Ni skriver med det samma hinner jag kanske få det innan jag reser därifrån. Hoppas ni mår bra alla.
Kära hälsningar till dig
Märta

Vykortet är skickat till Gunhild Claesson i Karlskoga. Poststämpeln är Costermansville den 26/10 1948. Vykortets motiv visar Egyptens pyramider och förklaringen till detta vykort är att Märta Hjelm reste med Ansgarflyget.

BAPTIST MISSIONARY SOCIETY
SECRÉTARIAT DU CONGO
LÉOPOLDVILLE-EST
CONGO BELGE

VERY URGENT

The Rev. V. E. W. Hayward,
Baptist Missionary Society,
93-95 Gloucester Place,
LONDON, W.1

ANGLETERRE.

BY AIR MAIL

BMS

Den engelska baptistmissionen BMS hade sitt högkvarter och kyrka i stadens centrum. Här fanns också missions-hotellet UMH (Union Mission House) nära järnvägen och flodbåtarna. Detta gästhem var det enda hotellet i den europeiska delen av staden där även afrikanska gäster fick bo under kolonialtiden.

AMERICAN BAPTIST FOREIGN MISSION SOCIETY (ABFMS)

I området Léopoldville-Ouest närmare vattenfallen låg högvateret för den amerikanska baptistmissionen ABFMS. Här finns fortfarande den älsta kyrkan i hela Léopoldville som fortfarande finns kvar, Dr Sims kapell. I detta område hamnade efter 1960 missions-flyget MAF med bostäder för sina piloter och den då nystartade amerikanska skolan.

AMERICAN BAPTIST FOREIGN MISSION SOCIETY
LEOPOLDVILLE-OUEST

VIA AIR MAIL

Mr. S.J. Goddard
American Baptist Foreign Mission Society
152 Madison Avenue
New York 16, N.Y.
E.U.A.

La Société Biblique au Congo
~~B.P. 205~~ B.P. ~~1997~~ 2645
LÉOPOLDVILLE-EST
Congo Belge

Monsieur le Rév. John Hedlind,
S. M. F.
MATADI. CONGO - BELGE.

R No 453
LEOPOLDVILLE I
LEOPOLDSTAD I

UNION MISSIONNAIRE HOSPITALIERE
UNION MISSION HOUSE
B.P. 658
KINSHASA

S/MF

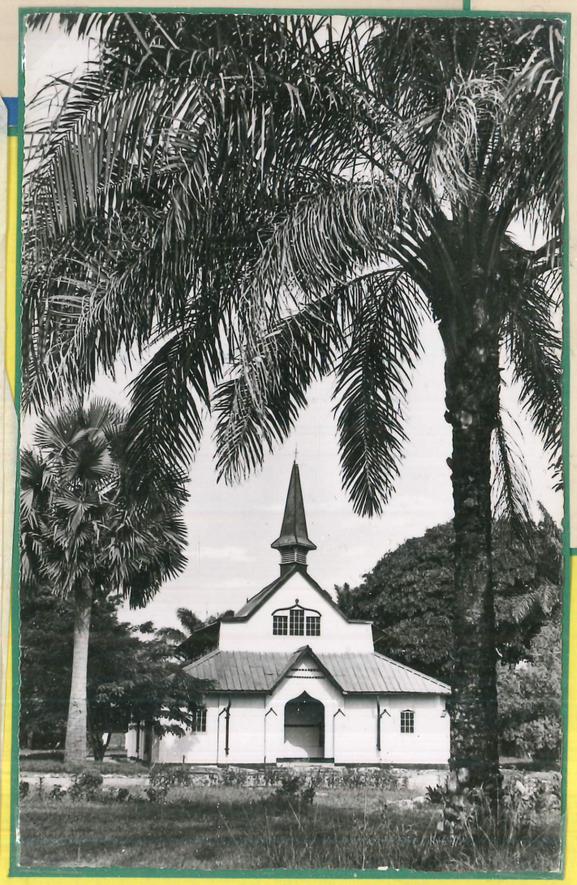
4150

Subtotals

BY AIR MAIL
PAR AVION
1958
GABON

RICHESSES D'A.E.F.
BOIS COTON
DIAMANT OR

Dr. Emory Ross.
c/o U. m. sl.
Ave Banning 19.
Léopoldville. 1
Congo-Belge.

BIBELSÄLLSKAPET

Två institutioner för det gemensamma arbetet i alla franskatalande länder i västafrika var den ekumeniska bokhandeln och tryckeriet LECO samt det internationella bibelsällskapet med sitt kontor La Maison de la Bible. Här hjälper man olika kyrkor med översättningar, tryckning och distribution av biblar och bibeldelar.

DANSKA RÖDA KORSETS SJUKHUS I LEOPOLDVILLE

En annorlunda arbetsplats för några svenskar i Léopoldville blev det danska Röda Korsets sjukhus. Bakgrunden var att under Kongos frigörelsekrig i början av 1960-talet hamnade inga danska FN-soldater i Kongo men från Danmark skickade man en katastrofambulans med sjukvårdspersonal i FN-tjänst. Denna grupp hamnade först i Matadi där man efterträdde de båda svenska läkarna Elon Mattson och Titus Johnson som kom ifrån Kibunzi sjukhus. De hade under några månader ställt upp för FN och tjänstgjort i Matadi där alla belgiska läkare hade flytt. Chefen för den danska sjukvårdsgruppen var dr Jacob Raft som hade vuxit upp i Kongo i sin barndom då hans föräldrar arbetade här som missionärer.

När den akuta hjälpinsatsen var slutförd i Matadi tog danskarna i oktober 1963 över verksamheten vid ett sjukhus i Léopoldville. Under 1957-60 byggde belgarna ett nytt sjukhus i sex våningar. Detta sjukhusprojekt togs över av det danska Röda Korset och blev genom den danska statens u-hjälpsorganisation DANIDA deras största och mest omfattande biståndsprojekt. Chef för sjukhuset blev dr Jacob Raft och sjukhuset byggdes ut och blev ett undervisningssjukhus där man bland annat utbildade kongolesiska sjuksköterskor, barnmorskor, laboratoriepersonal mm.

DANIDA administrerade sjukhuset fram till 1981 då kongolesiska myndigheter fick ta över ansvaret. Den kongolesiska personalen på sjukhuset var omkring 300 personer. I början av 1970-talet uppgick den utländska personalen till 71 personer där bland annat 13 var läkare och 36 sjuksköterskor. Majoriteten kom från Danmark men det var även några ifrån Sverige. Vid sjuksköterskeskolan arbetade som sjukvårdslärare Alice Sandblom, Ingeborg Borgström och Anna Margret Gilland. En svensk doktor var barnläkaren Eric Jacobson som var född på Kinkenge missionsstation där hans föräldrar arbetade som missionärer. Ett stort problem för hela projektet blev när chefen på sjukhuset Dr Raft 1971 plötsligt avled och då det sedan var svårt att finna någon som kunde ta över chefskapet. 1981 vid avvecklingen fanns endast sex danskar kvar på sjukhuset.

Hôpital Croix Rouge Danoise i Léopoldville.

Léopoldville

ARMEE DU SALUT

Frälsningsarmén Armee du Salut började sin verksamhet i Léopoldville 1950 och hade stora framgångar i staden. Under vissa tider arbetade även svenska officerare här.

Marie Pambi Pedersen, Kongos konsul i Danmark, fotografert i 2004 foran den klinikken hun har opprettet i Kinshasa med utstyr donert av danske sykehus og midler innsamlet av bl.a. Rotary i Køge.

Danmark drev i 1963-81 et undervisningssykehus i Kinshasa, Det ble kjent som *Clinique Danoise* – den danske klinikk – og var ytterst populært fordi behandling og medisin var god og gratis. Foto: Jørn Stjerneklar.

OFFICE CONGOLAIS DES POSTES ET TELECOMMUNICATIONS

Arrivé à : T.S.F. -4 AOUT 1971 MATADI

NUMERO	ORIGINE	MOTS	DATE	HEURE	VIA
NN<≡≡≡<CZC257/002<≡NAIROBI	13	4	1103<≡		

Heure : .....

Indications de service taxées

TÉLÉGRAMME

≡≡YRLID <≡EECK<<≡BP 39<≡MATADI KINSHASA<≡

Explications des abréviations admises pour les indications de services taxées :

RP = Réponse payée.

LT = Télégramme lettre

CR = Accusé de récept.

TC = Collationnement.

L'Office n'est soumis à aucune responsabilité en raison de la correspondance privée par voie télég
(Ordonnance législative nº 254/Téléc. du 23 août 1940.)

≡≡≡ANL KINSHASA AIRPORT 07 AUG 1955<≡AHLIN+<≡≡≡

HUVUDPOSTKONTORET I KINSHASA

Det statliga huvudpostkontoret vid Léopoldvilles huvudgata var landets kommunikationscentrum med både post och telegraf. Telegram användes för snabba meddelanden. Skulle man ringa till Europa var man tvingad att besöka huvudpostkontoret.

AERODROME LEOPOLDVILLE-N'DJILI

Vendu au profit des Œuvres Sociales du Service des Postes.

F.D.C
C. 24

AERODROME N'DJILI

Den nya internationella flygplatsen utanför Léopoldville med namnet N'Djili invigdes precis innan landet blev självständigt 1960. Det var då den modernaste flygplatsen i Afrika som också hade kontinentens längsta landningsbana.

SABENA

LIGNES AÉRIENNES BELGES

Siège Social : 35 rue Cardinal Mercier, Bruxelles

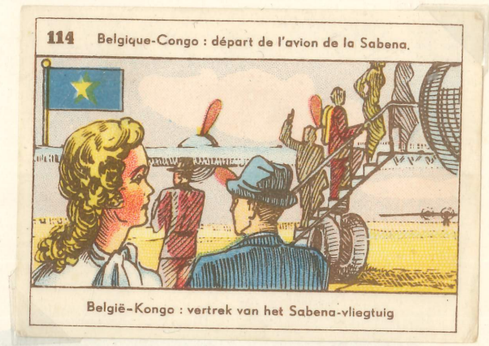
Kinshasa

Au sujet de cette lettre, vous pouvez vous adresser à :

DIRECTION GENERALE POUR L'AFRIQUE CENTRALE
KINSHASA - 10, AVENUE MOULAERT
B.P. 8225
M.
TEL. 3829/3854/3960 - TELEGR.: SABENA

Votre réf. :

Notre réf. :

A T T E S T A T I O N

Par la présente nous attestons que

Monsieur ...JOEL...YRLID.....

est arrivé (e) à Kinshasa le ...10 Janvier 1970

sur notre vol ...SN 509.... en provenance de

Bruxelles (08.24/J0.15.899).....

Certifié sincère et véritable.

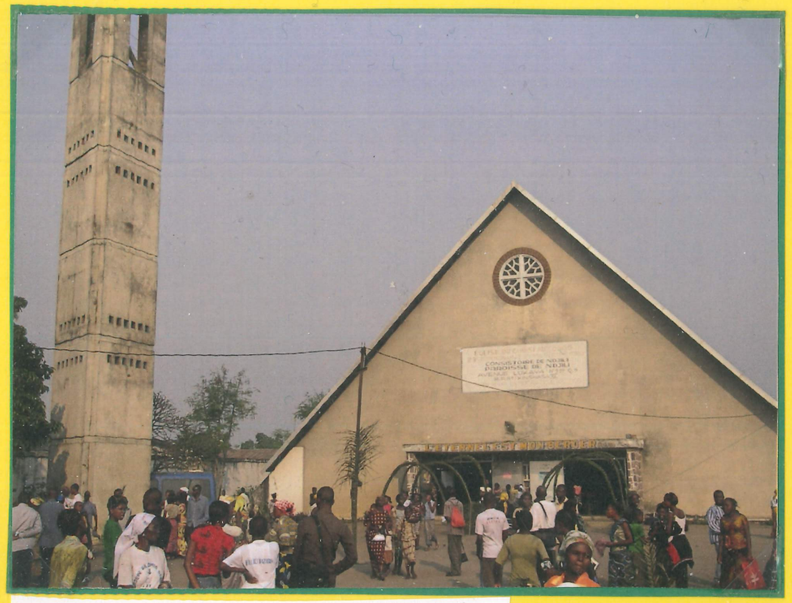
SABENA
12-4 9043
10 JAN 70
KINSHASA

Fait à Kinshasa, le ...10/1/70

S A B E N A.

Befolkningen i Kinshasa ökade kraftigt efter landets självständighet 1960. Den främsta orsaken var den stora inflyttningen från landsbygden. Detta innebar att många nya kyrkor etablerade sig i huvudstaden. I slutet av 1970-talet byggde CEC och CBB med sina rötter ifrån Sverige nya kyrkor i Kinshasa. Även flera nya skolor och universitet som kom att drivas av olika kyrkor startades i Kinshasa. En av dessa var Université Protestante au Congo som bland annat utbildade pastorer.

Ndjili var CECs första församling i Kinshasa.

Kyrkan CECs gästhem och center Nzobinati i Kinshasa.

Université Protestante au Congo (UPC) i Kinshasa det nya biblioteket

Undervisningen vid UPC är organiserat under fyra fakulteter. Man kan studera ekonomi, juridik, medicin och teologi. Studenterna finansierar sina studier genom avgifter som man måste skaffa fram själv. I slutet av 1990-talet var det omkring 4000 studenter på Universitet och deras bibliotek var endast en läsesal med cirka 100 platser. Svenska Missionsförbundet och Baptistsamfundet i Sverige (nuvarande Equmeniakyrkan) beslutade att försöka bygga ett nytt bibliotek vid UPC som även kunde förbättra undervisningen och ge studenterna möjlighet att utnyttja IT-möjlighet vid sina studier.

En insamling startades i Sverige där målet var att samla in 1 miljon kronor. Man kunde sedan få ytterligare 4 miljoner kronor genom SIDA-pengar till projektet. Insamlingen lyckades och man kunde sedan bygga biblioteket. Huset blev i tre våningar och genomfördes av en lokal entreprenör. I projektet ingick även utbildning av tekniker som lärde sig att sköta datorutrustningen samt slutligen genomfördes en fortbildning av bibliotekarierna. 2003 var biblioteket klart och invigningen gjordes av Sveriges dåvarande utrikesminister Anna Lindh. Sorgligt nog blev detta hennes sista utlandsuppdrag som hon gjorde som Sveriges utrikesminister innan hon blev mördad i september 2003.

Studenter utanför universitetet UPC.

Den nya biblioteket hos UPC.

Satsa på kunskap

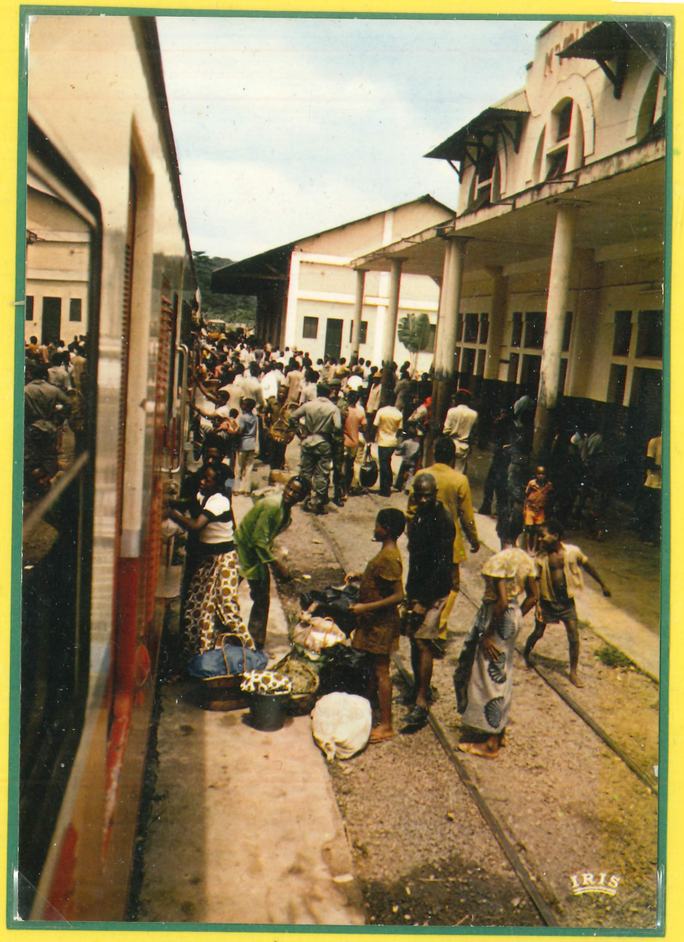
– bygg ett bibliotek

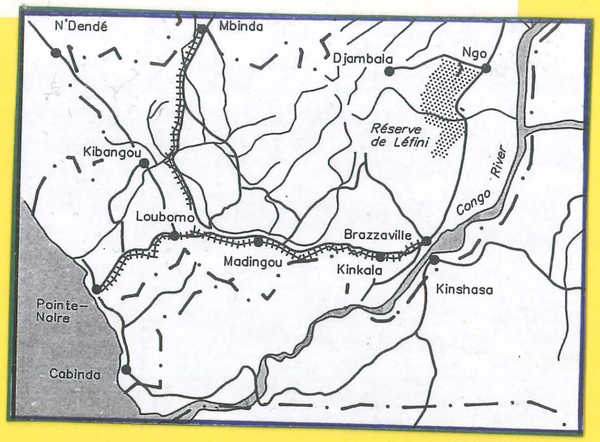
SVENSKA MISSIONSFÖRBUNDET

SVENSKA BAPTISTSAMFUNDET

Järnvägen Brazzaville - Pointe Noire

JÄRNVÄGEN BRAZZAVILLE - POINTE NOIRE (1934)

Järnvägen i Franska Kongo mellan hamnstaden Pointe-Noire och huvudstaden Brazzaville var färdig 1934. Den besvärligaste delen av järnvägsbygget var över Kristallbergen nära kusten med stora höjdskillnader och långa broar. Den totala sträckan för järnvägen var 51 mil och en normal tågresa tar som snabbast 12 timmar om man kan hålla tidtabellen. Innan järnvägen fanns skedde många transporter från Europa till Brazzaville via Matadi och järnvägen till Léopoldville.

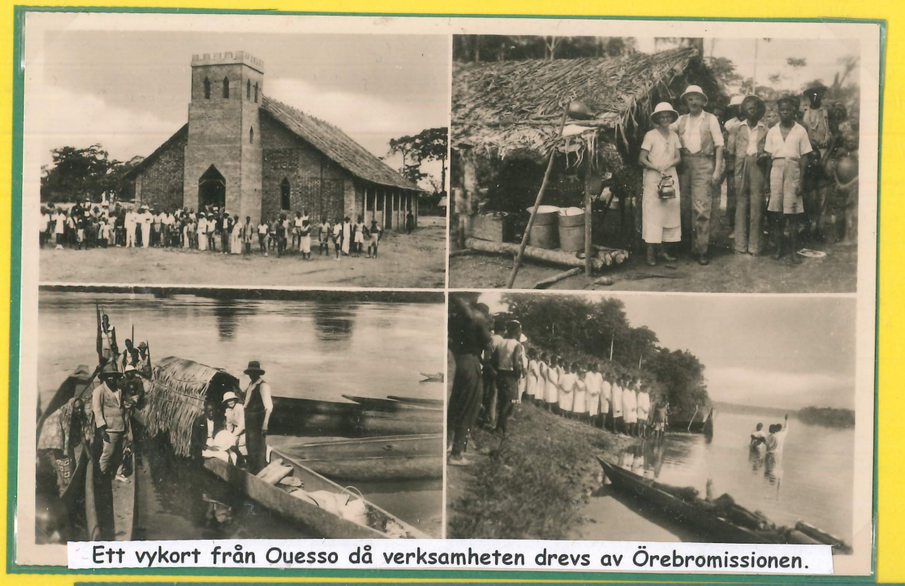

Ouesso, Okoyo

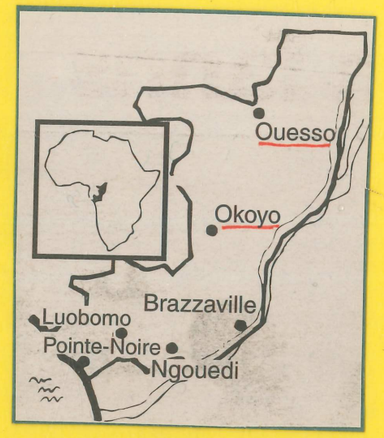

Ett vykort från Ouesso då verksamheten drevs av Örebromissionen.

OUESSO.

Den Evangeliska kyrkan i Congo-Brazzaville (EEC) startades av SMF samt en del missionärer ifrån Norge, Finland och Danmark. Tidigt kom även Örebromissionen till området runt Ouesso men de expandera sedan vidare norr ut till Central-afrikanska Republiken. När Kongokyrkan EEC blev ett eget samfund 1961 hamnade all protestantisk mission här utom Örebromissionen. Deras verksamhet vid missions-stationerna Ouesso (1938), Souanke (1948) och Sembe (1953) omfattade cirka 2.000 medlemmar. Här bildade man en egen kyrka, Eglise Baptist de la Sangha (EBS). 1978 kom ett beslut från staten där alla mindre religiösa sekter förbjöds att verka i landet. Hit räknades även EBS där man tvingades att lägga ned alla sina församlingar vars egendomar konfiskerades av staten. Vidare utvisades alla dess missionärer ur landet. De kristna i Ouesso tvingades träffas i hemlighet i sina hem men efter ett år fick man möjlighet att arbete igen om man istället blev medlemmar i den stora Evangeliska kyrkan ECC.

Krister Andersson reste till Kongo den 28 september och har nu adress EEC Okoyo, OKOYO, Rép. Pop. du Congo.

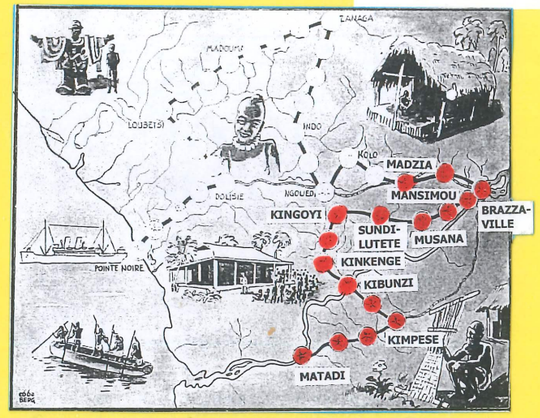
OKOYO

Den Evangeliska kyrkan ECC med stöd ifrån SMF gjorde tillsammans en satsning med pionjärarbete i delar av landet som hittills inte berörts av den evangeliska missionen. 1977 började man i Okoyo bygga bostäder för en kongolesisk pastorfamilj och ett par missionärer. Vidare byggde man en kyrka samt lokaler och startade ett apotek och en bokhandel. En församling växte fram och ett hälsovårds-arbete började bedrivas runt om byar.

Madzia

MISSIONSSTATIONEN MADZIA (1909)

Missionsstationen Madzia var den första missionsstationen som grundades i Franska Kongo (1909). Här gick det lätt att få kontakt med befolkningen i byarna eftersom man pratade kikongo vilket var samma språk som man talade i Belgiska Kongo. Det var missionären Johan Hammar som tillsammans med sin hustru Elisabeth byggde upp stationen vid Madzia-floden ca 60 km väster om Brazzaville. Brev från och till Madzia verkar under den första tiden skickats via missionen i Brazzaville.

Ett brev som kom från Sverige 1948 var adresserat till Alf Skoghed som då arbetade på Madzia. Brev skickades först av någon anledning via Léopoldville i Belgiska Kongo. Därifrån har man skickat det vidare över Kongofloden så att det hamnade på rätt plats. Orsaken till denna omväg är oklar.

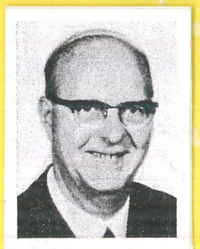
När järnvägen från Brazzaville till Pointe Noire var färdig 1934 hamnade tågstationen Hamon endast några km från missionsstationen Madzia. Missionär Märta Hjelm på Madzia var avsändaren av bifogade brev som hon skickade till Sverige 1951. Hon har inte skrivit någon postbox men däremot Gare (järnvägsstation) Hamon och vidare Par Brazzaville, Moyen Congo och A.E.F. (Afrique Equatorial Francais). Var det möjligtvis så att det korta avståndet till Brazzaville gjorde att det inte fanns några postboxar på tågstationen i Hamon? Brevet var stämplat i Brazzaville. 1966 fanns däremot en poststämpel Hamon och ytterligare några år senare även poststämpeln Madzia.

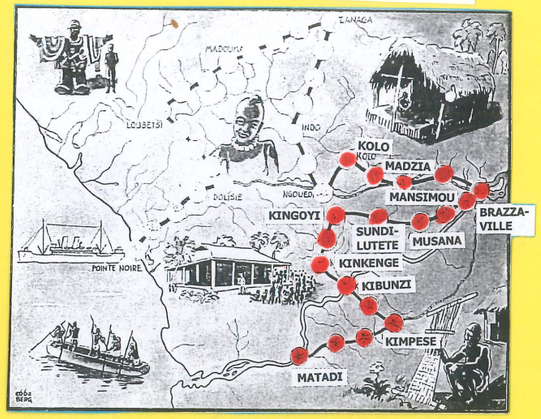

SKOGHED, Karl *Alf*, sekr., f. 23.1.09 i Karlsby, Östergötland. Föräldrar: byggmäst. Karl Johan Pettersson o. h. h. Klara Elisabet, f. Gustafsson. Genomg. kontoristkurs vid NKI 26, evang:k. 28, Teol. Sem. 31—35, dipl. All. Fr. i Paris 38, språkstud. vid Stanhope Street School, London 48, stud. vid Statens Kompl. gymn. Stockholm 60—62. Pastor i Lövåsen 35—37. Missionär i Kongo 38—59. Extra folkskollär. 59—60. Bitr. sekr. för yttre missionen 60—. Gift 38 med *Ebba* Lovisa Olzon, f. 4.9.06.

MISSIONSSTATIONEN KOLO (1916)

Kolo var den första missionsstationen som anlades utanför det kikongotalande området i landet. Det var 1916 och här talade man språket kibembe. När vägnätet anlades i början av 1940-talet blev närmaste tätort med postkontor Mouyondzi där missionsstationen skaffade sig en postbox.
Det bruna brevet till Pointe Noire var ett rek-brev och på baksidan finns ett lackat sigill och här står summan 767,50 samt en stämpel Pointe Noire 18 nov 37. Brevet är stämplat i Mouyondzi den 15 nov 37, så det tog posten i Kongo tre dagar att befodra brevet till adressaten i hamnstaden. Avsändaren var missionären Gustaf Jakobsson och det var hans hustru Ruth som skickade det andra brevet till Sverige. Paret Jakobsson var en tid två av söndagsskolans missionärer i Kongo.

G. Jakobsson
Kolo Mouyondzi

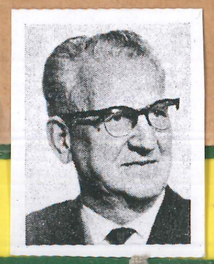
Recommandée

R MOUYONDZI N°308

Monsieur le Pasteur Johan Hedlind,

Mission Evangélique Suédoise,

POINTE NOIRE.

JAKOBSSON, *Gustaf* Samuel, missionär, f. 9.7.97 i Dannike s:n, Västergötland. Föräldrar: Johan Alfred Jakobsson o. h. h. Emma Kristina, f. Persson. Genomg. evang:k. 19, folkh:sk. 20—21, Teol. Sem. 21—25, språkstudier i Paris 25—26, dipl. All. Fr. 31. Missionär i Kongo 26—60, förest. för Gärdebygården, Rättvik, 60—. Led av M:rådet i Kongo 46—50, 55—58, syn:rådet i Fr. Kongo 46—50, 56—58, Fed. Prot. Miss. i A. E. F. 46—49. Redigerat sångbok 43, Bibl. hist. på kibembe 52. Gift 27 med *Ruth* Anna Eriksson, f. 8.12.03.

J. Jakobsson
MISSION ÉVANGÉLIQUE SUÉDOISE
KOLO
MOUYONDZI (MOYEN CONGO) A. E. F.

Mme.
Karin Forsgård
Primusv. 7C
S-18141
Lidingö
Suède

Mille Dagny Sjödin

Nytorgsgatan 33 II

Stockholm Sö.
/Suède/

PAR AVION
BY AIRMAIL

Exp. [illegible]ynggård,
M.E.S. Kolo, Mouyondzi.
Moyen Congo, A.E.F.

Fröken
Gerda Levin,
Majorsallen 18,
LIDKÖPINGU

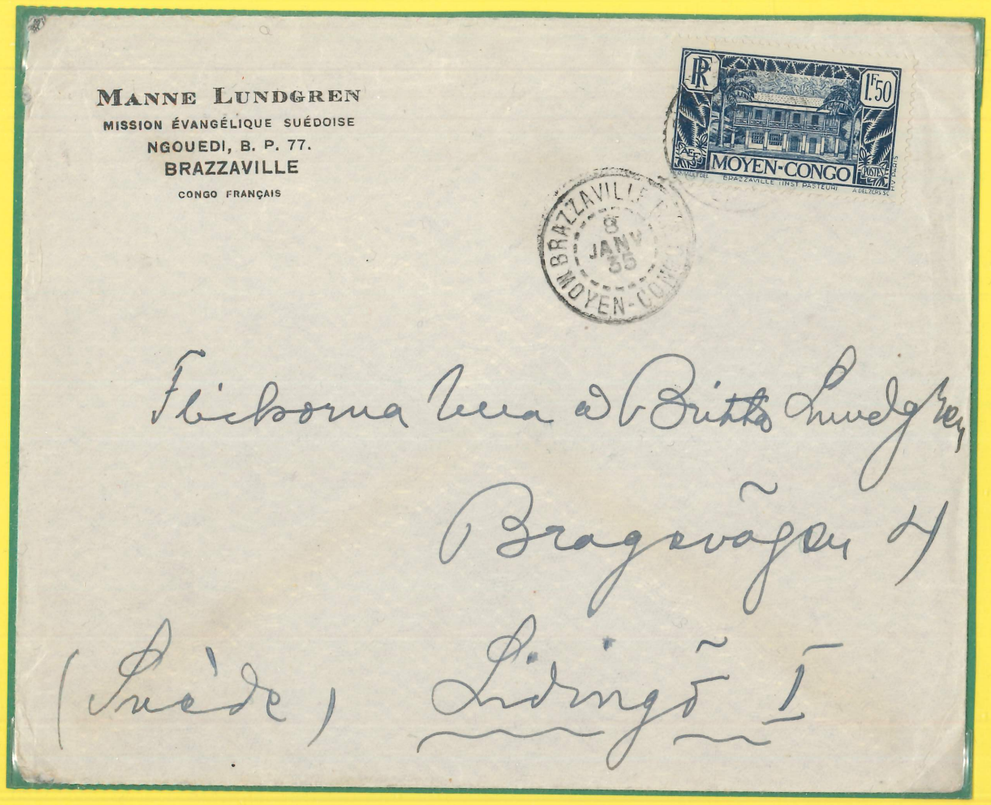
SUEDE.

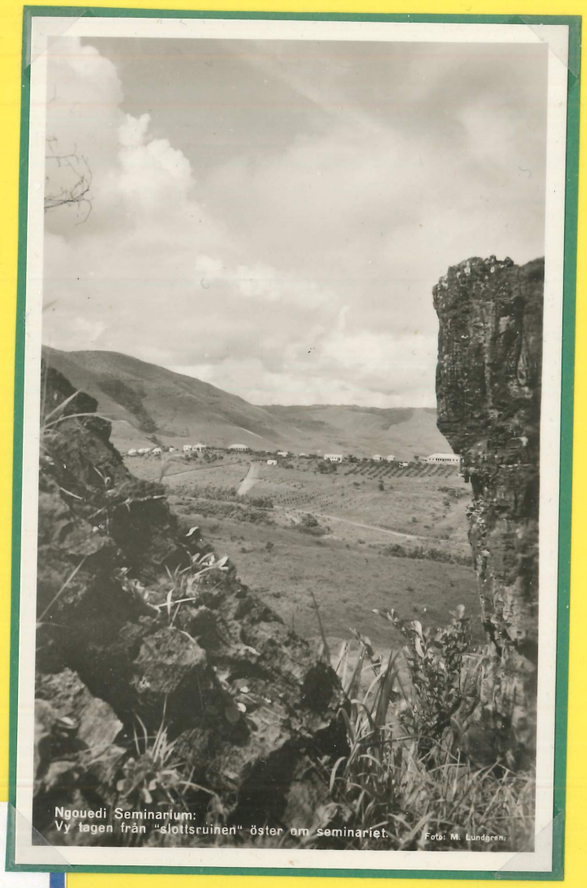
Par Avion!

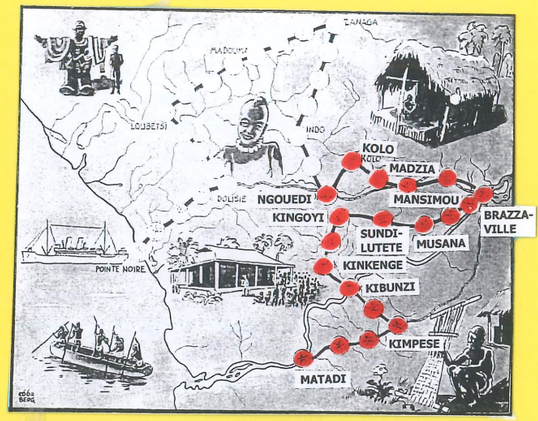
BRYNGGÅRD, Anders *Rune*, missionär, f. 9.8.19 i Långareds s:n, Älvsborgs län. Föräldrar: hemmansäg. Viktor Johansson o. h. h. Hilma, f. Johansson. Genomg. folkh:sk. 43—44, Teol. Sem. 44—48, dipl. All. Fr. i Paris 49, fil. kand. 61. Missionär i Kongo 49—. Gift 51 med *Asta* Maria Cedergårdh, f. 11.4.22.

Ngouedi

MISSIONSSTATIONEN NGOUEDI (1930)

Ngouedi missionsstation anlades 1930 nära gränsen till Belgiska Kongo och missionsstationen Kingoyi. Under åren 1930 till 1970 var Ngouedi den centrala skolstationen i Franska Kongo. Här inrättades en realskola som utbildade lärare, evangelister och pastorer. Då många av eleverna hade familjen med sig så hade man även speciella kvinnokurser. 1970 flyttades pastorsutbildnigen till Mansimou utanför Brazzaville.

Brevet från Manne Lundgren till sina döttrar Ulla och Britta på missionärsbarnens hem på Lidingö var postat i Brazzaville i januari 1935. På kuvertet är postadressen tryckt (Ngouedi, Brazzaville) men det var vid denna tidpunkt 1934 som järnvägen mellan Brazzaville och Pointe Noire var klar och man skaffade postboxen (B.P. 8) vid Loutete som bara låg cirka 1 mil ifrån missionsstationen.

En av Manne Lundgrens döttrar Britta, som 1935 bodde på missionärsbarnens hem på Lidingö, utbildade sig senare till lärarinna i Sverige. Hon började själv arbeta på Ngouedi som lörare i mitten av 1950-talet.

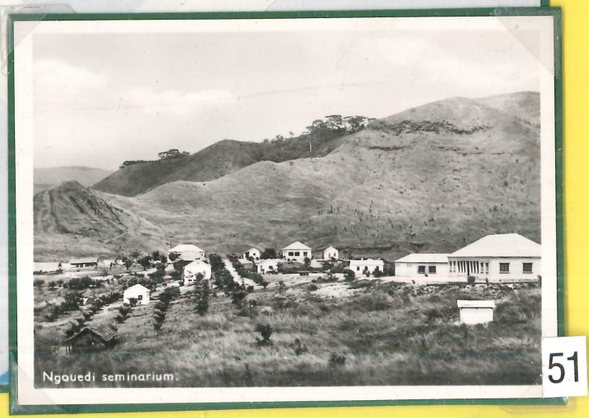

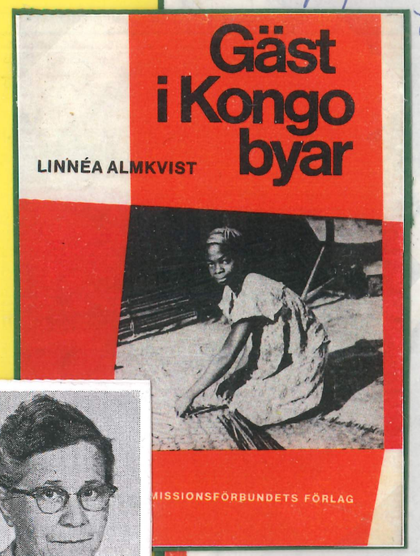
LUNDGREN, Ingrid *Britta* Elisabet, missionär, f. 13/11 28 i Musana, Franska Kongo. Föräldrar: missionär Manne Lundgren o. h. h. Ånija, f. Berglund. Avlagt folkskollärarex. 51, genomg. M:skolan 51—52, dipl. All. Fr. i Paris 53. Folkskollärartjänst på Lidingö 53—54. Missionär i Kongo 54—.

AXELSON, Kerstin *Marianne*, sjuksköterska, f. 19.10.33 i Karlstad, Värmlands län. Föräldrar: elektriker Hugo Strandberg o. h. h. Naemi, f. Persson. Avlagt examen vid Komm. flicksk. i Karlstad 52, sjuksköterskeex. 57. Sjuksköterska vid Akademiska sjukhuset i Uppsala 57—60. Språkstudier i Paris 62—63. Sjuksköterska i Kongo 63—. Gift 55 med Axel Sigbert Axelson, f. 30.6.32.

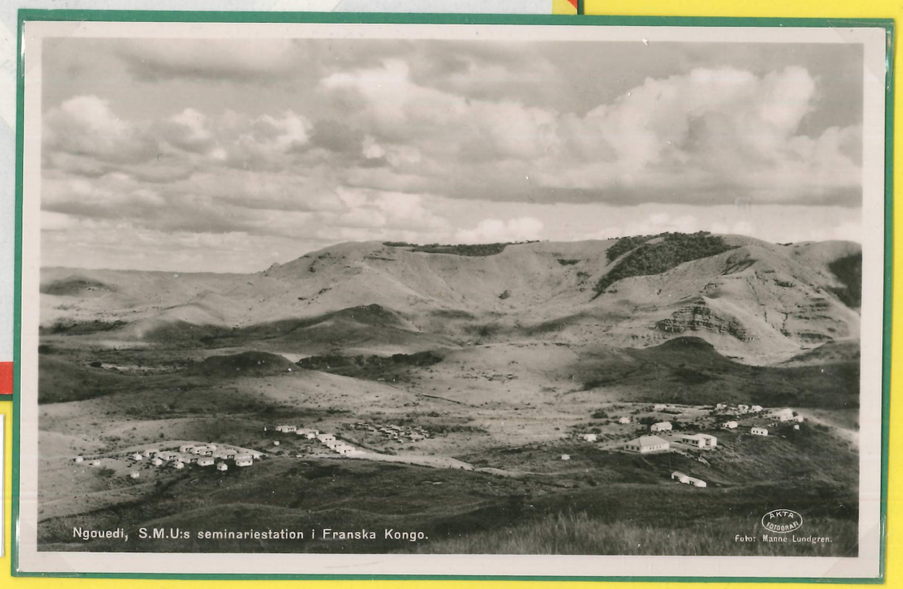

exp par. L. Almkvist
Sém. Théol. de Ngouedi
B.P. 8 Loutété
Rép. pop. du Congo - Brazzaville

ALMKVIST, Maria *Linnéa,* missionär, f. 25.10.04 i Söderbärke s:n, Dalarna. Föräldrar: lantbr. Anders Fredrik Almkvist o. h. h. Maria Kristina. Avlagt realex. 23, folkskoll:ex. 27, genomg. Teol. Sem. 33—34, dipl. All. Fr. 35. Missionär i Kongo 35—70, pens. Led. av M:rådet i Kongo 43—53, syn:r i Kongorepubliken Brazzaville 63—65. Skr.: Gäst i Kongobyar 63.

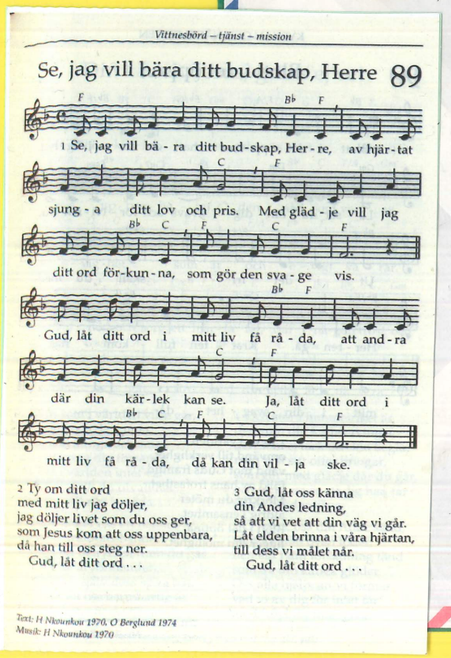
Exp. Karin Johansson
E.E.C. Ngouedi
Loutete.
Congo-Brazzaville

Exp. Hilaire N'KOUNKOU, Pasteur
Séminaire Théologique de l'E.E.C.
B.P.8 Ngouedi, LOUTETE
Rép.du Congo/Brazza

En av de kongolesiska lärarna på Ngouedi seminariet var pastorn Hilaire N'kounkou som blivit mest känd i Sverige för att det var han som skrev psalmen 89, "Se, jag vill bära ditt budskap, Herre." Hilaire N'kounkou flyttade med pastorsutbildningen som lärare till Mansiumou 1970 där han blev rektor.

STRÖM, *Kjell* Harald, missionär, f. 24.6.32 i Örebro. Föräldrar: lagerchef Harald Ström o. h. h. Elna, f. Johansson. Avl. realex. 49, genomg. Teol. Sem. h. t. 53—v. t. 56, dipl. All. Fr. i Paris 57, avl. studentex. 59, akadem. översiktskurs i kristendomskunskap. Missionär i Kongo 59—. Sekr. i syn:r. i Kongo-Brazzaville 67—. Gift 56 med Margit Elisabet Larsson, f. 3.1.21.

K. Ström
EGLISE EVANGÉLIQUE
DIRECTION DU SÉMINAIRE
B. P. 8 - N'GUEDI
LUTÉTÉ

REP. POP. DU CONGO B/VILLE

Sekreterare Alf Skoghed

Svenska Missionsförbundets expedition

Box 6302

113 81 STOCKHOLM.

S U E D E

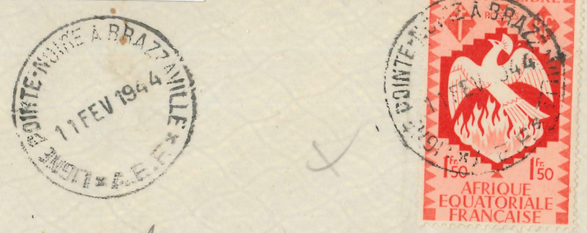

UNSGAARD, *Ada* Maria Gabriella, missionär, f. 21/9 93 i Huskvarna. Föräld.: besiktningsman Carl Anders Johansson o.h.h. Helena Charlotta Johansson. Avlagt sjuksköt:ex. 19, genomg. m:skolan 20—22, språkstudier i Frankrike 22—23. Missionär i Kongo 23—. Gift 24 med Arvid Unsgaard, f. 93.

MISSION ÉVANGÉLIQUE SUÉDOISE
INDO, SIBITI, VIA LOUDIMA
CONGO FRANÇAIS

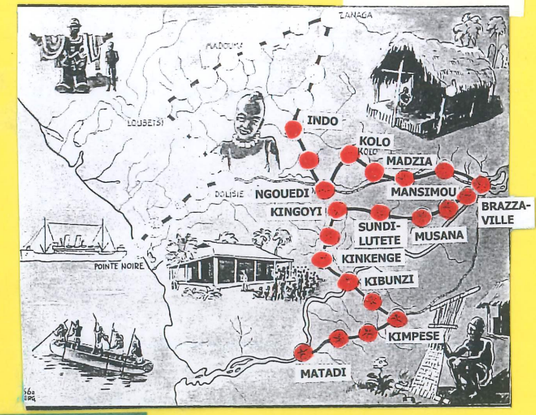

Madame Ada Unsgaard
M. E. S.
Indo Sibiti.

Ruth Johansson
M. E. S. Indo Sibiti
Moyen Congo

MISSIONSSTATIONEN INDO (1918)

Indo missionsstationen anlades 1918 i södra kanten av regnskogen cirka 8 mil ifrån missionsstationen Kolo. Befolkningen på Kolo talar ytterligare ett annat språk, kiyaka. När vägnätet anlades i början av 1940-talet möttes flera vägar här, där man anlade distrikthuvudorten Sibiti. Det var här som Indos missionärer skaffade sig sin postbox. Vid Sibiti finns idag utöver postkontor även ett flygfält, bensinmack och sjukstuga.

Indo: Missionärsbostad.

JOHANSSON, *Ruth*, Naemi Helena, missionär. f 2/7 86 i Huskvarna. Föräldrar: Carl Anders Johansson o. h. h. Helena Charlotta, f. Carlsson. Genomg. Elsa Borgs bibelkv:hem. 07—08, sjukvårdskurs vid Flens lasarett 09, M:skolan 10—11, språkstudier i Paris 21. Missionär i Kongo 11—52, pens.

Lärarinnan
Elisabeth Höög
i
Oggestorp
Fenhult
Suède

Det speciella med brevet till Ada Unsgaard och det från Ruth Johansson är att det handlar om två systrar från Huskvarna som båda utbildade sig till sjuksköterskor för att sedan arbeta som missionärer i Kongo. Ytterligare en bror ifrån samma familj Carl Abel kom också att arbeta i Kongo som missionär.

HJELM, *Märta* Dorotea, missionär, f. 30/10 07 i Karlskoga. Föräld.: lantbr. Karl Hjelm o.h.h. Maria Hjelm. Genomg. folkh:sk. (J.K.F.) 31, avlagt småskoll:ex. 33, genomg. m:skolan 36—38, dipl. All. Fr. 39. Missionär i Kongo 40—.

exp. par M. Hjelm
MISSION EVANGELIQUE SUEDOISE
INDO. SIBITI (A. E. F.)
Moyen Congo

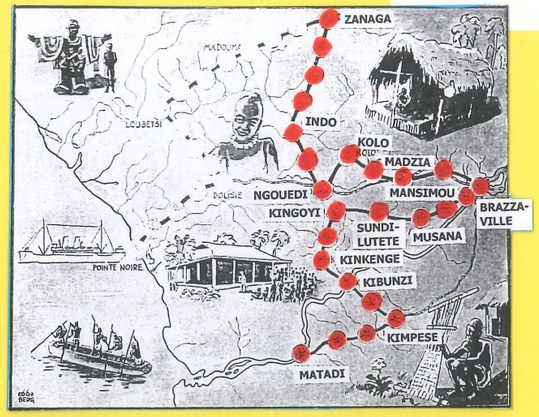

Madame
Brunhild Classon
et Mademoiselle Lilleman
Classon
Barrskogsvägen 19
Karlskoga
Suède

MISSIONSSTATIONEN ZANAGA (1937)

Zanaga var den sista missionsstationen som anlades i regnskogen nordväst om Brazzaville (1937). Här fanns vid den tiden redan bilväg och även en statspost även om denna delen av landet hade varit isolerad. På 1950-talet blev Zanagas missionsstation en verksamhet som finansierades och även sponsrades av kyrkan i Belgiska Kongo som här placerade en pastorsfamilj som deras missionär.

SKOGERT, *Sigurd* Mikael, missionär, f. 14.6.09 i Norrala s:n, Gävleborgs län. Föräldrar: lantbr. Petrus Jonsson o. h. h. Augusta, f. Jansson. Studerat vid Söderhamns Allm. Lärov. 22—24, genomg. Teol. Sem. 33—37, språkstud. i Paris 38—39, dipl. All. Fr. 39. Pastor i Malå 37—38, missionär i Kongo 40—. Gift 40 med *Signe* Hilma Maria Eriksson, f. 22.10.07.

JONSSON, Per *Gunnar*, missionär, f. 11.1.31 i Alfta s:n, Gävleborgs län. Föräldrar: kamrer Petrus Jonsson o. h. h. Ellen, f. Persson. Avlagt realex. 48. Genomg. evang:k. 49 o. 50, Teol. Sem. 52—56, dipl. All. Fr. i Paris 57. Missionär i Kongo 57—. Gift 59 med *Barbro* Matilda Hagby, f. 10.11.31.

Dessa två brev till Sigfrid Södergren är intressanta. Sigfrid "Siffran" Södergren föddes i Brazzaville 1920 där hans föräldrar arbetade som missionärer för SMF. Sigfrid växte sedan upp på missionärsbarnens hem på Lidingö. Han utbildade sig till konstnär och besökte Kongo flera gånger där han målade tavlor och även skrev ett par böcker om bylivet. Han besökte ofta byarna runt Zanaga. Ett av breven eftersändes i Sverige till Siffran med adressen Roslagstulls Sjukhus i Stockholm. Här fanns infektionskliniken med specialister på tropiska sjukdomar. Bylivet i Kongo hade troligtvis satt sina spår.

ÅLIN, *Judit* Maria, missionär, f. 28.2.89 i Vireda s:n, Småland. Föräldrar: hemmansäg. Johan August Bengtsson o. h. h. Ida Sofia, f. Larsson. Genomg. Elsa Borgs Bibelkv:hem. 08—09, sjuksköterskeutbildn. 11—12, Teol. Sem. 14—16. Missionär i Kongo 16—57, pens. Gift 20 med Andreas *Berner* Ålin, f. 88, d. 49.

Fyra brev från mamma Judit Ålin till dottern Astrid (1941-43)

Judit Ålin var missionär och arbetade på missionsstationen Zanaga i Franska Kongo för Svenska Missionsförbundet. Mottagaren av breven var hennes 18-åriga dotter Astrid Ålin som bodde på missionärsbarnens hem på Drottvägen 2, Lidingö. Judit och hennes make Berner hade kommit till Zanaga 1937 där de var med om att anlägga den nya missionsstationen. 1941 skulle de resa hem till Sverige på viloperiod men 2a världskriget hade börjat och inga missionärer kunde resa hem längre. Brevtrafiken var också stoppad.

Den första stämpeln är ifrån Léopoldville 1/5 1941 och makulerar frimärkena. Ett frimärke har tyvärr lossnat och är försvunnit. På brevets baksida kan man läsa Exp: J Ålin, Mission Protestant, Matadi, Congo Belge. Troligtvis var Judit på besök hos de svenska missionärerna i Matadi som låg i grannlandet Belgiska Kongo. Nästa stämpel på brevets framsida är Matadi 6/5 1942 så brevet hade varit ute och rest på olika äventyr under ett helt år. Den vänstra sidan av brevet har öppnats av två myndigheters censur vilket man kan se av två lager censurtejp. Första tejpen gäller censuren i Belgiska Kongo där man i Léopoldville öppnat brevet och läst det. Man har sedan satt dit censurtejp och stämplat Leopoldville 6/6 1941 över tejpen som finns på brevets baksida. För att brevet skall kunna öppnas av den egyptiska censuren har det skickats hela vägen till Egypten genom Afrika. Först med flodbåt till Stanleyville, sedan landvägen upp till Sudan och därifrån vidare igen med flodbåt på Nilen till Cairo. (Ett liknande brev som var stämplat i Léopoldville 31/10 1940 var framme i Cairo efter 75 dagar.) I Cairo kontrollerades brevet igen och därefter hamnade en egyptisk censurtejp på brevet samt en blå rund stämpel och en större fyrkantig stämpel som syns lite suddig på brevets framsida. Denna stämpel har två textrader. På den övre raden "NO SERVICE" och på den undre raden "RETURN TO SENDER". Orsaken till att man använde denna stämpel framgår inte men brevet skickades tillbaka till Belgiska Kongo för att bli stämplad i Matadi 6/5 1942. Hur och när brevet slutligen hamnade i Sverige går inte att se men ett alternativ var att Judit fick tillbaka sitt brev i Kongo sparade det som ett minne som han sedan gav det till Astrid när de slutligen träffades i Sverige 1943.

Det andra brevkortet tog 2 månader längre för att komma fram till Lidingö i Sverige. Första stämpeln över frimärkena på 2 franc var ifrån Brazzaville 28/1 1943 och redan dagen efter den 29/1 1943 har brevet hamnat på andra sidan Kongofloden i Léopoldville där det också stämplades. Det finns två suddiga stämplar en från Franska Ekvatorialafrika och sedan ytterligare en stämpel 4 juni 1943 troligtvis från Gibraltar. Där hamnade troligtvis även den brittiska passerstämpeln PASSED P.120 En dag senare den 5/6 1943 en ny stämpel ifrån Lissabon och sedan avslutningsvis den röda tyska stämpel ifrån Berlin med hakkors. Posten från Lissabon till Sverige skickades över Berlin med tåg.

Judit Ålin har använt ett kuvert från Grande Hotel Borges i Lissabon. Judit och Berner Ålin är efter många år i Kongo slutligen på hemresa till Sverige. Först med båt till Lissabon och sedan med tåg genom Europa. På brevets baksida finns en stämpel Lisboa 3/12 1943. Någon har skrivit PAR-AVION på brevets framsidan. Det skickades troligtvis med flyg till Berlin där det öppnats av den tyska censuren O K W (OberKommando Wehrmacht). Brevet har sedan förslutit med en remsa och stämplats med två röda siffror (under frimärkena) som tillhör de som censurerat brevet. Judit och Berner Ålin anlände till Sverige 14/12 1943.

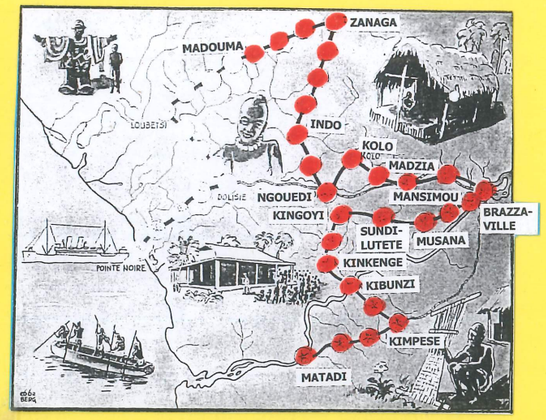
Zanaga

Två brevkort är skrivna på missionsstationen Zanaga 2/12 1942 och 13/1 1943. Att Judit har tillverkat två egna brevkort istället för att skriva brev var troligtvis taktiskt. Vidare skrev hon inte på svenska utan på språk som censuren kunde läsa utan att öppna breven. Det första kortet skrevs på engelska och det andra var på franska. Första brevet har en oläslig stämpel på frimärkena men sedan finns stämpeln Brazzaville 15/12 1942 och vidare en större stämpel från Franska Ekvatorialafrika. En fyrkantig stämpel från Lissabon 30/3 1943 samt en röd stämpel med den tyska örnen och ett hakkors. Bokstaven b i stämpeln visar att brevkortet har passerat Berlin där den tyska censuren kontrollerat innehållet. Ett par veckor senare var brevkortet framme hos Astrid på Lidingö efter totalt ca 4 månader.

Madouma

MISSIONSSTATIONEN MADOUMA (1929)

Madouma missionsstationen anlades 1929 i regnskogen nära gränsen till Gabon. I området bodde flera befolkningsgrupper som talade två olika språk, kitsanga eller kiteke. Närmast statspost var Mossendjo där missionärerna skaffade sin postbox (B.P. 4). Några mil ifrån Madouma fanns en järnväg som fraktade manganmalm ifrån en gruva i Masuku (Franceville) i Gabon. Denna järnväg gick ner till den stora järnvägen nära Dolisie där lasten sedan sändes vidare till Pointe Noire. Manganmalmen exporteras ut i hela världen och fyndigheten i Gabon var betydelsefull då den utgjorde ca 25 % av hela världens kända manganfyndigheter utanför Ryssland. Järnvägen genom Kongo drevs av bolaget COMILOG och var i drift fram till 1979 då den ersattes av en nybyggd järnväg i Gabon från gruvan till hamnstaden Libreville.

SVENSSON, *Elin-Mari* Viktoria, missionär, f. 11.1.21 i Voxtorps s:n, Jönköpings län. Föräldrar: fabrikör Johan Svenson o. h. h. Hilda Salomonsson. Genomg. folkh:sk. 41—43, avlagt sjuksköterskeex. vid Upsala Akad. Sjukhus 46, operationsutbildning där 48, Ec. Hyg. Med. Tr. i Antwerpen 52. Röntgensköterska vid länslasarettet i Västervik 47, operationssköterska i Karlskrona 49, genomg. Teol. Sem. 49—51. Missionär i Kongo 52—.

BROMAN, *Karin* Charlotta, missionär, f. 12.5.03 i Bollnäs, Gävleborgs län. Föräldrar: snickaren Carl Edv. Nordkvist o. h. h. Anna, f. Danielsdotter. Avlagt sjuksköt:ex. 31, kurs på Allm. B. B. 32, genomg. Teol. Sem. 32—34, Ec. Hyg. Méd. Tr. i Antwerpen 35. Missionär i Kongo 35—70, pens. Gift 35 med Olof *Edvin* Broman, f. 26.11.05.

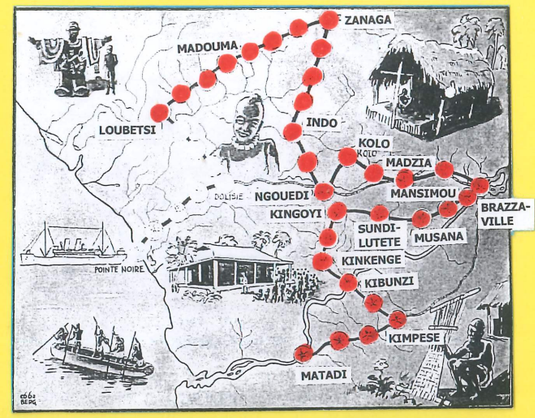

BURELL, Ester Maria *(Mary)*, missionär, f. 10.9.01 i Motala. Föräldrar: förrådsarb. Axel Jonsson o. h. h. Ester Jonsson. Genomg. åtta-klassigt läroverk, Betelseminariets tredje klass, avlagt småskollärarinneex. 25, språkstud. i Frankrike 25—26, avlagt ex. i Brazzaville för undervisningsrättighet i A.E.F. 38. Missionär i Kongo 26—54, lärarinna i Sverige 55—63, missionär i Kongo 63—66, pens. Skr.: red. två sångböcker och övers. Biblisk hist. samt N.T. o. Psaltaren till kitsangi. Gift 26 med *Oscar* Fridolf Burell, f. 91, d. 57.

MISSIONSSTATIONEN LOUBETSI (1922)

Loubetsi missionsstation anlades 1922 i regnskogen och Mayombebergen utmed bilvägen upp till Libreville i Gabon. I detta område talar befolkningen också två olika språk, kiyaka eller lumbu. Pionjärerna på Loubetsi var Algot och Olga Hyllienmark som en tid var två av söndagsskolans missionärer. Algot översatte bland annat katekesen och Markusevangeliet till lumbuspråket.

Under 1960-talet när den Finska Evangeliska Frikyrkan (Suomen Vapaakirko) önskade samarbeta med Kongokyrkan erbjöd man dem att ta över ansvaret för Loubetsi missionsstation. Efter hand utvidgade de finska missionärerna även verksamheten till några närliggande tätorter som Divinié. Posten till Loubetsi och Divinié skickades via postkontoret i Dolisie där kyrkan hade en postbox. Dolisie var ett stations-samhälle utmed järnvägen mellan Brazzaville-Pointe Noire. Dit var det cirka 15 mil så man fick inga brev varje dag.

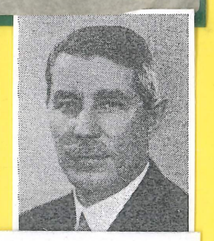

ANDERSSON, Fritz Samuel *(Sam.)*, missionär, f. 1.9.23 i Askers s:n, Örebro län. Föräldrar: jordbruksarb. Fritz Andersson o. h. h. Hilma, f. Gustafsson. Genomg. evang:k. 45, 47, 48, Teol. Sem. 49—53, träningskurs för missionärer i Birmingham, England hösten 53, Teol. Sem. 49—53, språkstudier i Frankrike 55. Missionär i Kongo 56—. Gift 54 med *Eva* Ada Maria Ekholm, f. 11.10.23.

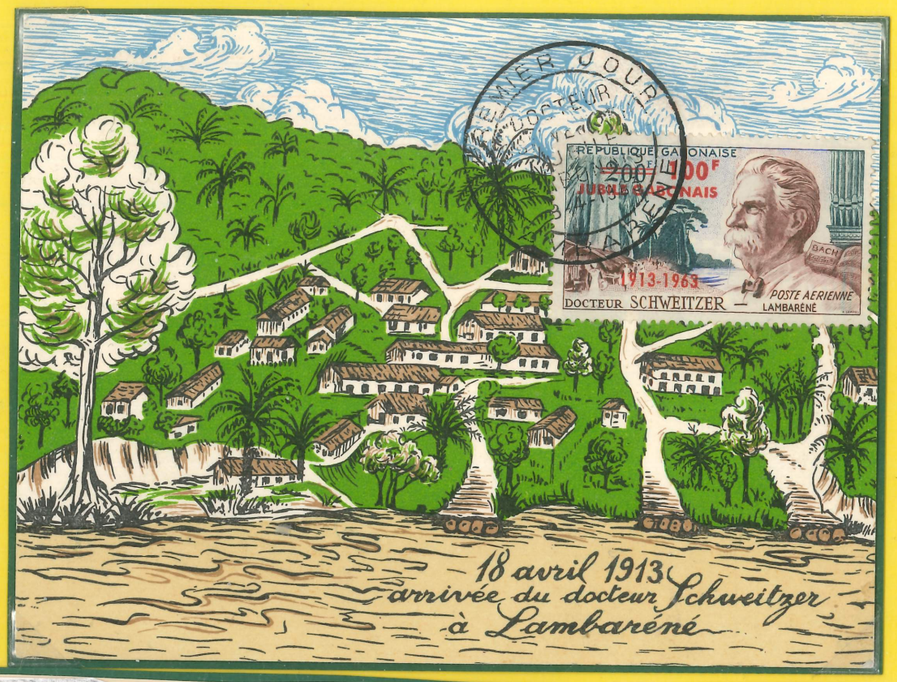
HYLLIENMARK, Per *Algot*, missionär, f. 24/12 96 i Limhamn, Skåne. Föräld.: tunnbind. Josef Nilsson o.h.h. Anna, f. Hansson. Genomg. evang:k. 16, m:skolan 18—20, språkstud. i Frankrike 20, dipl. All. Fr. 26. Missionär i Kongo 21—. Skr.: övers. till lumbu dialekt: katekes 31, Markus ev. 33, bibl. hist. 44. Gift 22 med *Olga* Eleonora Sundelöf, f. 93.

Brevet till Per Algot Hyllienmark på Loubetsi är skickat från Limhamn i Skåne 16/9 1940. Genom stämplarna på baksidan kan man kartlägga brevets rundresa. Det skickades mitt under 2a världskriget då normala postvägar inte fungerade i Europa och Afrika. En suddig stämpel är troligtvis från Egypten där censurmyndigheten också kontrollerade innehållet. Nästa stämpel är Bangui-Oubangui Chari 20 nov 1940, sedan Brazzaville 5 december 1940 och slutligen Dolisie 8 december 1940. Mellan Bangui - Brazzaville fraktades brevet med båt under två veckor och sedan vidare med tåget till Dolisie. Sedan var det 15 mil till Loubetsi så brevet var nog framme hos Hyllienmark lagom till julen och distributionen tog cirka 4 månader.

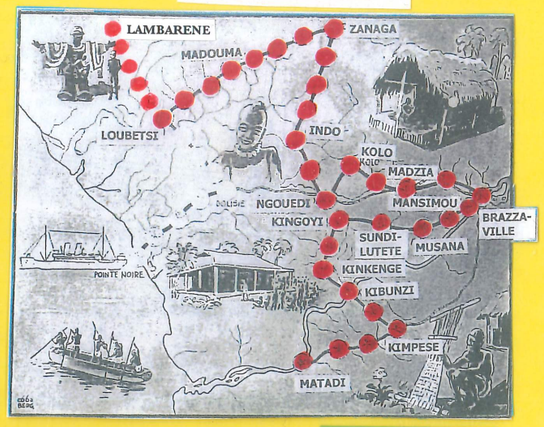
Schweitzers sjukhus på Lambaréné

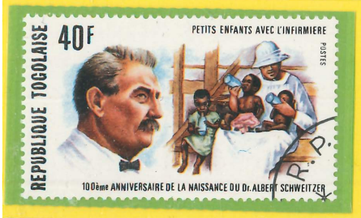
1913 startade Albert Schweitzer sitt arbete som läkare vid Lambaréné i dåvarande Franska Ekvatorialafrikas regnskog. Den primitiva mottagningen utvecklades till ett sjukhus i det glesbefolkade skogsområdet vid Ogowéfloden. Kritiska uttalande har förekommit i massmedia där man skrev att Schweitzers medicinska verksamhet var en kvarleva från kolonialtiden präglad av föråldrade behandlingsmetoder i primitiva byggnader. Men sjukhuset var älskat av de fattiga afrikanerna som dagligen kom i sina kanoter på Ogowéfloden med sjuka från byarna i regnskogen. Sjukvården passade afrikanen då han fick leva som han brukade i byn. I sjukhussalarna fanns inget elektriskt ljus eller rinnande vatten.

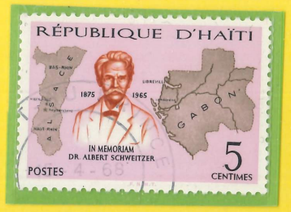
Det som skiljde verksamheten vid Lambaréné mot annan missionssjukvård i Afrika var att pengarna för att driva verksamheten inte kom från någon kyrka. Istället var det Schweitzer som till en början själv skaffade fram resurserna genom att skriva böcker och ge orgelkonserter i Europa. Efter hand startades några stödföreningar i olika länder som hjälpte till att samla in pengar och rekryterade sjukvårdspersonal. I Sverige startade en stödförening 1926 och man lyckades att rekrytera en läkare (Dr Stig Holm) och tre sjuksköterskor från Sverige som kom att arbeta på sjukhuset. Fyra av SMFs läkare på Kibunzi besökte senare sjukhuset och flera av SMFs missionärer besökte Lambaréné i samband med sina hemresor till Sverige.

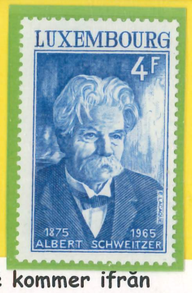
Lambaréné

Detta brev är skrivet av Albert Schweitzer och skickades från Lambaréné den 22/3 1948. Brevet är intressant då man ser att Schweitzer inte hade börjat använda sjukhusets stämpel utan själv skrev avsändarens namn och adress på brevets baksida. Brevets mottagare Dr Emory Ross hade varit missionär i Belgiska Kongo för en amerikanska missionen mellan 1918-1928.

Brevet till den ungerske läkaren Dr Goldsmith på Lambaréné kommer ifrån SMF-missionären John Jönsson i Dolisie. Brevet är stämplat 10 mars 1944 och var framme i Lambaréné sex dagar senare. Brevet har transporterats med bil de cirka 50 milen över Kristallbergen.

Brevet nedan skickades 1933 till Hertha Hansson i Sverige från Lambaréné. Avsändaren var den svenske läkaren Stig Holm som var kollega med Goldsmith som sedan blev kvar på Lambaréne under hela 2a världskriget. Stig Holm var speciellt intresserad av ögonsjukdomar och under den tid som han arbetade på Lambaréné samlade han in data till sin doktorsavhandling som han sedan slutförde på Lunds Universitet. Hertha Hansson hjälpte Stig med hans avhandling.

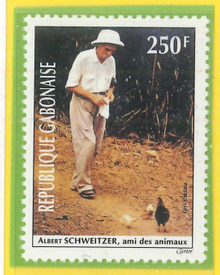

Svenska besök i Lambaréné

I augusti 1946 reste Kibunziläkarna Georg Palmaer och Elon Mattsson samt missionären Göte Egfors med bil från Brazzaville till Lambaréné. Bilresan på ca 100 mil tog tre dagar eftersom vägen var mycket dålig. Dr Mattsson hade arbetat på Kibunzi sjukhus i Belgiska Kongo sedan mitten av 1930-talet och ville besöka sin stora idol som var Albert Schweitzer. När Schweitzer 1921 reste runt i de svenska kyrkorna för att samla in pengar så när han kom till Annedalskyrkan i Göteborg så fanns Elon där som sommarvikarierande kantor. Schweitzer gjorde då ett sådant intryck på Elon att han sedan bestämde sig för att bli läkare och börja arbeta i Afrika.

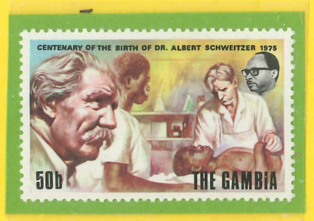

Sven Nykvist

"Vördnad för livet" filmen om Albert Schweitzer och Lambaréné

Filmfotografen Sven Nykvist besökte Lambaréné i sin ungdom i början av 1950-talet. Nykvists pappa hade arbetat som missionär i Kongo för Svenska Missionsförbundet och Sven hade anlitats för att spela in en film om arbetet i Kongo. När han var klar med filmen reste han till Lambaréné och eftersom Schweitzer kände Nykvists pappa hade han fått lov att göra en kortfilm om Lambaréne. Nykvist reste med bil ifrån missionsstationen Loubetsi i Franska Kongo tillsammans med SMF-missionären Gustaf Jakobsson som blev chaufför och tolk. När inspelningen var klar skickades filmen med flyg till Sverige för framkallning. Flygplanet störtade i Kamerunbergen och hela filmen förstördes. Sven Nykvist tvingades nu återvända till Lambaréné och hela filmen gjordes om igen. Nu fick han hjälp av två andra missionärer som chaufförer, Henric Arvidsson och Carl Adolf Josefsson.

Man stannade 3 nätter på Lambaréné men besöket blev en liten besvikelse då man upplevde att sjukhuset vid Lambaréné var mycket primitivt. Göte Egfors skrev i en tidningsartikel:

"Man kände Schweitzers fasta grepp över sjukhuset. Hans principer fick var och en lov att finna sig i. Vi kom till matsalen utan solhjälm. Vi fick vänligen återvända efter dem under förebråelsen att vi svenskar gick före med dåligt exempel."

Dr Albert Schweitzer och dr Elon Mattsson

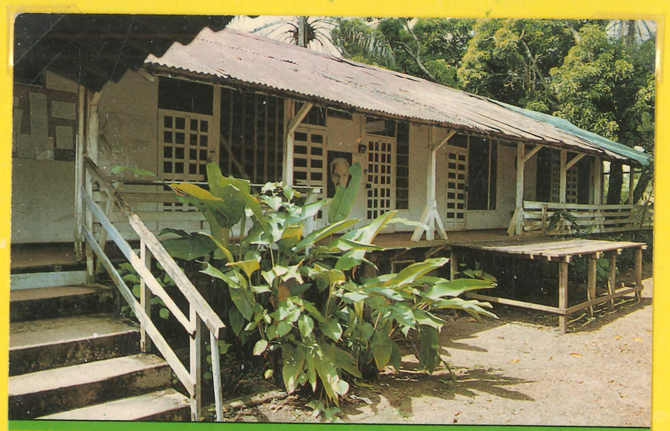
Gustaf Jakobsson

Carl Adolf Josefsson

Henric Arvidsson

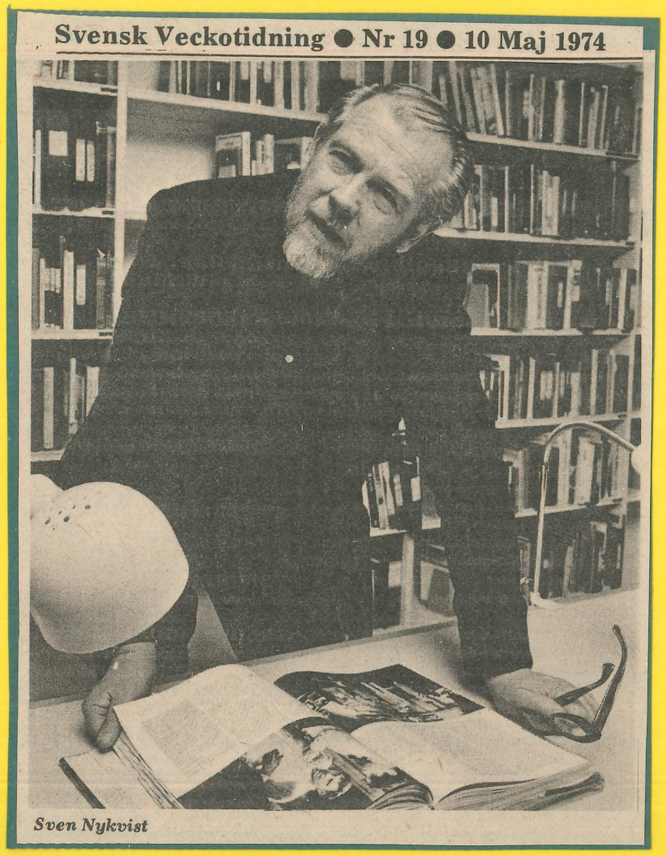

Bilfärja på resan mellan Dolisie och Lambaréné

Sven Nykvist

SVEN NYKVIST

Filmfotograf Sven Nykvist, Stockholm, avled den 20 september efter en längre tids sjukdom. Han föddes i Moheda 1922. Hans föräldrar var kongomissionärerna Gustav och Gerda Nykvist.

När föräldrarna var i Kongo bodde Sven Nykvist på missionärsbarnens hem i Lidingö, när föräldrarna var i Sverige bodde Sven med dem i Rönninge. Genom kontakt med sin moster, fotograf i Moheda, lärde han sig tidigt att fotografera. Från de trakterna hämtade han också inspiration till filmen *Oxen*, som han själv producerade.

Sven Nykvist gick i Stockholms stads fotografskola och började redan som tonåring filma hos Sellman-film. 19 år gammal fick han arbete hos Sandrews och när det blev vakans vid arbetet med filmen *Barnen från Frostmofjället* fick han rycka in som förste fotograf. 1953 började han sitt samarbete med Ingmar Bergman och fotograferade 22 av Bergmans filmer, och för två av dem fick han filmvärldens finaste pris, Oscar. Han fick också en rad andra exklusiva utmärkelser.

Sven Nykvists stora skicklighet att arbeta med ett enkelt och livgivande ljus i bilden, bidrog till att Ingmar Bergmans filmer rönt så stor framgång. När Sven Nykvist började arbeta i Hollywood väckte det undran och uppmärksamhet att han arbetade med så begränsade tekniska hjälpmedel och nådde ett så rent och konstnärligt uttrycksfullt resultat. När Missionsförbundet firade sitt 100-årsjubileum ställde Sven Nykvist upp och arbetade tillsammans med oss för att producera film. Själv gjorde han filmen *Kallelsen*, för att hylla sina föräldrar och deras missionärsgärning.

Han besökte Afrika, och gjorde flera filmer där. Bland andra gjorde han en film om Albert Schweitzer. När den filmens original var klart skulle han flyga hem med det till Sverige, men fick förhinder, så filmen sändes med det flyg som med bland annat missionärerna Maja Olsson och David Pettersson störtade i Kamerun 1951.

Skakad av att så ha blivit räddad, fick Sven Nykvist fara tillbaka till Schweitzer och göra en ny fillm, som blev ett av hans många mästerverk.

De senaste åren satt vi ofta hemma, eller vandrade tillsammans på Ölands alvar, i Stockholm, Rönninge, och Lidingö, gärna tillbaka till gamla kända platser. Samtalen rörde sig mycket om missionen och föräldrarna.

Sven kände att han med sina syskon fått vara med att bära konsekvenserna av föräldrarnas missionskallelse. Han beundrade dem och hade en djup kärlek till Kongo och missionen. Hans gudsbild präglades av upplevelsen att ha en far långt borta, som ibland kom hem för att fostra, leda, förstå och reda ut problem.

När ljuset bröt genom skyarna kunde Sven stanna upp i förundrad glädje över ljusets liv och rikedom. När han nu gått ur tiden har han gått in i det eviga ljus, som vi ofta talade om. Jag tackar för en vän och ljusbärare och ber och känner med de närmast sörjande och deras familjer.

WALTER PERSSON
f d missionsföreståndare
Svenska Missionskyrkan

Sändaren sept. 2006

Sven Nykvist filmer från Afrika

1948 - I fetischmannens spår (25 min)
1950 - "Bisi Congo" (kortfilm 10 min)
1952 - Under Södra korset (långfilm) med Olof Bergström
1953 - "Vördnad för livet" (35 min) film om Albert Schweitzer på Lambaréné
1956 - Gorilla (långfilm i färg) Lars-Henrik Ottoson
1965 - Lianbron (långfilm) med Harriet Andersson, Folke Sundqvist, Mai Zetterling
1974 - "Kallelsen" TV-film om sin föräldrar i Kongo

Filmfotografen Sven Nykvist hos Albert Schweitzer

PÅ MÅNGAS BEGÄRAN:

"Vördnad för livet"

— en film om den världsberömde nobelpristagaren, läkaren och missionären —

ALBERT SCHWEITZER

— »vår tids Franciscus» —

visas på mångas begäran ännu en gång

— vid —

SÅNG- och MUSIKAFTON

i **Flickläroverkets aula,** Göteborg (bakom Stadsteatern)
onsdagen den 30 mars 1955 kl. 19.30

Övriga medverkande: Pastor Victor Brattström (kort inledningstal till filmen), kyrkosångerskan Lillemor Otterland (solosång), vid flygeln: Egron Krook, komminister Stig Ahlstedt (aftonbön), Westhers ensemble och kamrer Oscar Brander (mötesledare).

Försäkra Er om biljett i god tid! — Envar hjärtligt välkommen!

Numrerade biljetter à 1:50 alla platser i Eckersteins Bokhandel, S:a Allégatan 14, Gbg:s Nya Missionsbokhandel, S:a Larmgatan 2, HT-Centralen, Kungsportsplatsen 2 och G-P filialen, ö. Hamngatan 36. Event. överblivna vid ingången.

Herr Ateljechef
Ragnar Brandhild
Sandrew-ateljeerna
Lästmakaregatn 18 II
Stockholm
Suede.

Dolisie

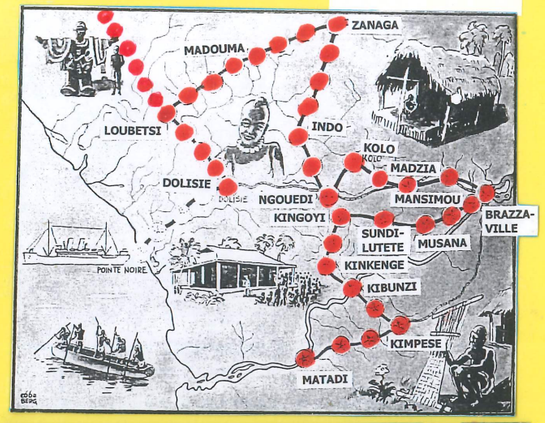
LARSSON, Nils *Gunnar*, fil. mag., f. 8.8.36 i Filipstad. Föräldrar: mätningsingenjör Pontus Larsson o. h. h. Gerda, f. Höglund. Avl. realex. 52, studentex. 55, fil. mag. 59, bedrivit språkstudier i Paris 63—64. Lärare vid Sjöviks folkh:sk. Folkärna 61—62, t.f. ungdomspastor i Uppsala 62—63, lärare i Kongo 64—67. Gift 63 med Kerstin Helgsten, f. 22.3.38.

MISSIONSSTATIONEN DOLISIE (1938)

Dolisie missionsstationen grundades först 1938 i det största samhället utmed järnvägen. Staden Dolisie är idag landets tredje största stad med över 100.000 invånare. Lokaliseringen är utmed järnvägen där bilvägen till Gabon börjar. Namnet Dolisie kommer från Albert Dolisie som var en av Savorgnan de Brazzas medresenärer när de tog sig från Brazzaville till Atlantkusten i slutet av 1800-talet. 1975 ändrades stadens namn till Louboma då man ville ta bort alla koloniala band men redan 1991 hade det politiska klimatet ändrats och namnet Dolisie togs tillbaka. Orsaken till att SMF inte börjat arbeta här tidigare var att en amerikansk mission i början av 1930-talet hade anlagt missionsstationen Malembe 35 km från Dolisie.

De hade ytterligare planer på flera stationer i området men världsläget förändrades och amerikanarna tvingades dra sig tillbaka helt och erbjöd då SMF att ta ansvar för hela det protestantiska arbetet fram till Atlantkusten.

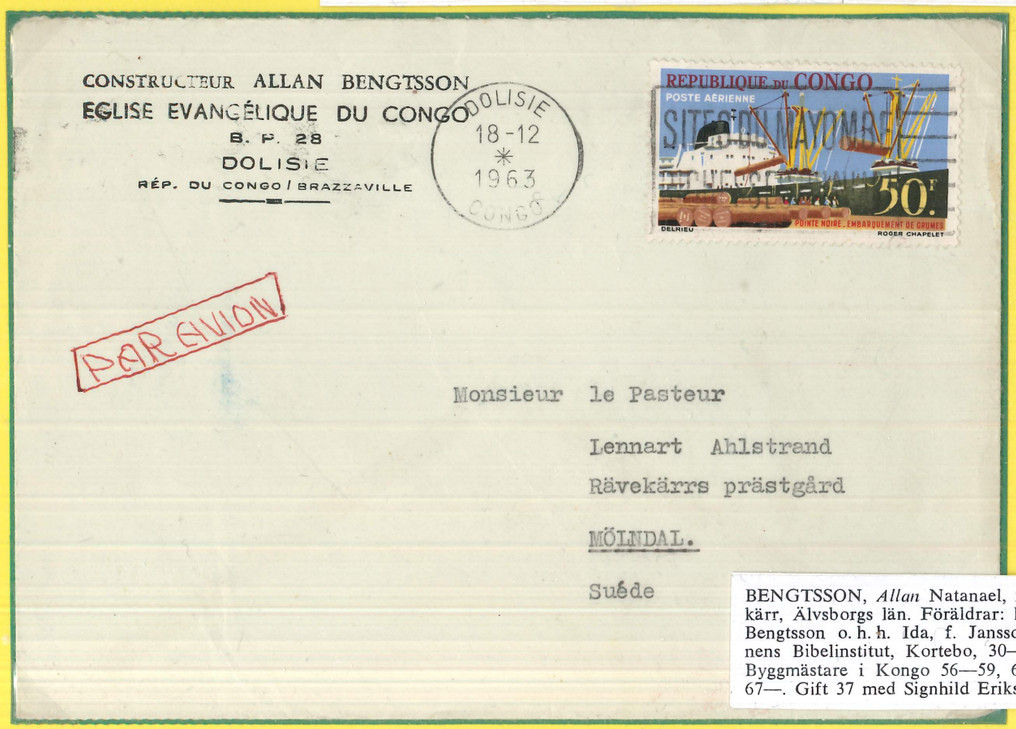

1964 flyttade läroverksutbildningen från Ngouedi till Dolisie där SMF uppfört Collége Hammar. Namnet kom från missionärerna Johan och Elisabeth Hammar som var de första svenskarna som kom till Franska Kongo. De första lärarna på skolan kom ifrån Sverige och Frankrike. Tyvärr förstatligades skolan redan efter ett år, vilket innebar att den lärarutbildning som kyrkan hade, tvingades upphöra.

SMFs byggmästare Allan Bengtsson ansvarade för byggandet av den protestantiska kyrkan i Dolisie som uppfördes under början av 1960-talet.

BENGTSSON, *Allan* Natanael, missionär, f. 15.4.12 i Starrkärr, Älvsborgs län. Föräldrar: hemmansäg. Karl Amandus Bengtsson o. h. h. Ida, f. Jansson. Genomg. Alliansmissionens Bibelinstitut, Kortebo, 30—33, avl. verkmästarex. 38. Byggmästare i Kongo 56—59, 61—64. Missionär i Kongo 67—. Gift 37 med Signhild Eriksson, f. 27.6.12.

Emil BERG
EGLISE EVANGELIQUE DU CONGO
B. P. 667
POINTE-NOIRE
République du Congo

Efterlyses.

Monsieur le Pasteur
ALF SKOGHED
~~c/o Polisman Arne HULT~~
~~RYVÄGEN 1,~~
~~FORSHAGA~~.
Suède.

Fridhemsgatan 64
3 tr.
Stockholm K

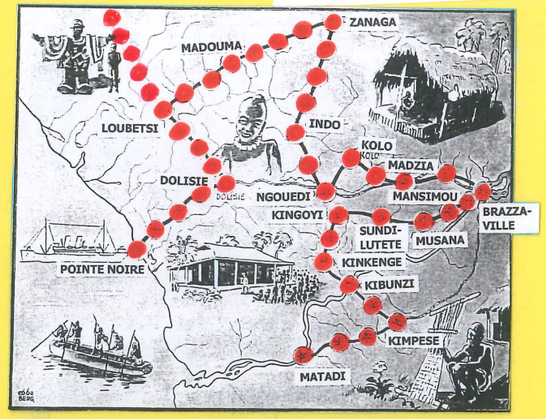
BY AIR MAIL
PAR AVION

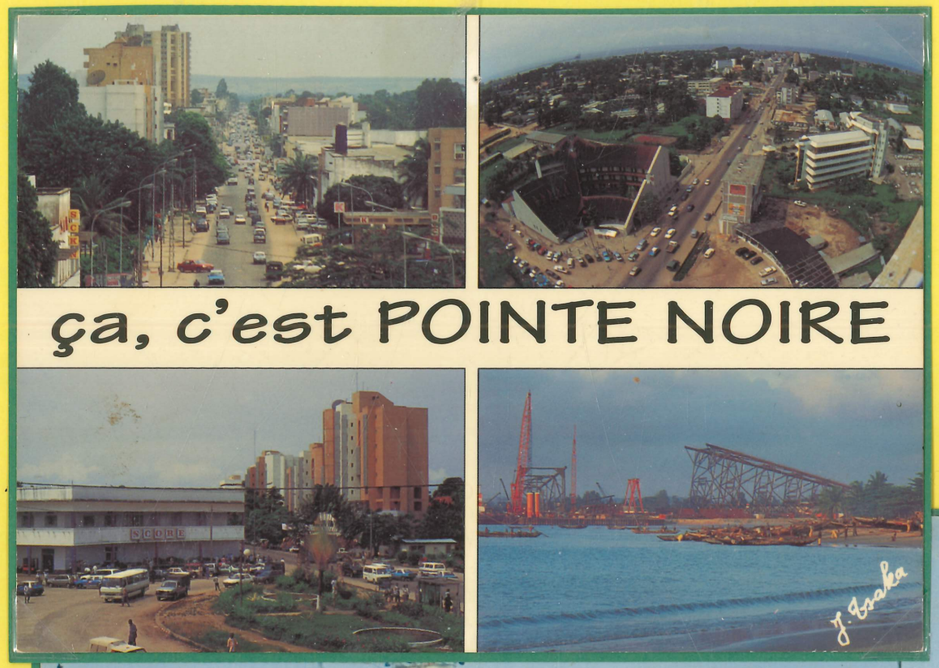

BERG, Karl *Emil* Albert, missionär, f. 15.1.01 i Malmberget, Norrbottens län. Föräldrar: förman Albert Berg o. h. h. *Anna* Serafia, f. Carlsson. Genomg. evang:k. 19, Teol. Sem. 21—26, språkstud. i Bryssel 26—27, Ec. Hyg. Méd. Tr. i Bryssel 27, språkstud. i Paris 31. Missionär i Kongo 27—66, pens. Led. av M:rådet i Kongo 37—40. Gift 28 med *Märtha* Gustava Norlander, f. 20.1.00.

POINTE-NOIRE (1933)

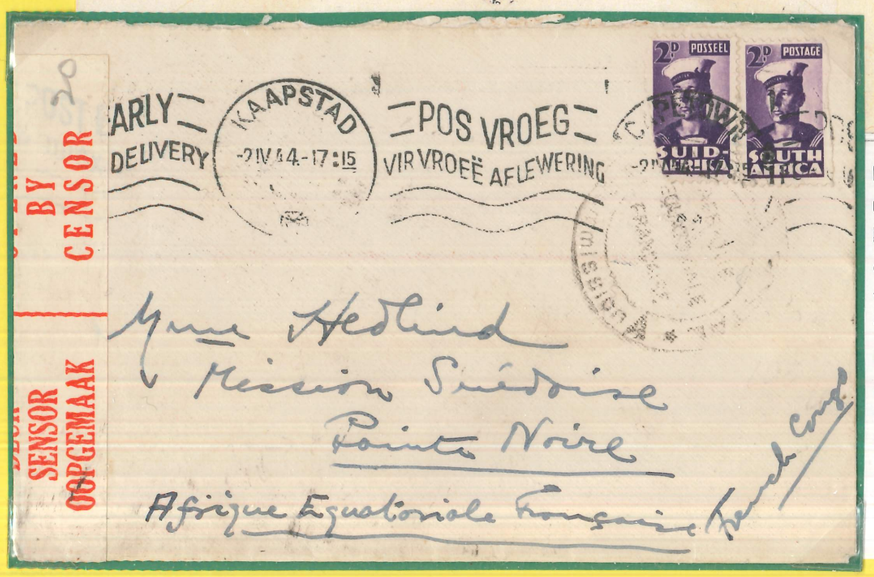
Pointe-Noire - som betyder den svarta udden - fick ökad betydelse som hamnstad när järnvägen till Brazzaville var klar 1934. Under den franska kolonialtiden fanns egentligen två städer i Point-Noire. En europeisk stad med centrum vid hamnen och järnvägsstationen där också affärer och myndigheter fanns, vidare en afrikansk stad vars centrum låg avskilt från den europeiska delen på andra sidan ett träsk-område. Svenska missionsförbundet började sitt arbete i Pointe-Noire i mitten av 1930-talet. Den svenska skolan för missionsärsbarn startade här 1940.

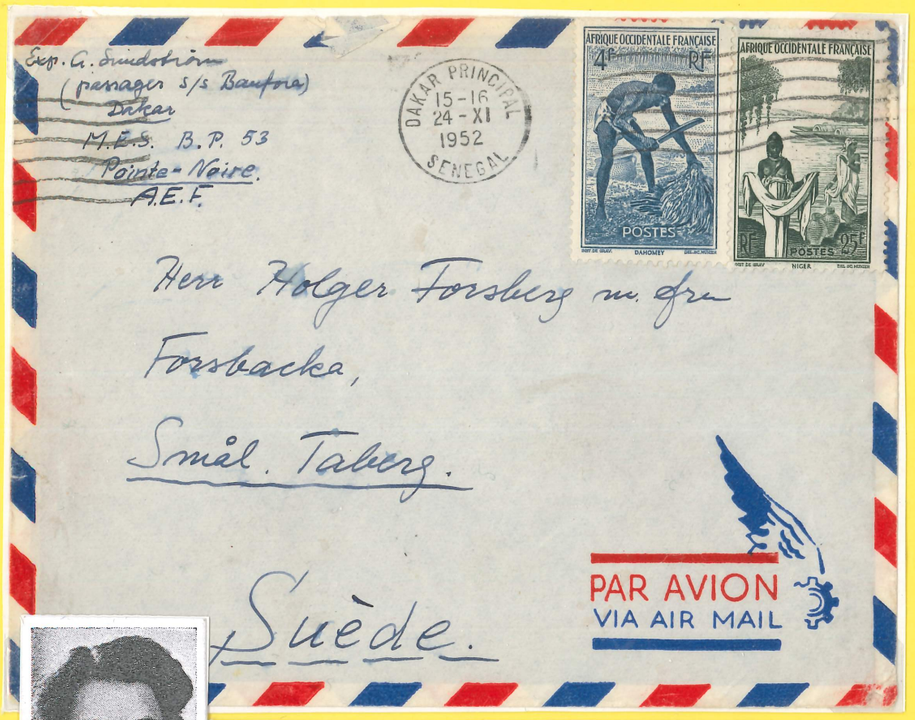

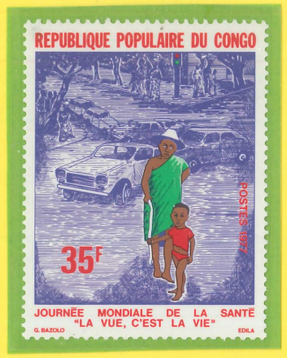

Brevet till Helfrid Hedlind visar på de svenska missionärernas isolering under andra världskriget. Ledningen i Stockholm bestämde att kongomissionärerna kunde få åka till Sydafrika då vägen till Sverige var stängd under kriget. Avsändare av brevet är troligtvis en kollega på vilosemester i Kapstaden. Brevet postades 2 april 1944 och granskades först av censuren i Sydafrika innan det skickades med tåg till Elisabethville där det stämplades 13/4 1944. Från Katanga sändes brevet med tåg och flodbåt till Léopoldville (stämplat 24/4 1944), sedan med färjan till Brazzaville och slutligen tåg till Pointe-Noire (stämplat 27/4).

Gertrud Sundström reste med båt till Franska Kongo som missionär 1952. Brevet till Sverige är skickat ifrån Dakar i Senegal och är väl framme i Smålands Taberg ungefär samtidigt som Gertrud går i land i hamnstaden Pointe-Noire.

SUNDSTRÖM, *Gertrud* Sofia, missionär, f. 3/10 25 i Bjursås s:n, Kopparbergs län. Föräldrar: skofabrikör Erik *Axel* Sjöberg o. h. h. Gunborg, f. Bergman. Avlagt realex. 42, folkskollär:ex. 48, genomg. M:skolan 50—51, dipl. All. Fr. i Paris 52. Lärarinna i Västerfärnebo 48—49, Ovansjö 49—50. Missionär i Kongo 52—. Gift 52 med Axel *Helmer* Sundström, f. 15/1 21.

Missionärssonen Sigfrid Södergren som blev konstnär gjorde flera resor till Franska Kongo där han hämtade sina motiv till tavlorna. Hans bröllopsresa gick till Franska Kongo och finansierades genom att Siffran målade tavlor till rederiet Transatlantic. Tavlorna kom sedan att pryda rederiets båtar.

SVENSKA SKOLAN I POINTE-NOIRE (1940)

Den Svenska internatskolan i Pointe Noire startade 1940. Den upphörde 1992 och då hade sammanlagt omkring 400 elever gått på skolan. Föräldrarna var missionsarbetare som arbetade för SMF i Kongo-Brazzaville men också Kongo-Kinshasa. Ibland fanns även enstaka elever som var barn till missionärer i Norska Missionskyrkan och Svenska Baptistsamfundet. Innan den Svenska skolan i Pointe Noire fanns tvingades missionärerna lämna sina barn i Sverige där de fick bo på missionärsbarnens hem på Lidingö.

ECOLE SUEDOISE
Boîte Postale 667
POINTE-NOIRE
République du Congo/Brazzaville

